

www.e-rara.ch

Strabōnos Peri tēs Geōgraphias Biblia IZ

Strabo

Basileae, An. 1549 Mense Augusto

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-104227>

[Liber Quintus]

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

μῆκος ἔχοντες τριανθίσωμ πεδίωμ. πλάτος δὲ λ. ποταμὸν δὲ ἔξινσι μέγαν πεδίωμ, πάντες δὲ εἰς τὸν πέδον συρρέουσι. ῥοαὺν τε καὶ ποδὶ τῶν ὄρων ἔχοντες λέγειν τῶν ἀλπιῶν. μετὰ δὲ τὴν ἑσπέρειαν τῶν ἀλπιῶν ἀρχὴ τῆς ἰταλίας.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚῶΝ
Βιβλίον πέμπτον.

ΥΨΟΘΕΣΙΣ.

Ἐρτὸ πέμπτῳ τὰ περὶ ἰταλίαν ἀπὸ τῆς ὑπορείας τῶν ἀλπιῶν, μέχρι τοῦ σικελικοῦ πορθμοῦ καὶ ταυραντίου κόλπου, καὶ τοῦ ποσειδωνιάτου. ἐν οἷς βονητία, λιγυρία, πικίνουμ, τβανία, ρόμμη, καμπαλία, λσσηναίχ, ἀπυουλία, καὶ ὁσαυνησοὶ τῆς αὐτῆς θαλάσσης παρακένεται ἀπὸ γονούτων μέλει σικελίας.

ΕΤΑ δὲ τὴν ἑσπέρειαν τῶν ἀλπιῶν, ἀρχὴ τῆς ἰταλίας. οἱ γὰρ παλαιοὶ τὴν οἰνωρίαν, ἐκείνῳ ἰταλίαν, ἀπὸ τοῦ σικελικοῦ πορθμοῦ, μέχρι τοῦ ταυραντίου κόλπου, καὶ τοῦ ποσειδωνιάτου διήκουσαν. ὑπεκράτησαν δὲ τὸ ὄνομα, καὶ μέχρι τῆς ἑσπέρειας τῶν ἀλπιῶν περὶ ἑβ. πησέλαθε δὲ καὶ τῆς λιγυρικής, μέχρι οὐαίου ποταμοῦ καὶ τῆς ταυρικής θαλάσσης, ἀπὸ τῶν ὄρων τῶν τυρρηνικῶν καὶ τῆς ἰσρίας μέχρι πόλλας. ἐκείσε δὲ αὐτὴς δύτηχίσαντας αὐτῶν πρώτους ὀνομαδύντας ἰταλούς, μεταδιδῶναι τοῖς πλησιωχάροις, εἰς οὕτως ἐπίδημι λαβῆν, μέχρι τῆς ῥωμαίων ὑπεκράτειας. ὅψι δὲ ποτε ἀπὸ οὗ μετέδσαν ῥωμαῖοι τοῖς ἰταλιώταις τὴν ἰσπολιτείαν, ἐδεδε καὶ τοῖς ἡνῶς ἀλπιῶν γαλιώταις, καὶ ἡνῶς τοῖς, τὴν αὐτὴν ἀρνεῖμαι τιμῶν, πησαγορδύσαι δὲ καὶ ἰταλιώτας πάντας καὶ ῥωμαίους. ἀπικίας τὴν πολλὰς εἰσαι, τὰς μὲν πρότερον, τὰς δὲ ὑσέρου, ὡς οὐ ῥάδιον εἰπεῖν ἀμένους ἐπὶ τῆς. ἡνὶ μὲν οὖν γήματι σύμπασαν τὴν νῦν ἰταλίαν, οὐ ῥάδιον πεδολαβῆν γεωμετρικῶς. καὶ τοὶ φασι μὲν ἀκραν εἶναι τρίγωνον ἐκκεμελίω πηδς νότον καὶ χαιμδρινὰς ἀκτολάς, κορυφουμλίω δὲ πηδς τῶν σικελικῶν πορθμῶν, βάσιμ δὲ ἔχουσαν τὰς ἀλπις, συγχωρῆσαι δὲ καὶ τῶν πλδρῶν μίαν, τὴν ὑπὸ τῶν πορθμῶν τελευτῶσαν, κλυζουμλίω δὲ ὑπὸ τῶν τυρρηνικῶν πελάγους, τρίγωνον δὲ ἰδίως τὸ δὴ ὑβήραμμου καλεῖται γήμα. ἡνῶντα δὲ καὶ αἱ βάσεις, καὶ αἱ πλδραὶ, πεδλοφρῆς εἰσιμ,

longitudinis, ferè stadiorum CCC. latitudinis XXX. amnem efficit Aduam sanè grandem, omnes autem in Padum influunt. Hæc quidem de montib. Alpintis dicenda tantum habemus. Ex radicibus autè Alpium iam incipit Italia m.

STRABONIS GEOGRAPHICORUM LIBER QUINTUS.

ARGUMENTVM.

Quinto uolumine describuntur, quæ ab Alpium radicibus sunt usque ad fretum Siculum, sinumq; Tarentinum, ac Possidoniatem, atque Pæstanum. In his hæc regiones sunt, Venetia, Liguria, Picenum, Lucania, Thuscia, Roma, Campania, Apulia. Insulæ etiam quotquot in Italico mari à Genua ad Siciliam sitæ sunt, enumerantur.

Est infimas Alpium radices, eius quam hac ætate Italianam uocant, initium est. Namq; maiores Italianam, quæ ab Siculo freto, usq; in sinum Tarentinum et Possidoniatem progredita est, Oenotriam appellabant. Nomen autem obtinens usq; ad Alpium radices processit. Assumpsit etiã ab ora Ligustica, Vari fluminis confinia, marisque proximi à Thuscie finibus, Istriæq; usque Polam. Opinari uerò cuiuspiam licet, priscos Italos foelicitate florentes, in communionē deo casso finitimos; atq; hunc in modum auctis deinde uiribus, in Romonorum imperium peruenisse. Tandem uero atq; ex quo Romani in regni societate & in ciuitatem Italos uocare, decretum est & Gallis Cisalpinis, & Venetis idē honoris impartire, uniuersosq; Italos Romanos uocare. Per multas insuper colonias partim prioribus annis, partim posterioribus emitte, quibus meliores alias nō facile dixerim. Vna igitur forma Italianam omnem geometrica ratione completi, haud in procliu est. At qui extremitates illius in austrum, & hybernos ortus excurrentes, triangulas esse commemorant, eius uerticem ad euripum Siculum produci, basin autem alpes habere. Concedere uerò latus alterum in freto finiri Siculo, & Tyrrheno allui pelago, cæterū formā rectis descriptā lineis, propriè triangulā appellat, Hic autē bases, & latera rotūda sunt. Quod

Quod si concedendum esse dixerim, lineæ circularis formam esse ponendum est, basim inquam & latera. Concedatur & lateris huius obliquitas, quæ uergit in ortum. Reliqua minus aptè dixerunt, cum latus unum à sinu Adriatico usq; in fretum præsupponant. latus autem absque angulo lineam appellamus. Absq; angulo uerò est, cum partes aut inuicem non uergunt, aut non multum. Verùm ab Arimino ad lapygiam extremitatem, & ab Siculo freto ipso, ad extremitatem eandem permultum inclinantur. Eundem in modum se habere arbitror & sinus Hadriatici latus & lapygiæ. Cum enim inuicem concidant ad Arimini & Rhauennæ locos, angulum efficiunt: sin autem nequaquam angulum efficiunt, circumferentiam saltem efficiunt non exilem. Quapropter si hoc unum latus existit, haud sanè recta est è sinu ad lapygiam nauigatio. Reliquum uerò his ex locis ad fretum latus alterum describit. Ne hoc quidem rectum. Sic quadrangulam potius, quàm triangulam esse diceres: cæterum nullo pacto triangulam, nisi uelis abuti. Verùm confiteri præstat, quòd figura quæ geometrica ratione mensurari nequeat, nõ facile circumscribi traditio potest. Particulatim uerò hũc in modum dicere possumus, quo inferior Alpium pars curua & sinuosa est, concauitates in Italiam uersas habens. Ipsius autem sinus partes mediæ ad Salassos existunt. Extremitates uerò conuersionem habent, hinc quidem usq; ad sinus Adriatici ultimas oras, hinc uerò ad maritimam Ligurum regionem usque ad Genuam, Ligusticum emporium, ubi rupes Apennini Alpibus copulantur. Continuò autem subiacet non mediocris quidem campus, latitudine ac longitudine sanè per stad. c. duumque millium. Latus eius in meridiem spectans, & Venetorum litore clauditur, & montibus Apenninis usq; ad Ariminum & Anconem peruenientibus. Ii enim à Liguria inchoantes, in Thusciam irrumpunt, angusta dimittentes litora. Dehinc ubi paulatim mediterraneam in regionem secesserint, cum ad Pisanum consistat agrum, in ortum & Adriaticum sinum conuertuntur, usq; ad Arimini & Anconis loca, per lineam rectam, Venetorum sese litoribus applicantes. Cisalpina igitur Gallia hisce terminis includitur. Litoris quidem longitudo ad ccc stad, & millia sex habet ipsius cum montibus,

ὡς τε ἐ φημι δ' εἰς συγχωρεῖν, πρὸς φθόρον ἔτι
 μὲν γήματα ὁ δευτέρου καὶ τῶν βάρων, καὶ
 τῶν πλῆθυσαν. συγχωρετέου δὲ καὶ τῶν λό-
 ξωσι τούτης ἢ πλῆθυσαν τῶν ὑπὸ τὰς ἀνα-
 τολάς. τ' ἄλλα δ' ἔχικαν ὡς εἰρήκασιν, ἔσο-
 θείων μίαν πλῆθυσαν ἀπὸ τοῦ μυχῶ τοῦ ἀ-
 δριου μέχρι τοῦ περθείου. πλῆθυσαν γὰρ λέγο-
 μιν τῶν ἀγώνιον γραμμῶν. ἀγώνιον δ' ὄνομα
 ὅταν ἢ μὴ συνδύμῃ πρὸς τὰ ἄλληλα μέρη, ἢ
 μὴ ὑπὸ πολὺ. ἢ δ' ἀπὸ ἀρμίνου ὑπὸ τῶν ἀ-
 κρῶν τῶν ἰαπυγίαν, καὶ ἢ ἀπὸ τοῦ περθείου
 ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀκρῶν, πᾶσι πολὺ πῶς συνδύ-
 σιν. ὁμοίως δ' ἔχειν οἶομαι καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ
 χῶ τοῦ ἀδριου, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἰαπυγίας.
 συμπέπυσσαι γὰρ ὑπὸ τοῦ ἀπὸ ἀρμίνου
 καὶ φραβίνου τόπους, γωνίαν ποιούσιν ἐ δὲ
 μὴ γωνίαν, πρὸς φθόρον γὰρ ἀξίολογον. ὡς τ'
 εἰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς μία πλῆθυσαν ὁ παράπλους,
 ὁ ἀπὸ τοῦ μυχῶ ὑπὸ τῶν ἰαπυγίαν, οὐκ ὀν-
 θέα. τὸ δὲ λοιπὸν τὸ γνήσιον ὑπὸ τῶν περθείων,
 ἄλλω αὐτῶν ἔσο γράφοι πλῆθυσαν, οὐδὲ τῶν
 τῶν δὴ θέαν. οὐτῶ δὲ τετραπλῆθυσαν μᾶλλον,
 ἢ τριπλῆθυσαν φαίη αὐτῶς τὸ γήματα. τριγ-
 νου δ' οὐβοποσοῦν, πλῆθυσαν εἰς ἰαπυγίαν ἔτι.
 βίλιον δ' ὁμολογεῖν, ὅτι τῶν ἀγώνιον ἔτι
 τῶν γήματων, οὐκ ὀνθέον γράφοι ἢ ἀπὸ
 τοῦ. κατὰ μέρη δ' οὕτως ἐπέειμ ὀνομα-
 ζῶν, ὅτι τῶν μὲν ἀπὸ τῶν περθείων ἢ ὑπὸ
 φραβίνου, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκρῶν, τὰ κοίλα ἔχουσα
 φραβίνου πρὸς τῶν ἰταλίαν. τὸ δὲ κοίλον
 τὰ μὲν μίση πρὸς τοῖς σαλασσοῖς ὄνομα. τὰ δ'
 ἀκρῶ ὑπὸ τῶν ἀκρῶ λαμβάνει. τὰ μὲν μέρη
 ἢ ἀκρῶ καὶ τοῦ μυχῶ τοῦ κατὰ τῶν ἀδρι-
 ου, τὰ δ' εἰς τῶν λιγυστικῶν παραλίαν μί-
 χρι γήματα, τὸ τῶν λιγύων ἐμπερίου, ὅπου
 τὰ ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῶν ἀκρῶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀκρῶ
 πὸς τοῦ δ' ὀνόματι περθείου ἀξίολογον πᾶσι
 σὺν πῶς ἔχου τὸ πλάτος καὶ τὸ μήκος, πε-
 ρθείου ἐκατέρω, καὶ διγυλίω. τὸ δὲ μεσομει-
 νόν αὐτῶ πλῆθυσαν κλείεται τῆ τε τῶν γνήσιον
 παραλία, καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ἀκρῶ ὄνομα. τῶν
 γὰρ ἀπὸ τῶν ἀκρῶ ἢ ἀπὸ τῶν λιγυστικῶν εἰς τῶν
 τυρρηνίαν ἐμβάλλει, σφίλιω παραλίαν ἀπὸ
 λιπόντα. εἶτα ἀναχωροῦντα εἰς τῶν μισθῶ
 γαίαν κατ' ὀνόματι, ἐπεὶ δὴ γήματα κατὰ
 τῶν πλάτων, ὑπὸ τῶν πρὸς τῶν, καὶ πρὸς
 τῶν ἀδριαν ἔως τῶν ἀπὸ ἀρμίνου καὶ ἀγ-
 κῶνα τόπων, συνάπτοντα ἐπὶ δὴ θέας τῆ
 τῶν γνήσιον παραλία. ἢ μὲν οὐκ ὄνομα ἀπὸ
 τῶν λιγυρικῶν, τούτοις κλείεται τῶν ὄνομα.
 καὶ εἰς τῶν μὲν παραλίας τὸ μήκος ὄνομα τ'
 σφίλιω ὑπὸ τοῖς ἔξαιμιχίλοις, μετὰ τῶν ὄνομα.
 μικρόν

μαρτύριον δ' ἔλαττον τὸ πλάτος τῶν χιλιῶν. ἢ λοιπὴ δ' ἰταλία, ἔσθλη. καὶ πρῶτα μὲν οὐκ ἐπινοήθη διχοτομήναι, ἀλλὰ πρὸς τὸ σικελικὸν πορθισμόν, τῆς ἡμετέρας τῶν ἰαπυγίων. σικελικὴ δ' ἐκαστοῦ ἑκάστη, τῆς μὲν ὑπὸ τοῦ ἀδριατικοῦ, τῆς δ' ὑπὸ τῆς τυρρηνικοῦ πελάγους. ἐστὶ δ' ὁμοίον τὸ γῆμα τῶν ἀδριατικῶν καὶ τῶν ἰαπυγίων. τῆς δ' ἀφ' ἑκατέρου τοῖς ἀπεννίνους ὄρεσι, καὶ τῆς θαλάσσης ἐκαστοῦ, μέχρι τῆς ἰαπυγίας. τὸ δ' ἰδίον τὸ ἦν τὸν ταραντίνου καὶ τὸν ποσειδωνιάτων κόλπον. τῆς γὰρ πλάτος τὸ μέγιστον ἀμφὸς ὅτι πρὸς χιλίας καὶ τετρακοσίας σεδίους. τὸ δ' ἡμῶν ἔλαττον, οὐ πολὺ τῶν ἑξακισχιλιῶν. ἢ λοιπὴ δ' ὅσον ὅσῳ κατέχουσι βρέτταν καὶ λουκανοὶ. φασὶ γὰρ πολλοὶ, περὶ μὲν εἶναι τὴν πρῶτην τῆς ἀπεννίνου μέχρι πορθμῶ καὶ τετρακισχιλίων σεδίων. καὶ ἔτι δὲ αὐτῶν τῶν σικελικῶν πελάγους πλείον τὸ δὲ καὶ πορθμῶσι δέουσαν, τὰ δὲ ἀπεννίνα ὄρη συνάψαντα τοῖς πρὸς ἀρίμνον καὶ ἀγκῶνα τόποις. καὶ ἀφορῶσιν τὸ ταύτης πλάτος τῆς ἰταλίας, ἀπὸ θαλάσσης ὑπὸ θαλάσσης, ὑπὸ σφοδρῶ λαμβάνει πάλιν, καὶ τέμνει τὴν χώραν ὅλην ὑπὸ μῆκος. μέχρι μὲν δὲ τῶν δουκετίων καὶ λουκανῶν, οὐ πολὺ ἀπέσταν τὸ ἀδριατικόν. συνάψαντα γὰρ λουκανοῖς, ὑπὸ τῆς ἑσπερίας δὲ λατῆον ἀρκυλίνης μάκρου, καὶ λοιπὸν ὅσα μῆστρον τῶν λουκανῶν καὶ βρεττανῶν διεξίοντα τελευτᾷ πρὸς τὴν δουκετίαν καὶ ἰαπυγίαν καὶ λουκανίαν. τυπωσίδος μὲν ἔν ἐρηκται πρὸς τῆς ἰταλίας ἀπόσεως, τοῦτα περασομένω δ' ἐκαστὸν ἐπιπέδον ἐπέμπε πρὸς τῆς ἡμετέρας. τὸ πρῶτον πρὸς τῆς ὑπὸ ταῖς ἀλπεσιμ. ἐστὶ γὰρ πεδίον δὲ θαλαμῶν σφοδρῶν, καὶ γὰρ οὐκ ἐστὶν οὐκ ἀκαρπῶς πεποικιλμένον. διαίρει δ' αὐτὸ μέστρον πρὸς τὸ πλάτος. καὶ καλεῖται τὸ μὲν γῆρας τὸ πλάτος, τὸ δὲ πρῶτον. γῆρας μὲν ὅσον ὅσον πρὸς τοῖς ἀπεννίνους ὄρεσι, καὶ τῆς λιγυσικῆς. πρῶτον δὲ τὸ λοιπὸν. οἱ καὶ τὸ μὲν ὑπὸ τῆς λιγυσικῆς ἐβνῶν καὶ τῆς κελτικῆς. τῆς μὲν ὑπὸ τοῖς ὄρεσι οὐκ ἐστὶν, τῆς δ' ἐν τοῖς πεδίοις, τὸ δ' ὑπὸ τῆς κελτικῆς καὶ ἐν τῶν. οἱ μὲν ἔν κελτικῆς ὑπὸ θαλάσσης ὁμοειδῆς ἐστὶ. πρὸς τῆς γῆρας τῆς, διττὸς λόγος. οἱ μὲν γὰρ καὶ αὐτῶν φασὶ κελτικῶν εἶναι ἀρίστους τῶν ὁμωνύμων παρθικῶν. οἱ δ' ἐκ τῶν τρωϊκῶν πολέμου μετ' αὐτῶν. οἱ δὲ σιθωνῶν ἀδύρο φασὶ τῆς ἐκ τῆς παρθικῆς γῆρας ἐν τῶν πινάκ. μαρτύριον δὲ τούτου πρὸς τῶν, τῆς πρὸς τῆς ἰπποβορίας ὑπὸ κελτικῶν. ἢ καὶ μὲν τελείως ἐκκλῆσπε, πρὸ τῶν δὲ ἐπιπέδον τὸ παρ' αὐτοῖς ἀπὸ τῶν παλαιῶν ζήλων τὸ κατὰ τῆς ἡμιονίπιδας ἰππων, τούτου δὲ καὶ ὁμοῦ μῆμνηται.

latitudo uerò paulo minus stad. mille. Reliqua Italia angusta quidem & oblonga, in duos excurrit uertices. Hinc quidem in Siculū fretum, hinc autē ad Iapygiā, utrinque uerò stringit & ab Adriatico sinu, & à Tyrrheno mari. Est autem Adriatici sinus forma ipsi Italiae perquā similis magnitudine. Quā Apenninī montes terminant, & utrunque mare usque ad Iapygiam, terramque sinu Tarentino, et Posidoniate circumdatā. Maxima enim utriusque latitudo stad. est circiter mille ac CCC: lōgitudō uerò non multo minus sex millibus: reliquū est quantum Brutij, & plerique Lucanorū obtinent. Polybius refert maritimā ipsam ex Iapygia usque in fretū, itinere quidem pedestri, stad. tribus millibus esse, & Siculo pelago alui, cursu uerò maritimo quingentis stad. minus: montes autem Apenninī, ubi Ariminī & Anconis loca attigerunt, Iapygiæ latitudinem à mari ad mare terminare: rursus deflectionem accipientes, totam in longum regionem secare. Iam usque in Picentes & Lucanos, non multum ab Adriatico sinu distare. Cum uerò Lucanis propinquant, ad alterum mare inclinatur. Dehinc uerò per Lucanos & Brutios excurrunt ad Leucopetram agri Rhegini terminantes. Hęc igitur de uniuersa huius ætatis Italia, talem in formam dicta sunt: de nouo autem singula suscipientes, dicere de singulis particulatim conabimur, & ante omnia de subiecta Alpibus regione dicemus. Est autem foelix admodum campus, & fructuosus collibus uariis. hunc medium ferē Padus diuidit: eaque regio hinc Cispadana, hinc Transpadana dicitur. Cispadana quidem montibus adiacet atque Liguriæ, reliqua uerò Transpadana est. Ea uerò loca hic Ligurum atque Gallorum gentes inhabitāt, tum in montibus, tum in cāpis commorantium, hinc Gallorum, Venetorumque. Galli quidem hi Trāsalpinis cognati & consanguinei sunt. Cæterum de Venetis duplex est sermo. Quidam enim eos à Gallis eiusdem appellationis, Oceani accolis colonos esse memorie prodiderūt. Nonnulli è Venetis, qui post bellum Troianum, cum Antenore salutem affecuti, cursum huc è Paphlagonia tenuere, descendisse affirmant, hoc usi testimonio, sua in alendis equis industria, quæ hoc omnino tempore defecit. Antea uerò summo apud illos in honore fuerat, ab illorum imitatione, qui ad creandos ex equabus mulos studium agitabant. Cuius rei meminit Homerus,

Mularum

liad. B Mularum genus ē Venetis quæ robore præstant.

Dionysius quoq; Sicilæ tyrānus hinc alendorum semen equorum constituit, quos ad equestre certamē tollebat. Adeo ut per Græcos equinæ prolis Venetæ nobilitas maneret, & ad lōga tempora propago ipsa famam uendicaret. Tota itaq; regio fluminibus atq; paludibus maximē Venetia referta est. Huic adest et mari cōditio. Nam solæ partes istæ ex nostro ferè mari similes Oceano casus habēt, et pares illi crescēdi et decrescēdi uices gerūt. Vnde maior campi pars marinis a quis plena stagnat, fosisq; & aggeribus, sicut Aegyptus inferior, diductis irrigatur riuis, ac partim exiccatur, et rusticorum cultu fructuosa est, partim nauigationib. cōmoda. Urbium uero plerūq; insularū modo cingūtur, aliæ quaedam ex parte alluūtur. Quæ supra stagna mediterraneæ iacēt, mirificā ex fluuijs nauigandi cōmoditatem sursum habēt. Ex quibus in primis Padus est. Maximus enim sepe numero imbribus crescit ac niuibus. Is multas diffusus in partes, eruptionibus occultū efficit ostium, haud ingressu facilis, at peritia mortaliū uel difficillima superat. Priscis igitur, ut dixi, temporibus plurimæ Gallorū gētes fluuium incolēbāt, ē quibus amplissimi fuerant Boij, Insubres, et qui olim cū Gætatis, Senones, Romana per impetum potiti sunt urbe. Hos Romani posterioribus annis funditus deletos perdiderūt, Boios uerò ē finibus eiecērunt. Inde migrantes circumiacentes Istro locos cum Tauriscis habitarūt, bellū assiduē cōtra Dacos gerētes, donec ea gēs funditus extincta est. Agrum uerò qui ad Illyriū pertinet, pascēdis ouibus idoneū, uicinis reliquerunt. Insubres hac etiā ætate sunt, qui Medianum metropolin habuere, ea quidē pridem uicus erat. omnes enim uicatim habitabant, hac uerò tempestate eximiæ dignitatis trans Padū ciuitas est, quodammodo Alpib. finitima. Et propinqua Verona est, amplissima & hæc ciuitas. His inferiores Brixia, ac Mantua, & Rhegium, & Comum. Hæc medioris erat colonia, ceterum Pompeius Strabo Pompeij magni pater colonos in eam restituit. Quam incumbentes Rhati uastauerant. Inde C. Scipio tria hominum millia insuper adiecit, postmodum Diuus Cæsar quinque inquilinorum millia ad inhabitandum deduxit: ē quibus quingenti illusterrimi fuere Græci. Hos etiam ciuitate donatos,

ἔξ γνέτων, ὅθην ἡμίονων γῆθ' ἀγροτροφῶν.
Καὶ Διονύσιος ὁ Ἐλισκελίας τυραννῶν, γνέτων τὸ ἵπποτροφεῖον σωεσέσαστο τῆν ἀθλητῶν ἵππων. ὡς τε καὶ ὄνομα γνέτων ἔλλησι γνέσθαι τῆς γνέτικῆς πωλείας. καὶ πολλῶν χρόνον διδουκίμῃσαι τὸ γῆθ'. ἄπεισα μὲν οὐκ ἡ χώρα ποταμοῖς πληθύνει, καὶ ἔλσει, μάλιστα δ' ἡ τῶν γνέτων. πρόσσει δὲ ταύτη καὶ τὰ Ἐλισκελίας πᾶσι. μόνα γὰρ ταύτα τὰ μόρη, χεδόντι Ἐλισκελίας ἡμᾶς Ἐλισκελίας, ὅμοιο παθεῖ τῶν ὠκεανῶν. καὶ παρῆ πλησίον ἐκείνων ποιεῖται τὰς τε ἀμπώτες καὶ τὰς πλημμυρίδας. ὑφ' ὧν τὸ πλέον τῶν πεδίων, λιμνοθάλασσῆς γίνεται μέσων. διώρυξι δὲ, καὶ παραχώμασι, καὶ θάλασσῃ ἡ κατὰ λεγομένη χωρᾶ, Ἐλισκελίας διοχέουται. καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ψυκτοὶ καὶ γεωργεῖται, τὰ δὲ διάπλους εἰσὶ. τῶν δὲ πόλεων αἱ μὲν νοσίζουσι, αἱ δ' ἐκ μόρων κλύζονται. ὅσαι δὲ ὑπὲρ τῆν ἑλῶν, γνέτων τῆ μεσογαίᾳ κείνται, τὸν ἐκ τῶν ποταμῶν ἀνάπλους θαυμαστὸν ἔχουσι, μάλιστα δ' ὁ πᾶσι δ' ἡμῶν τὸ μείζιστον τε γὰρ ὄσει. καὶ πᾶσι γούτοι πολλὰ κίς ἐκ τε ὀμβρίων καὶ χιόνων. Ἐλισκελίας δ' εἰς πολλὰ μόρη κατὰ τὰς ἐκβολὰς, τυφλὸν τὸ σῶμα ποιεῖ, καὶ διυσις ἑλῶν ὄσει. ἡ δ' ἐμπειρία ποιεῖται, καὶ τῆν χαλεπωτάτην. τὸ μὲν οὐκ ἀρχαῖον, αἰσθητῶν ἔφλω, ὑπὸ κελτῶν ποιεῖται, τῶν πλείστων ὁ ποταμὸς. μείζιστα μὲν τῶν κελτῶν ἔδνη βοῖοι καὶ ἰνσουβροί, καὶ οἱ τῶν ῥωμαίων πόλις δ' ἐφόδου κατὰ λαβόντων σένωνδον μετὰ γαισῶν. τούτους μὲν οὐκ ἔφθην ὑσδρον τελέως ῥωμαῖοι, τὸν δὲ βοῖον δ' ἔλασαν ἐκ τῶν τόπων. μετασῶν δ' εἰς τὸν ποτὸν τῶν ἰστρον τῶν ποτῶν, μετὰ ταυρίσκων ὠκισμῶν πολεμοῦντων πρὸς δακίς, ἔως ἀπώλωντο πανθενί. τῶν δὲ χωρῶν οὐσαν Ἐλισκελίας μολόβοτον τῆς ποδουκίνας κατέλιπον. ἰνσουβροί δὲ καὶ νῦν εἰσι. μεθολάνιον δ' ἔργον μητρόπολις, πάλαι μὲν κώμῃ ἀπαντῶν γὰρ ὠκισμῶν κομηδόν' νῦν δ' ἀξιόλογον πόλις, πῶρον τῶν πᾶσιν συνάπθουσαν πῶς ταῖς ἀλλεσι. πλησίον δὲ καὶ Βηρών' καὶ αὐτὴ πόλις μεγάλη. ἑλῶν τῶν δὲ τούτων Βηξία, καὶ μάντινα, καὶ ῥήγιον, καὶ κώμον. αὐτὴ δ' ἡ μὲν κατὰ κίνα μετρία. πομπήν δ' ἐστὶν ὁ μᾶλλον πατὴρ κακώθεισαν ὑπὲρ τῶν ὑποδουκίμων ῥαιτῶν σωθήκισον. εἶτα γὰρ ὁ σκαπίων ποτὸν τριχιλίους ποδούθεικον. εἶτα ὁ θεὸς καὶ σαρ ποντακισίλους ὑποσωθήκισον. ὧν οἱ ποντακισοὶ τῆν ἑλλῶν ὑπὸ ῥαιαν οἱ ὑπὸ φασιν ἔσθαι, τούτους δὲ καὶ πολιτεῖαν ἔδωκε, καὶ γνέ-

καὶ γὰρ ἔχουσι αὐτῶν εἰς τὸ σωσίους. οὐ
 μὲν τοι ὄρησαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τὸν νομῶν
 γε τῶν κτισμάτων ἐκείνοι κατέλιπον. νοκομα
 μοῖται γὰρ ἐκλήθησαν ἅπαντες. ὅσοι δὲ με
 θρῆμι δὲ θῆν νοβομῶμου λέγεται, ἐγγὺς
 δὲ τοῦ χωρίου τούτου λίμνη λέγεται καλουμένη
 νη. πληροὶ δὲ αὐτῶν ὁ ἀδύνας ποταμὸς. εἰς
 ἐξήμισυ εἰς τὸν πῆδον. τὰς δὲ πηγὰς ἔχουσι
 γὰρ ἀδύνας ὄρει, ὅπου ἔστι ὁ ῥῆμι. αὐτῶν
 μὲν οὐκ ἔστι πολλὴ ἔσθλη ὄρη. πλη
 σίου δὲ τὸ πατασίον, πασσῶν ταύτη ἀφίση
 τῶν πόλεων. ἡ νεοσι λέγεται τιμῆσι δὲ
 πηγασιόους ἰσπικῶν ἀδύνας. καὶ τὸ πα
 λαῖον δὲ ἐσελλεῖβ μνησῆσας στραπῆς. Δι
 λοῖ δὲ καὶ τὸ πηλῶν πωμπομῶν κατε
 σιδῶν εἰς τὴν ῥῶμῶν κατ' ἐμποσίον. τῶν τε
 ἔλλων καὶ ἐδῶν τὸ πάντο διαπῆς, τὴν δὲ ἀν
 θρῶν φη πόλεως καὶ τὴν οὐτυχίαν. ἔχει δὲ
 θαλάττης ἀνὰ πλοῦ ποταμῶν ἔστι τῶν ἐλῶν
 φερῶν καὶ σῆν ἐκ λιμνῶν μεγὰ
 λου. καλεῖται δὲ ὀλιμῶν μεδύαν ὀμῶν
 μος τῶν ποταμῶν. γὰρ ἡ τοῖς ἐλεσι μεγίστη μὲν
 ὄρη ῥαβνῆνα, ξυλοπαγῆς ὄρη, καὶ διαρῆτος,
 γαφύρας καὶ πορῆσις ὀλιμῶν. Διχετα
 δὲ ἡ μετὰ τὴν θαλάττης μῶρος γὰρ τῶν πλημ
 μυσίον, ὡς τε καὶ τὸν ποταμῶν καὶ τὸν πο
 ταμῶν εἰσκληρῶν τὸ βορβορῶν πῶν,
 ἔσται τὴν Δυσκορίαν. οὕτως γὰρ ὕγιον
 ἐξίσταται τὸ χωρίου, ὡς τε γὰρ τῶν ἀδύνας μονο
 μάχους τρεῖς καὶ γυμνάσιον ἀπὲρ δειξάν οἱ
 ἔχουσι. ἔστι μὲν οὐκ ἔστι δαυμασῶν τῶν
 γῆρας, τὸ γὰρ ἐλεσι ἀδύνας ἀβλαβῆς εἶναι,
 κατὰ τὸν καὶ γὰρ ἀλεξανδρῆς τῆ πῶς αἰγύ
 πῳ τὸ θόρον ἢ λίμνη τὴν μοχθῆριαν ἀρ
 βῆλαι ἔστι τὴν ἀνάθεσιν τὸ ποταμῶν, καὶ
 τῶν τῶν τελεμῶν ἀφανισμῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ
 πορῆ τὴν ἀμπελον πῶν, δαυμάσιον ἀξίον.
 φῆς μὲν γὰρ αὐτῶν τὰ ἐλεσι, καὶ πῶς ταχύν,
 καὶ πολλῶν ἀρδῶν ἡ ἀρπῶν. φθῆρεται
 δὲ γὰρ τετρασι ἢ τῶν τε. ἔστι δὲ καὶ τὸ ἄλ
 τινον γὰρ ἐλεσι, πῶς πῶς ἔχου τῆ ῥαου γῆν
 τὴν Δεσι. μετὰ τὴν ἢ βούτειον φη ῥαου γῆν
 πόλισμα καὶ ἢ πῶς, νῦν μὲν κωμῶν, πῶ
 λα δὲ ἐλλῶν πόλις γῆρας. θησαυρῶς γῆν
 πῶν γὰρ ἐλεσι δὲ εἰκνῶν. καὶ τ' ἄλ
 λα ἰσορῆται πορῆ αὐτῶν, ὡς θαλάττης κρῆτι
 σῶν τῶν. φασὶ δὲ καὶ αὐτῶν θαλάττης ἔσθλη.
 νῦν δὲ ὄρη γὰρ μετὰ τὴν ἢ χωρίου πῶν γῆν
 κῶν τῶν θαλάττης σῆσι δὲ ἀπὲρ. καὶ ἢ ῥα
 ου γῆνα δὲ θετῶν λέγεται κτισμα. οὐ φῆ
 ροντῶν δὲ τῶν τῶν τῶν ὕβρις ἐλεξῶν
 ἐκόντῶν τῶν ὀμβρῶν πῶς, οἱ νῦν ἔχουσι
 τὴν πόλιν, αὐτοὶ δὲ ἐπεχῶρησαν ἀπ' οἴκων.

in habitatorū numero descripsit. Haud tamē
 ibidē domiciliū habuere, sed oppido nomen
 relinquentes, et Nouū Comū appellātes, No
 uocomēses oppidanos uocauere. Huic finiti
 mus loco Larius lacus est, quē Aduas fluui
 us auget, inde amnem Padū ingrediens. Fon
 tem uerò in Adula monte habet, ubi & Rhe
 nus. hęc supra paludes lōgē habitata sunt. Pa
 tauium autem propinquū est, cunctas eius re
 gionis urbes excellens. Nuper quidem in ea
 censi sunt quingenti equestris ordinis ui
 ri, antiquis autem annis c & xx militū mil
 lia misisse constat. Quām uero ciuitas ipsa &
 uirorū probitate & artiū bonitate floruerit,
 magnitudo cūm aliarum rerum maximo ap
 paratu Romam missarum, tum uerò panno
 rum & uestimentorum omnifariam mercatu
 ra declarat. A mari sursum habet nauigatio
 nem, fluuiō per paludes delato CC & L à ma
 gno portu stad. portus autē ipse, eodem quo
 fluuius nomine, uocatur Medoacus. Intra pa
 ludes urbs maxima Rauenna posita est, to
 ta ligneis cōpacta ædificijs, aquis diffusa, pō
 tibuscq; ac lembis peragrata. Cum à mari fiūt
 inundationes, non mediocrem accipit maris
 partem, adeò ut uniuersa cœnositas, hinc flu
 cū marino, hinc fluminibus alluentibus te
 trum medicetur odorem. Hoc pacto igitur
 saluberrimus comperitur locus. Vnde gla
 diatoribus educandis, ac exercitatione eru
 diendis, hunc idoneum magistrī locum desi
 gnauerunt. Inter cætera eius loci mirabilia il
 lud est, quòd palustribus in locis aer innox
 ius est, quemadmodū ad Alexandriam Aegy
 pti paludis uitium æstate propulsa, propter
 annis incrementum, simul etiam euanesce
 nte cœno. Quid quod uitib. euenit quām ad
 mirabile? eas palus creat, celeriter perficit, &
 multum fructū edit, annis uerò quatuor aut
 quinque corrumpuntur. Altinum quoque in
 palude est, similem Rauennæ situm habens,
 quo interuallo Butrium Rauennę castellum
 est, & Spina, hoc quidem tempore uiculus, at
 quondam Græca ciuitas, & quidem celebris.
 in Delphis Spinensium thesaurus common
 stratur, aliaq; de ipsis memoriæ mādāta sunt,
 nēpe apud qs maris erat imperiū. Eam (ut tra
 ditur) unda maris alluerat, nunc locus. XC
 à mari stad. distās, in mediterranea iacet. Ra
 uēna à Thessalis cōdita perhibet. Cū autem
 Thuscorū iniurias ferre nequirent, Umbros
 quosdam ultro assumpserūt, qui & hoc in tē
 pore urbē inhabitāt. ipsi uerò domū rediere.

Hæc autem maiori ex parte paludib. ita cōtinentur, ut inūdationes habeant. Epiterpum, Ordia, Adria, & Vcetia, & alia huius generis oppidula. Quæ cum minus à paludib. uententur, modicis fursum nauigationibus mari uicina sunt. Adriam quidem inclytam ciuitatem fuisse memoriæ proditum est, à cuius nomine modica transpositione sumpta, & sinus appellatus est Adriaticus. Aquileia sinui proxima à Romanis condita est, incumbentibus imposita Barbaris. Ad eam flumine aduerso onerarijs nauigatur nauibus per Natifonem fluuium plus stad. LX. Gentes ad Istrum Illyrica ad ipsum subuehuntur emporiū. Conuectant autem res hi sanè maritimas: uinum ligneis dolijs, quæ plaustris imponunt: oleum præterea illi autem mancipia, pecora, pelles. Extra Venetiæ quidem fines Aquileia est, quæ flumine ab Alpibus descendente determinatur, per quod fursum nauigatur stadijs mille & CC, ad urbem usque Noreiam, ubi Cn. Carbo, collatis aduersus Cimbros fignis, re infecta discessit. Locus autem est ad purgandum aurum natura idoneus, nec minus ad ferri fabricas. In ipsoq; sinu Diomedis est templum, opus sanè memorabile: et Timaus portus, & lucus miro decore, septem que adfunt fluuiatilis aquæ fontes, mare mox irumpetes, lato & profundo sanè fluuiio, è quibus, reliqs uno dūtaxat excepto, salfas habere aquas, Polybius author est, locumq; ipsam maris fontem, & matrem ab indigenis uocari. Timauus (ut ait Posidonius) è mōtib. delatus, decidit in profundū: deinde infra terram absorptus stad. circiter C et XXX, erumpit in mare. De Diomedis autem potentatu hoc in mari, & Diomedæ testantur insulæ, & quæ in Daunia gente, & circa equestre Argos memoriæ prodita sunt. de quib. quoad historiæ utile futurū est, scriptis aperiemus. Reliqua uerò permulta fabulis uulgata, uel ficta aliū in modū, absint. Sicuti quæ ad Phaethontem & sorores Heliades, in populos cōnerfas arbores, circa amnem Eridanū, qui nullibi terrarum existit, cum uicinus Pado dicatur. Itemq; ferentes electra insulas, ante amnē Padum iacentes, in quibus & Meleagrides sint. Horū enim nihil in locis ipsis extat. In Venetis sanè quidā Diomedis insignes existunt honores. Nam candidus illi immolat equus, duo præterea luci monstrantur, alter lunoni Argiue, alter Dianæ Aetolię dicatus. Insuper fabulantur, in hisce lucis feras ita māsuescere,

αὐται μὲν ἐν ὑπὸ πλείον πρὸς εἰς
 σιμ, ὡς τε καὶ ἐν ἐπιτόρ πορ ἢ, Ἐρδία,
 καὶ ἄδρια, καὶ οὐκέτια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πο
 λισμᾶτια. ἡ ἴσθμ μὲν ἐπὶ τῶν ἐλδρ γυοχλῆ
 του, μικροῖς δ' ἀνάπλοισ πρὸς τὴν θάλατ
 ταν σωνῆσαι. τὴν δ' ἄδριαν ὑπὸ φανῆ γυ
 δα πόλιμ φασίμ, ἀφ' ἧς καὶ τὸν νομα τῶν κῶλ
 πρὸ γυρῆδς τῶ ἄδρια, μικρῶν μετὰ τῆσιν λα
 βῶν. ἀκυλ κία δ' ἡ πόρ μάλιστα τῶ μυχῶ πη
 σάζει, λιπίσμα μὲν ὅτι ῥωμαίων ὑπὸ τειχιδῶν
 τοῖς ἐπὸρ κειμῶσις βαρβαροῖς. ἀναπλῆ ἢ ὅλ
 κᾶσι καὶ ἴσθμνα τίσωνα ποταμῶν ὑπὸ πλεῖστος
 ἐφίκοντα σαδίας. αὐτοῦ δ' ἐμπορείου τοῖς
 πορὶ τῶν ἴσθμ τῶν ἰλλυρινωῶν ἐβησι. κομίτου
 δ' οὐρε μὲν τὰ ἐκ θαλάσσης, καὶ οἶνον ὑπὸ φυ
 λίνων πύθων ἀρμαμάξαις ἀναθῆναι, καὶ ἔλα
 ορ. ἐκείνοι δ' ἀνδρᾶ ποδία, καὶ βοσκῆματα, Ἐ
 δόρματα. ἔξω δ' ὅτι τῶν γυρῆδων ὄρωμ ἢ ἀκυ
 λία. διορίζοντ δὲ ποταμῶν εἶοντι ἀφ' ἧν ἀλ
 πίων ὄρωμ, ἀνάπλομ ἔχοντι, καὶ σ' σαδίων ὑπὸ
 τοῖς χιλίοις εἰς νωρῆσαι πόλιμ. πορὶ λῶν γαῖ
 ος ὁ καρβῶν συμβαλῶν κίμβροισ, ὅσων ἐπρε
 ξον. ἔχει δὲ ὁ τόπος οὗτ' ὅ χρυσοπλῆσαι δι
 φησὶ Ἐσθιουρογεία. γὰρ αὐτῶ τῶν τῶν μυχῶ
 τῶ ἄδρια καὶ ἰδρόν τ' διομῆδς ὅστιν ἀφίον μῆ
 μης, τὸ τίμαου, λιμνία γὰρ ἔχει καὶ ἄλλοις δὲ
 πρεπές, καὶ πηγὰς τ' ποταμῶν ὑδατ' ὄν
 θύς εἰς τὴν θάλασσαν ἐκπίπτοντα, πλάται
 καὶ βαθεῖ ποταμῶ. πολὺ δ' εἶρηκε πλῆ
 μαῖς, τὰς ἄλλας ἀλμυρῶ ὑδατῶ. καὶ δὴ καὶ ὅτι
 ὑπὸ χωρῆς, πηγῶν καὶ μετόρτα θαλάσσης ὄνα
 μάξαιμ τῶν τόπων. ποσειδῶνι δ' εἰ φησι πο
 ταμῶν τῶν τίμαου ἐκ τῶν ὄρωμ φορῶμ, κα
 ταπίπην εἰς βόρῆθρον. εἰ δ' ἐπὶ γῆς γυρῆδ
 τα πορὶ ἐκατ' καὶ λ' σαδίας, ὑπὸ τῆ θαλάσσης
 τὴν ἐκβολῶν τοιαῦτ. τῆ δ' τῶ διομῆδους ὄνα
 νασείας, πορὶ τῆ θαλάσσαν ταύτω, καὶ τῆ
 ομήδαιοι νῆσοι μαρτύρια, καὶ τὰ πορὶ δαυῖ
 ουσ, καὶ τὸ ἀργῶν τὸ ἴππιον ἰσορῶμνα. πορὶ ὄν
 ὄρωμ, ἐφ' ὅρω πρὸς ἰσορίαν χρῆσιμον. τὰ δὲ
 πολλα τῶν μυθολομῶν ἢ κατεψυσμῶν,
 ἄλλως ἐαυ δειοῖον τὰ πορὶ τῶν φαιθοντα, καὶ
 τὰς ἠλιαδίας τὰς ἐπ' ἀγειρομῆας πορὶ τῶν
 ἠελιδανῶν, τ' μηδαμῶ γῆς ὄντα, πλεσίον τ' τ'
 παίδου λεγόμενον. καὶ τὰς ἠλεφρίδας νῆσους
 τὰς πρὸ τ' παίδου, καὶ μελεαγρίδες γὰρ αὐταῖς.
 οὐδὲ γὰρ τῶν τῶν οὐδὲ γὰρ ὅστιν γὰρ τοῖς τόποις.
 τῶ δ' διομῆδαι πρὸ τῶν γυρῆς, ἀφ' ὅσων γ
 μῆσαι πνῆς ἰσορῶνται τιμαῖ. Ἐ γὰρ θύεται
 λδυκῶς ἴππ' αὐ τῶν, καὶ δὴ ἄλλοι τὸ μὲν
 ἦρας ἀργείας δέικνυται, τὸ δ' ἀφ' ἑτέροις
 ἀστωλίδως. πρὸς μυθολομῶσι δ' ὡς εἰκός τὸ γ'
 τοῖς ἄλλοις τῶν τοῖς ἀμφοῦν δὴ τὰ θηρία
 καὶ λυκῶσι

καὶ λύκοις ἐλάφοις σιωα γελᾶσθεδα. πλο-
σόντων δὲ τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταφώνον-
των, ἀνέχεσθε. τὰ δὲ διωκόμενα ὑπὸ τῶν λύ-
κων, ἐπειδὴ κατὰ φύσιν δόξοι, μικρὴ
διώκεσθε φασὶ δὲ τινὰ τῶν πάντων γνωρίζο-
μένων ὡς εἰναι Ὀλέγγου. καὶ σκωπτομένων
ὑπὸ τούτων παρατυχεῖν κωμῆταις, λύκων
γὰρ τοῖς δικτύοις ἔχουσιν. ἐπιόντων δὲ κατὰ
παιδιᾶν, εἰ ἐγγυᾶται δὲ λύκων, ἐφ' ᾧ τὰς
ζημίας εἰς ἐργασίαν ἀναλύειν, ἀφισπῆν αὐτῶν
ἐκ τῶν λινῶν ὁμολογήσασθαι. ἀφεισπῆντα δὲ τῶν
λύκων, ἵππων ἀγγέλλω ἀπελάσαντα ἀκου-
σθησάντων ἰκανῶν περὶ παραγγεῖν πρὸς τὸν τῶν
Ὀλέγγου σάββον. τῶν δ' ἀρραβόντων τῶν
χρῆμα καυσεύσασθαι τὰ εὐδὲ ἵππων λύκων,
καὶ κληθῆναι λυκοφόρον, τὰ χεῖρ μάλλον ἢ
κάλει ἀναφύσασθαι. τὸν δ' ἀπὸ ἐκένου ἀνα-
δεδάμνους τὸ, τε καυσεύειον φυλάξαι, καὶ
τὸν ὄνομα τῶν γῆρας τῶν ἵππων. ἔθ' δὲ ποιῆ-
σαι δὴ λυκοῦ, μὴ ἀλλοτελειῶν ἵνα μὴ οἱ πα-
ρὰ μόνους τὸ γνήσιον γῆρας, γινώσκον γῆρας
νῆς γινώσκον ἵππείας. νῆς δὲ, ὡς πρὸς ἐφάμεν,
πᾶσα ἐκλελειπὼν ἢ τοιαύτη ἀσκησις. με-
τὰ τὸ πῆμα, ἢ τῶν ἵππων ὅτι παραλίαν μέ-
χρι πόδας ἢ πρόσκυται τῆ ἰταλία. μεταξὺ
δὲ φρονέειον τὸ γῆρας, ἀκυλῆας δὲ τῶν
καὶ π. σπῆρας. ἢ δὲ πόδα ἵππων μὴ γὰρ
κόλπω λιμνοσιδεῖ, νησίαν ἔχοντι, δὲ οὐρα
καὶ δὴ κάρτα. κτίσμα δ' ὅτι ἀρχαῖον κώ-
λων ὑπὸ τῶν μῆδων ἐκπεμφθέντων. ἀνα-
μαρτόντων δὲ τῶν πράξεως, καὶ καταγόν-
των ἑαυτῶν φυλῶν,

τῶν μὲν φυλάσων ἢ γινώσκον γῆρας,
ὡς καλλίμαχος ἔρηκεν.

Ἄπὸ κείνων γλώσσας γινώσκον πόδας.

τὰ μὲν δὲ πρὸς τῶν πόδων χωρία. οἱ
τε γῆρας ἔμενον καὶ οἱ μὲν πόδας. ὑ-
πὸ δὲ τῶν γῆρας κάρτοι, καὶ λεγομένοι, καὶ
μεδῆκοι, καὶ σύμβροι. ὡς οἱ μὲν πολέ-
μοι τοῖς ἑσπέραιοις ὑπέβησαν. λεγομένοι δὲ
καὶ γῆρας σιωμάχων, καὶ πρὸ τῶν ἀντι-
βασταῶν, λυκοῦ καὶ συμβροῦ. ἐ-
πολέμου, καὶ μεταπολεμῶν οἱ δὲ γῆρας τῶν
πόδων, κατέχουσι μὲν ἀπασαν, ὅσων ἐγκυ-
κλωῦται τὰ ἀπογίννα ἄρα πρὸς τὰ ἀλλὰ
μέχρι γῆρας, καὶ τῶν σαββάτων. κατὰ
τῶν δὲ βοῖοι καὶ λίγυδοι, καὶ σφῆρας, καὶ
γαζᾶται τὸ πλεον. τῶν δὲ βοῖων ἀνελαδόντων,
ἀφανισθέντων δὲ καὶ τῶν γῆρας,
καὶ σφῆρας, λείπεται τὰ λιγυτικὰ φύ-
λα, καὶ τῶν ἑσπέραιων αἰ ἀποικίαι. τοῖς δὲ
ἑσπέραιοις ἀναμεικταί, καὶ τὸ τῶν ὀμβρῶ-
κων φύλον, ἐστὶ δὲ ὅπου καὶ τῶν ἑσπέραιων.

ut cerui lupis aggregentur, aduentantibus ho-
minum eas manus demulcentes pati. Quod
si quas canes infectentur, ubi huc confuge-
rint, ab infectione cessare. Fama uerò est, ce-
lebrem admodum fuisse quempiam, qui in fa-
ciendis uadimonijis, studio non mediocri te-
neretur. qua ex re, & hominū iocis carpere-
tur. Is igitur in uenatores fertur incidisse, qui
irretitum haberent lupum, & illis per iocum
rogitantibus, uellet ne pro lupo uadē se con-
stitueret ut illata ab eo damna persolueret, sic
ē retibus beluam dimissuros. Fidei uerò se se
cōfessus est. Emissum deinde lupū, magnum
equarū armentū agitantem, nullo notatū cau-
terio, ad fidei ueris stabulū adduxisse. Eum
recepta gratia, equabus lupi notam inuisisse,
& inde lupiferas nominasse, uelocitate ma-
gis quàm pulchritudine præstantes. Cuius
successores & signum & nomen, equarū ge-
neri seruasse, ut quæ solis eis stirps ipsa legitimè
perduraret, fœminam nullam alienare con-
fuisse. Equinā hinc præcipuè celebritatis pro-
geniem extitisse. Hac uerò tempestate (ut di-
ximus) omnis huiusmodi rei defecit exercita-
tio. Post Timæum, Istrorum usq; Polam, li-
tus est, quæ Italiae adiacet, in medio quæ Terge-
ste castellū est ab Aquileia CLXXX distans
stadijs. Ceterum Pola in sinu, portus formam
habente sita est, paruas quidē, uerum fructuo-
sas & portuosas præ se ferente insulas. Pri-
scum autem est id Colchorum edificium, qui
aduersus Medeam immisi fuerant. li uoto-
rum impotes, & fugæ desperatione solliciti,
Græcorum quidē lingua exulum,
Colchorum uerò sermone Polam appellaue-
re locum,

Uti Callimachus cōmemorat. Regionem
igitur Transpadanam incolūt Veneti, & alij
usq; Polā, super Venetos Carni & Cenoma-
ni & Medoaci & Symbri, ē quib. nomini Ro-
mano hostes extiterūt aliqui. Verū Cenoma-
ni, Venetiq; socia iunxerūt arma, & ante An-
nibalī expeditionē, quo tempore Boios &
Insubres bello persequebantur, & annis po-
sterioribus. Cispadanam uerò obtinent pla-
gam uniuersam alij, quantam montes Apen-
nini ad Alpes circundant usq; Genuā & Sa-
batios. Plurimum autē Boij & Ligures & Se-
nones & Gasate possidebant, at eiectis inde
Boijs, deletis que Gasatis atq; Senonibus,
Ligurum natio restat, & Romanorum colo-
niæ. Romanis autem & Vmbrosum immi-
xta gens est, & aliquibus in locis Thuscorū.

*ἀφ' αὐτῶν ἐπὶ
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'

Utraque enim horum gens, prius quam Roma-
norum amplificaretur imperium, inuicem de
prioris loci dignitate decertabant. Et medium
inter utrosque Tiberim fluuium, in * seipfos
facile traieciabant. Quod sicubi ulla bellorum
incurfiones alteri in alteros gerebant, reliquis
certamen erat, ne eadem ad loca egredientes
desisterent. Igitur Thuscis aduersus incolas
Padi barbaros exercitum emittentibus, ac re-
bene gesta, cum non longe quidem post per
quandam mollitiem rursus fufi effugissent, alte-
ri aduersus eieciatores exercitum ducitarunt. Po-
stea de locorum imperio per successione quan-
dam propugnantes, multas colonias partim Thu-
scorum, partim Vmbrorum effecerunt, plures tamen
Vmbrorum: namque ipsi propiores erant. Rem inde Ro-
mani suscipientes, missis passim coloniis, &
priora coloniarum genera conseruarunt, &
nunc uniuersi Romani sunt. Nec minus au-
tem Vmbri quidam dicuntur & Thuscis, quem
admodum Veneti, Ligures & Insabres. Cis
Padum uero, circumque Padum celeberrime
sunt ciuitates, Placentia, & Cremona, media
in regione propinquissime, inter has & Ari-
minum sunt Parma, Mutina, Bononia. Prope
Rauennam in harum medio exigua quae-
dam iacent oppida, per quae iter est Romam,
Acara, Rhegium Lepidi, Nacri, Campi, ubi
quotannis forum conficitur. Cliterna, Forum
Cornelium, Fauentina, Sina, Isapi fluuium pro-
pinqua & Rhibiconi. Haec proxima sunt Ari-
mino. Est autem Ariminum Vmbrorum
colonia, sicut & Rauenna. Verum utraque
Romanos accepit inquilinos. Habet autem
Ariminum portum, & eiusdem nominis am-
nem. E Placentia Ariminum stad. sunt mille
& c c c. Supra Placentiam uero ad Cottuta
confinia, intra miliaria sex & xxx urbs Ti-
cinum est, & simili uocabulo praeterfluens am-
nis Padum ingrediens. Habet & tractus ille
Clasidium, atque Derthonem, & aquae * di-
stanti, pusillum in transitu. Recta uero ad O-
celum uia praeter Padum, ad Duriam flumen
est, magna ex parte limosa, complurimos ali-
os habens fluuios, quorum Druentia milia-
ria circiter LX habens. Hinc Alpes iam, & a-
ger Gallicus. Ad montes autem Lunae incum-
bentes urbs est Luca, ubi plerisque uicatim ha-
bitant, regio tamen probitate uirorum flo-
ret, & robur militare hinc magnum educi-
tur, & equitum multitudo, ex quibus sena-
tus militares capit ordines. Est autem
Dertho ciuitas insignis, & mentione digna,

*ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'
ἀφ' αὐτῶν ἀφ'

ταῦτα γὰρ ἀμφὸς τὰ ἔθνη, πρὸς τὴν ῥωμαϊ-
κῆν ὕδατι πλείον ἀφ' αὐτῶν, εἶχε τινα πρὸς ἄλλη-
λα πόρι πρωτεύων ἀμύλων. καὶ μέγιστον ἔχον-
τα, τὸν τιβέριον ποταμὸν, ῥαδίως ὑπὸ δεικ-
νομεν ἀλλήλοις, καὶ εἰ που πινὰς ἐκ στρατείας ἐ-
ποιουῦτο ἐπ' ἀλλήλους οἱ ἑταίροι καὶ τοῖς ἐτε-
ροῖς ὄφισιν μὴ ἀφ' αὐτῶν πρὸς τοὺς αὐτοὺς
τόπους ἰσθμῶν. καὶ διὰ καὶ τὴν τυρρῶν ὄρη
λαύτων στρατείας, εἰς τοὺς πόρι τὸ πάδιον βαρ-
βαρῶν, ἐπ' ἀφ' αὐτῶν δὲ, ταχὺ ἢ πάδιον ἐκ-
πεσόντων ὄφισιν τὴν τυρρῶν, ἐπεστράτευσαν
οἱ ἑταίροι τοῖς ἐκβαλοῦσιν. εἶτ' ἐκ τῆς ἀφ' αὐτῶν
τόπων ἀμύλων ποταμῶν, πολλὰς τὴν κατοι-
κιδῶν τὰς μὲν τυρρῶν καὶ ἐπὶ οὐσίαν, τὰς δὲ
ἀμύλων, πλείους δὲ τὴν ἀμύλων. ἐγγυτέρω
γὰρ ἦσαν. οἱ δὲ ῥωμαῖοι παραλαβόντων, καὶ
παρὰ τὸν ποταμὸν ἐπὶ οὐσίαν ποταμῶν, σιωπῶν-
λαβῶν καὶ τὰ τὴν ποταμῶν ποταμῶν ἄλλων, καὶ
νῦν ῥωμαῖοι μὲν εἰσὶν ἀπαντων. οὐδὲν δὲ
ἦτορ ἀμύλων τὴν ποταμῶν λέγονται καὶ τυρρῶν
καὶ, κατὰ πόρι γένετο, καὶ λίγυτον, καὶ ἰσθμῶν
βρο. πόλις δὲ εἰσὶν γένετο τὸ πάδιον, καὶ πρὸς
εἰ τὸν πάδιον, ὑπὸ φωνῆς πλάκων τὰ μὲν, καὶ
λερμῶν πλησιάζεται καὶ ἢ μὲν ποταμῶν τὴν
χώραν. μεταξὺ δὲ τὸν τὴν τε καὶ ἀρμίνου παρ-
μα, καὶ μωτίνου, καὶ βωνωνία. πλησίον ἢ δὲ ῥα-
γενῆς καὶ μετὰ πόλις ποταμῶν. ἀφ' αὐτῶν ὄφισιν
δὲ ὡς ἢ εἰς ῥώμην ὄφισιν, ἀκαρὰ, ῥηγιον ἢ ἐπὶ
δομ, νάκροι, κάμποι, ὅπου πανήγυρις σιωπῶν
λαίττω κατ' ἐπὶ. κλίτωνα, φόρον κρηνί-
ον, φασουγενῆς δὲ καὶ σίνα πρὸς τῆς ἰσθμῶν πο-
ταμῶν ἐπὶ τῆς ῥουβίκωνι ἢ δὲ σιωπῶν ἰσθμῶν
ἀρμίνου. τὸ δὲ ἀρμίνου ἀμύλων δὲ κατοι-
κία, κατὰ πόρι καὶ ἢ ῥαουγενῆς. ἀφ' αὐτῶν δὲ
ἐπὶ οὐσίαν ῥωμαῖοις ἐκατέρω. εἶχε δὲ τὸ ἀρμι-
νον λιμνία, καὶ ὁμώνυμον ποταμὸν. ἀφ' αὐτῶν
κρηνίας εἰς ἀρμίνου σάδιον. ἑπὶ δὲ πλά-
κων τῶν, ὑπὸ μὲν αὐτῶν ὄφισιν τὴν ποταμῶν, τῆν
νον γὰρ λ' ἢ μιλίοις πόλις, καὶ ὁμώνυμον ὅπου
ῥαφρῶν ποταμῶν, συμβάλλων τὸ πάδιον. ἐπὶ
ἐλαστῶν, καὶ ἀφ' αὐτῶν, καὶ ἀφ' αὐτῶν ποταμῶν
μικρὸν γὰρ παρὸς. ἢ δὲ ὄφισιν εἰσὶν ὄφισιν,
παρὰ τὸν πάδιον τὸν δροῦριαν ποταμῶν διὰ
ῥαφρῶν ἢ πολλὰ πλείους καὶ ἄλλους ἔχον-
σα ποταμῶν, ὡς ἐπὶ τὸν δροῦριαν μιλίων
δὲ πόρι ἐξήκοντα. γὰρ τὸν δὲ ἢ δὲ τὰ ἄλ-
πειαν ὄρη καὶ ἢ κελτικὰ. πρὸς δὲ τοῖς ὄφισιν
δὲ πόλις τοῖς ἑπὶ οὐσίαν τὴν ποταμῶν ἢ δὲ
κα. γένετο δὲ κωμικῶν οἰκιστῶν. διὰ τὸν δὲ
ὁμῶς ἢ χώρα, καὶ στρατιωτικὸν γὰρ τὸν δὲ τὸ
πλείον ὄφισιν, καὶ τὸ τὴν ἰππικῶν πλῆθος. ἢ
ὡς καὶ ἢ σύγκλητος λαμβάνει τὴν σιωπῶν
ξίμ, εἶτι δὲ ἢ ἀφ' αὐτῶν πόλις ἀφ' αὐτῶν κρηνί-
ων καὶ τὰ

κατὰ μίσην τὴν ὁδόν, τὴν ἀπὸ γηρούας εἰς
πλακωντίαν, ἐκατόρια διέχουσα σαδίους ὕ-
κατὰ δὲ ταύτην τὴν ὁδόν, καὶ Σακονίαν
καὶ Ἰλλίαν. ἀπὸ δὲ πλακωντίας εἰς μὲν ἀρί-
μινον, εἰρητιῶν. εἰς δὲ βραούνηναν, κατὰ πλους
ἑξ ἑσπέρου διουῖν ἡμυράων καὶ νυκτῶν. πο-
λὺ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν πλάτων κατὰ ἕχρον ὕ-
πὸ ἑλῶν. δι' ὧν ἀνίεας χαλεπῶς διήλθε
πρωῖον ὕδρι τυρρῶν, ἀλλ' ἀνέψυξε τὰ πε-
δία ὁ σκαῦρος διωρυγαῖς πλωταῖς ἀπὸ τῶν
πλάτων μέχρι παρμησῶν. κατὰ γὰρ πλα-
κωντίαν ὁ τρεβίαν συμβάλλων ἑξ ἑσπέρου,
καὶ ἐπὶ πρόδρομον ἄλλοι πλείους πληροῦσι πε-
ραν τῶν μετρίων. οὗτος δὲ ὁ σκαῦρος ὄξιμ
ὁ καὶ τὴν αἰμιλίαν ὁδόν ἐρώσας, τὴν ἑσπέρου
πεισῶν καὶ λωύνης μέχρι σαββάτων. καὶ
τὸ ὕδρι ἑξ ἀδρῶν. ἄλλοι δ' ὄξιμ αἰμι-
λία ἑξ ἀδρῶν τὴν φλαμινίαν. συνω-
πάτουσαν γὰρ ἀλλήλοισι μαρῶν λιπέσας,
καὶ γὰρ φλαμινίαν. καὶ δελόντων δὲ λί-
γνας, ὁ μὲν μὲν τὴν φλαμινίαν ἐρωσῶν ἐκ
ῥώμης ἑξ ἀδρῶν, καὶ ῥιόμβου, μέχρι
τῶν ποδῶν ἀρίμινον τόπων. ὁ δὲ τὴν ἑξ ἑσπέρου
ῥιόμβου, καὶ ἀκουλίαν παρὰ
τὰς ῥίνας τὰς τῶν ἀλπεων ἐγκυκλούμε-
ν. τὰ ἑλν. ὅριον δὲ ῥιόμβου καὶ τῶν, ἡ
ἑξ ἑσπέρου καλοῦμεν. πρὸς τὴν λοιπὴν
ἰταλίαν, τότε ἀπὸ γηρούας ὄξιμ τὸ ἑσπέρου
τυρρῶν ἀπεδέδεικτο, καὶ ὁ αἰσις πο-
ταμός, ὕδριον δὲ ὄξιμ βίκων, εἰς τὸν ἀδρῶν
ἐκδιδόντων ἀμφοτέρω. τῆς δὲ ἀδρῶν τῶν
τόπων τεκμήριον, ἢ τὸ δύανδριον καὶ τὰ
μεγέθη τῶν πόλεων, καὶ ὁ πλοῦτος. οἷς
πᾶσι ἑσπέρου βέλων τὴν ἄλλω ἰταλί-
αν οἱ ταύτην ῥωμαῖοι. καὶ γὰρ ἢ γεωργου-
μὴν γὰρ πολλοὺς καὶ παντοῖους ἐκφέρει
καρπύς. καὶ αἰὶναι ποσάτω ἔχουσι βέ-
λων, ὡς τὸ ἐκ τῶν ἑσπέρου ὑσφρῶν
ἢ ῥώμη τρέφεται τοπλίον. ἐστὶ δὲ καὶ λεγ-
ῥοφῶν ἑσπέρου ὄξιμ, ἑξ ἑσπέρου διουῖν.
ἑσπέρου δὲ μέγιστον λιμῶν ὄξιμ ἀκ. πρὸς ἄ-
παντας γὰρ κομροὺς ἀδρῶν ἀντέχει, καὶ οὐ-
δέποτε ὑπὸ λείπειν δυνάτω, καὶ τὸ ἄλ-
λου σίτου γίγνεται σπάνις. ἔχει δὲ καὶ πιτ-
τουργία δαυμασά. τῶν δὲ οἴνου τὸ πλῆθος
μυνώουσι οἱ πίθοι. ξύλινοι γὰρ μέγιστος οἶ-
κων εἰσι. πρὸς σλαμβάνει δὲ πολὺ ἢ τῆς πίτ-
της δύπορία πρὸς τὸ δύανδριον. ὄξιμ δὲ
τὴν μὲν μαλακίαν, οἱ πρὸ ἰμουτίνων τόποι
καὶ τὸν σκουτάων ποταμὸν φέρουσι πα-
σῶν πολλὰ καλλίστην. τὴν δὲ τραχίαν
ἢ λιγυστικὴν καὶ ἢ τῶν σύμβρων, ὄξιμ ἢ τὸ πλε-
ον τῆς οἰκίας τῶν ἰταλιωτῶν ἀμπεχέτω.

medio inter Placentiam & Genuā itinere ia-
cens, ab utraq; CCC distans stad. Hac in uia
est Custodia & Iellia. Ex Placentia uerò Ari-
minum distantia dicta est. Sed Rauennam
per Padum nauigatio est dierū duorū, nocti
umq; totidem. Magna intra Padum pars pa-
ludibus obtinebatur, per quas Annibal ma-
gnis difficultatibus iter fecit in Thusciam. Ce-
terū Scaurus deductis ex Pado usq; in Par-
menlium agrum fossis, nauigationibus com-
modis paludes ipsas exiccavit e campis. Per
Placentina siquidem arua Trebia Padum in-
fluens, alijq; item complures ante fluuij ultra
modum plenius stagnāt. Hic ille Scaurusest,
qui per Pisas et Lunā usq; Sabatios uiam stra-
uit Aemiliam, & hinc per Derthonem. Alia
uerò est Aemilia, que Flaminiam excipit. Eo-
dem enim in consulatu M. Lepidus, & C. Fla-
minius collegæ fuerūt, uictores autem Ligu-
rum strauere: hic quidem Flaminiam e Roma
per Thusciam & Vmbriam, usq; Ariminum:
alter reliquam porrò usque Bononiam, & ex
ea in Aquileiam, prope Alpiūm radices, du-
cto per gyrum circa paludes opere. Huius re-
gionis terminus monstratus est, quam Cisal-
pinam nuncupamus Galliam. Ad reliquam
Italiam & montes Apennini Thusciam immi-
nentes, & Aesis amnis, & postremo Rhubi-
co, utriq; Adriaticum intrantes pelagus. Ho-
rum uirtutem locorum, tum ipsa hominū pro-
bitas testatur. tum oppidorum magnitudo,
tum uerò diuitiarum amplitudo. Quibus
omnibus huius regionis habitatores Roma-
ni, cæteris antecellunt Italis. Nanq; telluris i-
stius cultura immodicos ac diuersos inducit
fructus, & nemora tantum habent glandi-
um, ut educandis hinc porcorum gregibus,
maxima ex parte Romanus alatur populus.
Egregiè uero ferendo milio, ob feraciū aqua-
rum abundantia frugifera est, quod famis re-
medium est permaximū. Contra tempestates
enim uniuersas, aeris que malignitatem re-
sistit, & nullo deficere potest in tempore,
licet frugum cæterarum sterilitas inualescat.
Quid de pice, quam admiranda productios
Quanta uerò uini sit ubertas, uasa ipsa pro-
nunciāt. E' lignis nāq; fabricata, domiciliorū
magnitudinē excedunt. Suppeditat enim in-
gens illa picis copia. Loci autem Mutinēses
& Scutanæ adiacētes fluuij, mollia & lōgē a-
lij omnibus præstantiora ferūt uellera. Ligu-
res autem & Insubres aspera, e quib. magna
Italiae pars domesticis indumenta conficit.

Mediocria uerò Patavini, è quibus preciosi tapetes & gausapia texuntur, & hoc stragula uestis genus utrinque uillos eminentes habens, uel una tantum è superficie. Hisce in locis, non eadem nunc que olim metallorum studia & cura, fortè quia in maius ex Transalpinis Gallis & Hispanis lucra proueniunt. Superioribus uerò annis opera dabatur, cum Vercellæ aurifodinā haberent, & in Ictumulorum uico, & alio huic uicino. Vterque uerò Placentiæ finitimus est. Hæc quidem prima Italiæ particula. Hactenus circuitus dictus est. Secunda exponatur Liguria, in ipsis Apenninis montibus, inter Galliam (sic enim uocatur hoc tempore) atque Etruriam sita, nihil descriptione dignū habens, nisi quod uicatim uitam agunt, terram arantes asperriam, fatigantesque ligonibus, imò uerò saxa incidentes, ut Posidonius inquit. Tertij sunt hisce continentes Thuscij, campos usque ad amnem Tiberim possidentes, quos ad solis ortum maximè fluuius alluit, donec pelagus intret. Parte autem ex altera, Tyrreno atque Sardonico mari sunt confines. Ex Apenninis montibus Tiberis effluit, atque pluribus augetur amnibus, partimque per ipsam excurrit Etruriam, deinceps autem ipsam disterminans, primùm quidem ab ea diuidit Vmbriam, postea uerò Sabinos & Latinos, Romæ ad litus usque finitimos. Adiacent autem modo quodam ipsi fluuius, & Thuscis in longitudine & latitudine inter se pares. Ad Apenninum uerò Adriatico uicinum pelago sese habent, primi quidem Umbri, post eos Sabini, postremi Latium habitantes, cum omnes à flumine initium capiant. Latinus igitur tractus inter Ostiæ litus & Sinuessam urbem & Sabiniam iacet. Est autem Ostia urbis Romanæ nauale quo Tiberis erumpit, eam præterlabens. extenditur autem in longum, usque in Campanum agrum & Samnitum montes. Sabinia uerò inter Latinos, Vmbrosque iacet, extenditur & ipsa ad Samnitum montes, propinquior Apennino ad Vestinos, Pelignos, & Marfos. Cæterum in Sabinia ac Thuscie medio Umbri iacent, montesque transgressi usque Ariminum Rauennamque procedunt. Thuscorum finis sub ipsis est montibus, qui ex Liguria in Adriaticū sinū eos quaquauersum includunt, à proprio autem mari capiunt initium, atque Tiberi. Ab his igitur ipsis sumpto primordio, uniuersa sigillatim percurramus.

τῶν ἢ μίσιω οἱ ποδὶ παταύου ἔξ ἢ οἱ τὰ πνυτὸν οἱ πολυτελεῖς, ἢ γαύσπιτοι, ἢ τὸ βιῶτον εἶδος παῦ, ἀμύμαλλόν τε ἢ ἐτόρομαλλον. τὰ ἢ μέταλλα νυμὶ ἢ οὐχ ὁμοίως τὰ γιτῶντα ἀπουδάζονται, ἔστι τὸ λυσιτελεῖσθαι ἰσῶς εἶναι, τὰ γὰρ τοῖς ἑσπεραλπέοις κελτοῖς τῆ ἰβηρίας. πρότορον ἢ ἀπουδάζει ἐπεὶ εἶναι γὰρ οὐδὲν ἔλλοις χρυσορύχιον ἴω. κώμῃ δὲ εἶναι πλησιον ἰκθυμούλου καὶ ταύτης τῆ λώμης. ἀμφω δὲ εἰσὶ ποδὶ πλακοντιαν. αὐτὴ ἢ δὴ πρώτη μορὶς τῆ ἰταλίας, μέχρι δὲ τοῦ ποδὸς δολιδαίου. δολιδοῖα δὲ λεγέσθω ἢ λιγυστικὴ ἢ γὰρ αὐτοῖς τοῖς ἀπηνίνοις ὄρεσι, μεταξὺ ἰβηρίας τῆ νυμὶ λεχθείσης κελτικῆς καὶ τῆ τυρρῶνίας, ἔδρ' ἔχουσα ποδὸς ἰσῶς ἀξιου, πλὴν ὅτι κωμηδὸν ζῶσι, τραχέαν γὰρ ἀρουῶτες, καὶ σκῆπητονδον, μάλλον ἢ λαθρομαυτῶν, ὡς φησι ποσειδώνιος. τρίτοι δὲ εἰσὶ σιωχεῖς τούτοις οἱ τυρρῶνοί, τὰ πεδία ἔχοντες τὰ μέχρι τῆ ποταμῶ τῆ τιβέριδος, κλυζομνοὶ τὰ ἢ πῶς ἔω μάλιστ' ἀπὸ ποταμῶν μέχρι τῆ ἰβηρίας αὐτοῖ. ἢ τῆ δὲ τῶν τῶν τυρρῶνικῶν τῶν σαρδωῶν πελάγει. ἔστι ἢ ἐκ τῆν ἀπηνίνοιν ὄρων οἱ τιβέρις. πληροῦν δὲ ἐκ πολλῶν ποταμῶν. μόρ' ἢ μὲν τοῖς δὲ αὐτῶν φερόμενοι τῆ τυρρῶνίας. τὸ δὲ ἐφεξῆς διορίζου ἀπὸ αὐτῶν, πρῶτον μὲν τῶν ὀμβρικών, εἶτα τῶν σαβίνων, καὶ λατίνων τῶν πῶς τῆ ῥώμης μέχρι τῆ ἰταλίας. παραβέβηται δὲ πῶς τῶ ποταμῶν μὲν καὶ τοῖς τυρρῶνοις ἢ τῆ πλάτ' ἢ ἀλλήλοισι δὲ κατὰ μήκος ἀνέχουσι δὲ πῶς τὰ ἀπηνίνοιν ὄρεσι τὰ πλησιάζοντα τῶν ἀσπίων πρῶτον μὲν ὀμβρικοί, μετὰ ἢ τούτους σαβίνοι, τελευτῶν δὲ οἱ τῶν λατίνων ἔχοντες ἀρξάμενοι πάντων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. ἢ μὲν αὐτῶν τῶν λατίνων χώρα, μεταξὺ κείτου τῆ τε ἀπὸ τῆν ὀσίων πηραλίας, μέχρι πόλεως σινυσιος καὶ τῆ σάβηνης. τὰ δὲ ὀσίων δὴν ἐπίνειον τῆ ῥώμης, εἰς ὃ ἐκδιδωσιν οἱ τιβέρις παρ' αὐτῶν ῥυθίς. ἐκτείνονται δὲ ὀσίων μέχρι τῆ καμπανίας, καὶ τῆν σαμνητικῶν ὄρων. ἢ δὲ σαβίνοι μεταξὺ τῶν λατίνων κείται, τῶν ὀμβρικών. ἐκτείνονται δὲ καὶ αὐτῶν πῶς τὰ σαμνητικὰ ὄρη. καὶ μάλλον σιωχέει τοῖς ἀπηνίνοις τῆ κατὰ οὐεσίνοισι τε, καὶ πηλιχρίοις, καὶ μαρσίοις. οἱ δὲ ὀμβρικοί μίσοι μὲν κείνται τῆ σαβηνης καὶ τῆ τυρρῶνίας, μέχρι ἀρμίνοιν καὶ ῥαουγίνης, πῶς ὀσίων ἑσπεραλπέων τῶν τῶν τυρρῶνοί δὲ πῶς αὐτῶν τῶν αὐτοῖς ῥυθίς. τοῖς ποδουκλιούσιον ἐκ τῆ λιγυστικῆς εἰς τὸν ἀσπίον, ἀπὸ τῆ οἰκίας ἀρξάμενοι διαλάττης, καὶ τῶν τιβέριδος. τὰ κατὰ ἑσπετα δὲ διέξμενοι ἀπὸ αὐτῶν τούτων ἀρξάμενοι. οἱ τυρρῶ

οἱ τυρρῆνιοὶ τοίνυν πικρὰ τοῖς ῥωμαίοις ἐ-
 προύσκοι καὶ τῶσθεσι πῶσθεσιν ὄνουνται. οἱ
 δ' ἑλλῶσθεσιν οὕτως ὠνόμασαν αὐτοὺς τὸ ἄρ-
 τυρρῆνωσθ' αὐτοῦ, ὡς φασί, τὸ δὲ ἑλλῶσ-
 τῶσθ' ἐκ λυδίας ἀφ' ἰκόνος διδύροσθ' ἀφ' ἁλ-
 μού καὶ ἀφορίας ὁ ἄγχις εἰς τῶν ἀργόνων ἡ-
 ρακλίουσθ', καὶ ὀμφάλης, δισοῖν παίδων
 ὄντων, ἡλῆρω λυδῶν μὲν κατέχευε. τῶν δὲ
 τυρρῆνωσθ' ἄν πλείω συσελάσθ' λαοῦ θζέ-
 σειλην. ἑλλῶσθ' δὲ, τὴν χώραν ἑαυτοῦ τυρ-
 ρῆνωσθ' ἑκάλεσε. καὶ δώδεκα πόλεις ἐκπι-
 σθη, οἰκίσθη ὠδισίης τερκωνά. ἀφ' οὗ
 τερκωνία ἢ πόλις. ὅν σθ' τὴν ἐκ παίδων
 σῶσθ', πολλοῦ γεγενηδὸν μὲν θοῦσθ'. τὸ
 τε μὲν οὐδ' ὄφ' ἦγεμόνι τατῆσθ' μὲν, μέ-
 γα ἰχθυοῦσθ'. χρόνιοι δ' ὕσθ' ὄφ' ἡλῆρωσθ' τὸ
 σύστημα, εἰσὶ καὶ κατὰ πόλεις ἑλλῶσθ'-
 δῶσθ' βία τῶν πλησιοχώρων ἑφ' αὐτάσθ'. οὐ
 γὰρ αὐτὴν χώραν οὐδ' αἰμίμονα ἀφ' ἡσθ', τῆσθ'
 λάτῃ κατὰ λυδίαν ἐπέθρητο, ἄλλοι πῶσθ'
 ἄλλα προεπόμωσθ' πελάγησθ', ἐπεὶ ὅπου γε
 συμπνθίσθησθ' ἰκανοὶ ἦσαν οὐκ ἀμύνασθ'
 μόνον πύσθ' ὠδισίης αὐτοῦσθ', ἀλλὰ καὶ
 αὐτὴσθ' πῶσθ', καὶ μακρὰσθ' στρατίας πῶσθ'
 εἶδα. μετὰ δὲ τὴν ἑλλῶσθ' κτίσθησθ' δισυ-
 ρατῶσθ' ἀθικνέσθ', λαοῦ ἄγχι ἐκ κορίν-
 θου. καὶ δεξαρῶσθ' αὐτῶν τερκωνητῶν,
 γηρῶσθ' λουισίμωνα θζέ ὠδισίης γυναικῶσθ'.
 γηρῶσθ' δὲ ἀγχι μαρκῶσθ', ἑλλῶσθ' βασιλεῖ
 τῶν ῥωμαίων ἑλλῶσθ' ἑβασίλδουσθ' οὐτῶσθ',
 καὶ μετανομάσθ' λόνισθ' τερκωνίσθ'
 πρίσθ'. ἐπὶ σθ' οὐδ' οὐδ' τὴν τυρρῆνωσθ'-
 αὐ καὶ αὐτῶσθ', καὶ ὁ πατὴρ πρότοροσθ'. ὁ μὲν
 δύσθ' ἀθικνέσθ' τῶν σιωανολοσθ' δι-
 σάντων οἰκοσθ' ὁ δὲ τῶσθ' ἐκ τῶν ἑλλῶσθ' ἀ-
 φορμῶσθ'. λέγεται δὲ καὶ ὁ θριαμβεῖσθ' ἡ-
 σθ' καὶ ἑλλῶσθ', καὶ ἀπλῶσθ' ὁ τῶν ἀρ-
 χόντων, ἐκ τερκωνίωσθ' διδύροσθ' μεταγεχθῆ-
 ναι, καὶ ἑλλῶσθ', καὶ πελέκεισθ', καὶ σάπυ-
 γθ', καὶ ἰσοποίησθ', καὶ μαυπκῆσθ', καὶ μου-
 σκῆσθ' ὅσησθ' ἀθικνέσθ' ῥωμαίοι. τὸν-
 του δ' ἡσθ' ἡσθ' ὁ δισυτῶσθ' τερκωνίσθ' ὁ
 σὺσθ' πῶσθ'. ὅσθ' καὶ τερκωνίσθ' βα-
 σιλδῶσθ' θζέσθ'. πορσινῶσθ' δ' ὁ τῶν κλου-
 σίωσθ' βασιλεῦσθ' πόλιωσθ' τυρρῆνωσθ' κα-
 τῶσθ' αὐτῶν ὠδισίης δὲ ὄπλων, οὐχ
 οἶδ' ἡσθ', κατὰ λυδίαν τὴν ἑλλῶσθ',
 ἀπλῶσθ' ἑλλῶσθ', μετὰ τῆσθ' καὶ δισυτῶσθ'
 μεγαλλῶσθ'. πῶσθ' μὲν τῶσθ' ὠδισίης τῶν
 τυρρῆνωσθ' τῶσθ'. καὶ ἐπὶ τῶσθ' ἡσθ'
 τῶσθ' πῶσθ' ἀθικνέσθ'. καὶ γὰρ τῶσθ' ἑλλῶσθ'
 τῶσθ' τὴν ἑλλῶσθ' γαλιωσθ', κατὰ πολέμῶσθ'
 σθ', ὠδισίης ὠδισίης κατὰ σαβίνουσθ'.

Tyrrenos itaq; Romani Etruscos appellāt
 atq; Tuscos. Græci uerò hoc eos nomine no-
 minarūt à Tyrreno Atyos filio, qui ex Lydia
 colonos hāc in regionē, sicuti tradit, dimisit.
 Atyos enim ex prognatis Herculis, et Ompha-
 les unus, cū sterilitate ac fame populū emitte-
 re cogeret, ē duob. filijs sorte iacta, Lydū qui
 dem regni successorē tenuit, Tyrreno autē
 maiorē applicās populum, foras abire iussit.
 Hāc ille tādē ingressus orā, de suo uocauit no-
 mine Tyrreniā. Cūq; edificādis urbib. Tar-
 contē præfecisset, à q̄ Tarquinij cognomē ac-
 cepit, ciuitates XII condidit. Hunc ab ineun-
 te pueritia in dolis gratia, canescētē fuisse fa-
 bulant, tāta iā tū in eo efflorescebat sapiētia.
 Ea igit tēpe stare, cū uno sub duce instructi es-
 sent, magna ips' orū erat potētia. Postremis in-
 de tēporib. concordē illū regē di statū dissolu-
 tū fuisse, quis nō suspicet? & ciuitates ipsas di-
 uulfas, sic finitimo, cū uiribus cessisse. Haud e-
 nim tantā agrorū beatitudinē omittētes, ma-
 ritimas latrocinādo artes inuasissēt, alius ad
 alia cōuersi maria. Quando quidē si cōcordi-
 ter cōspirassēt, nō modō incurfantes propul-
 sare hostes satis ualuisset, sed etiā ultro infer-
 re impetus, & lōginquas expeditiones facti-
 tare. Post urbē Romā uerò cōditā, Demara-
 tus aduētat, frequentē ē Corintho adducens
 populū, qui à Tarquiniētib. acceptus, ex indi-
 gena uxore Lucumonē pcreat. Is dehinc An-
 co Marco regi Romano amicitia deuinctus,
 adeptus est imperium, & mutato nomine L.
 Tarquinius Priscus uocatus est. Hic igit et pa-
 ter prius Tusciā magnis insigniuerunt orna-
 mētis: ille quidē artificū facultate et copia, qui
 hominē domo subsecuti sunt: hic aut prestitis
 à Romana ciuitate opportunitatib. Nāq; me-
 morie proditū est, ut triūphalia ornāmēta, in-
 signiaq; cōsularia, et simpliciter magistratuū
 decora in Romanā urbē à Tarquinijs trās-
 lata sunt, & uirgē, et secures, & tubę, & sacrorū
 faciendorū ritus, ut auguria & musica, quam
 Romanā resp. usurpāt. Huius filius Tarqui-
 nius secūdus extitit cognomēto Superbus, q̄
 regū extremus, eiectus est ē regno. et quē Clu-
 sij rex Porfena (ea Tusca erat ciuitas) armis
 reducere conatus est. Quod ubi efficere fas
 nō fuit, pace facta, in amicitia populi Ro. sum-
 mis receptis honorib. donisq; magnificentissī-
 mis, abscessit. Hęc quidē de Tuscorum clari-
 tate. Quid insuper Caretanorū gesta? Nā &
 capta urbe Roma redeūtes Gallos in Sabinis
 aggressi, bello armisq; fuderūt ac debellarūt:

& quæ illi ab libentibus acceperāt spolia Romanis, ab inuitis ipsi diripuerunt. Præterea eos qui ad se capta Roma confugerāt, saluos protexerunt, simul et æternū ac inextinctum ignem, sacerdotesq; Vestales. Romani autē propter malignos reipub. gubernatores nō satis illis gratiæ memoriā tenuisse uident. Nam data ciuitate minimē illos inter ciues scriptos retulere. Sed & alios quibus ius ipsum æquabile communicatum non erat, ad Cæretanorum exterminabāt tabulas. Hæc autē ciuitas magna inter Græcos gloria, cūm hominum fortitudine, tum uerò iusticiā claruit. Nam cum potentissima esset, ab atrocissimijs prorsus abstinuit. In Pythij Apollinis templo Agylleorum nominato, positus est thesaurus. Nam quæ nunc Cære dicitur, quondam nominabatur Agylla, eaq; à Pelasgis è Thessalia profectis condita fertur. Cæterum Lydis quos mutato uocabulo Tyrrenos nominabant, aduersus Agylleos belligerantibus, murum subiēns quidā urbis nomen percontabatur. cui è muro Thessalus quidā pro responso salutem renuncians, χαῖρε, id est Salue, inquit. Thusci bonum hoc accipientes omen, captam urbem submutato uocauere nomine. Verūm tam splendida, tamq; gloriosa quondā ciuitas, uix dum hac ætate urbis uestigia seruat. Vicina fanē magis fulgent balnea, meliorum probitate hominum, quæ uulgo Cæretana uocantur, propter eos qui ad ea, curandæ ualetudinīs gratia proficiscuntur. Enimvero Pelasgos gentē uetustissimā per uniuersam Græciā, præfertim apud Aeolicā Thessaliā excelluisse, cuncti fermē confitentur. Eos originē ab Arcadib. ducētes, uitam militarem delegisse, author est Ephorus. Ad quam uitæ institutionē cū permultos cōuertissent, idem omnibus uocabulū impertisse. Vnde & apud Græcos & apud alios quoscūque adijisse contigit, ingentem consecuti sunt gloriam. Nam & Homero teste, Cretæ coloni fuere. Vlysses enim Penelopen alloquēs, Alia, inquit, aliorū permixta lingua est, sunt

*Vide Adagii, Cærite cæra dignus

Odyss.

Achæi,
Sunt Cretenses magnanimi, sunt Cydones,
Trifariam genus Doricum, diuicq; Pelasgi.
Argos quoq; Pelasgicum, Thessalia dicitur,
inter eruptiones Penei, & Thermopylas usque ad montanum Pindi tractum. Quoniam & istorū locorum Pelasgi existunt. Iouem Dodonæum quoq; ipse poeta Pelasgicum nominat,

καὶ ἀπὸρ ἐκόντων ἔλαβον ῥωμαίων ἐκείνοι λάφυρα ἄκοντας ἀφείλοντο. πρὸς ἃ τοῦτο οὐ καταφυγόντας παρ' αὐτοῦ τὸ ἐκ τῆς ῥώμης ἐσωσαν καὶ τὸ ἀβάνιατον πῦρ, καὶ τὰς ἐλίσιας ἰδρείας. οἱ μὲν οὖν ῥωμαῖοι εἶα ἄν τὸ τε φαύλως διοικουήτας τῶν πόλιων, οὐχ ἕκωνως ἀρμηνημονόσαι τῶν χείρων αὐτοῖς δουροῖσι. πολιτείαν γὰρ δόντες, οὐκ ἀνέγραψαν εἰς αὐτὸν πολίτας. ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἄλλους οὐκ μὴ μετέχοντας τῆς ἰσονομίας, εἰς τὰς δειλοῦς ἐξώκειλον τὰς κεραιτανῶν. παρὰ δὲ τοῖς ἑλλησι δυοδκίμησον ἢ πόλις αὐτὴ διὰ τε αὐτοῖς καὶ διημοσιώσω. τῶν τε γὰρ λυσιπυθῶν ἀπέχετο, καὶ πρὸς δωμαμῶν πλείων, καὶ πυθοῖ τῶν ἀγγυλαίων καλούμενων, αὐτοῖς θησαυροῦ. ἀγγυλα γὰρ ἐλογίζετο τοπιοῦτον, ἢ νῦν κεραια. καὶ λέγεται πελασγῶν κτίσμα τῶν ἐκ θεσσαλίας ἀθηγαλιῶν. τῶν δὲ λυσιπυθῶν, οἱ πρὸς τυρρῆνοι μετωνομάδισαν. ὑδιερατόσωντων τοῖς ἀγγυλαίοις, πρὸς τῶν τῶν τέχει τις, ἐπιωθαίε τὸννομα τῆς πόλεως. τῶν δ' ἀπὸ τῶν τείχεος θεσσαλῶν πῶς αὐτὴ τὸ ἀρκειναδοτα, πρὸς αὐτοῖς οὐσαν αὐτὸν χαῖρε. δεξάμενοι τὸν οἶνον οἱ τυρρῆνοι οὐραν, ἀλοῦσαν τῶν πόλιων μετωνομάσαν. ἢ δὲ οὐτω λαμπρὰ καὶ ὑδιφανῆς πόλις, νῦν ἔχου σάβει μόνου. δύανδρῆ δ' αὐτὴ μάλλον τὰ πλείων θόρμα, ἀ κεραιῶσι κεραιτανῶν, εἶα αὐτὸ φοιτῶντας θόραπείας χείρων. αὐτὸ δὲ πελασγῶν, ὅτι μὲν ἀρχαῖον τὴ φύλον κατὰ τῶν ἑλλάδα πᾶσαν ἐπέπολασε, καὶ μέλισσα παρὰ τοῖς αἰολοῖσι τοῖς κατὰ θεσσαλίαν, ὁμοιογοῦσι ἀπαντῶν χερδόντι. νομίζου δὲ φησὶν ἐφορο, τὸ ἀνέκαθεν ἀρχαίας ἰστορίας ἐλέδοτα στρατιωτικῶν βίου. εἰς δὲ τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν πρὸς τὸν ποταμὸν πολλοῦς, ἀπανσι τὸ ὄνομα τῶν μεταδουῶν, καὶ πολλῶν ἐπιφανῶν κτήσαδοτα, καὶ παρὰ τοῖς ἑλλησι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις παρ' ὅσους ποτὶ ἀθηγαλιῶν τετυχῆκασι. καὶ γὰρ τῆς κρητῆς ἰστορίας καὶ γέγονασιν, ὡς φησὶν ὁμορο. λέγει οὖν ὁ δινοςεύς πρὸς πλωελοπῶν. ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη. ἢ μὲν ἀχαιοί.
Ἐν δ' ἐπεὶ ὀκρητόν μεγαλήτοροδον, ἢ δὲ λυσιπυθῶν,
Δωκεῖον τε τειχεῖον, δίοι τε πελασγοί.
καὶ τὸ πελασγικὸν ἄργος, ἢ θεσσαλία λέγεται, τὸ μετὰ τῶν ἐκβολῶν τῶν πλωεῶν, καὶ τῶν θόρμοπυλῶν, ἕως τῆς ὀρεινῆς τῆς κατὰ πίνδου, εἶα τὸ ἐπαρῆαι τῶν τόπων πῶν πελασγῶν. τὸν τε διὰ τὸν δωδωνάϊον αὐτοῖς ὁ ποιητῆς ὀνομάζει πελασγικόν.
Ζδὺ ἀνα

Ζδὲ ἄνα δωδωναίε πελασγικέ.

πολλοὶ δὲ καὶ τὰ ἠπειρωτικὰ ἔθνη, πελασγικὰ εἰρήκασιν. ὡς ἔχει δὲ δὲ ἰσοπέδου παρξάτων, πελασγούς τε πολλούς καὶ τῶν ἠρωῶν ὀνόματα καλέσαντο, οἱ ὕσδρον ἄπ' ἐκάνων πολλαὶ τῶν ἐθνῶν ἐπώνυμα πεποιήκασιν. καὶ γὰρ τὴν λέσβου πελασγίαν εἰρήκασιν, καὶ τοὺς γὰρ τῆ τροάδι κίλιεμ, ὁμηροῦ εἰρηκε οὗ ὁμηροῦ πελασγούς. ἰππόδοσ δ' ἄγε φύλα πελασγῶν ἐγγεσιμῶρων,

τῶν οἱ λαφύσαν δριβώλακα ναετᾶάσιον. τῶ γ' ἐφόρω τῶ δ' ἀφικασίας, εἶναι τὸ φύλον ὅσων ἦρξεν ἰσίοδος. φησὶ γὰρ, ἵκασ δ' ἐγγμοντο λυκίονσ αὐτιβίσισ ὅμ ποτε πικτε πελασγός.

Διχύλοσ δ' ἐκ τῶ ποδὶ μυκίως ἀγγους φησὶν γὰρ ἰκίεσιμ ἢ δαναοῖσι δ γῆροσ αὐτῶν, καὶ τὴν πελοπόννηλον ἢ, πελασγίαν φησὶν ἔφοροσ κληθῆναι. καὶ δὲ ἐπιπίδης δ' γὰρ ἀρχελάω φησὶν, ὅτι δαναοὶ ὄν θυγατέρων πατρὶ ἐλθῶν εἰς ἀργός, ὠκισον ἰνάχου πόλιμ. πελασγιώτας δ' ὠνομασμένους τοπρίμ, δαναοὺς καλεῖσθ νόμου ἔθνηκον. αὐτικλείδης δὲ πρώτους φησὶν αὐτοὺς τὰ ποδὶ λήμονο καὶ ἱμθεροῦ κτίσαι, καὶ δὲ τὸν τῶν ἰνῶν, καὶ μετὰ τυρῆλοσ τὸ ἄτνος εἰς ἰταλίαν σιμαρῶν. καὶ οἱ τῶ ἀτθίδασ συγγράφουτες, ἰσορῶσι ποδὶ τῶν πελασγῶν, ὡς καὶ ἐκλίωσι γηρομῶν τ πελασγῶν. ὅσῃ τὸ πλανήτας εἶν καὶ δίκλω ὀρένιωμ ἠθφοιταὺ ἐφ' ὅσ ἐτυχε τόπος, πελασγούς ἰποτ ἄτθίκα κληθῆναι. ἢ τῶ τυρῆλίας, μῆκος ἢ τὸ μέγισον εἶν φησὶ τὴν πῶαλιαν ἀρλουμῆς μέγιστοσ ὡσείωμ δὲ χιλίωμ που καὶ πρῆτα κοσίωμ σᾶδλιωμ. πλάτος δὲ τὸ ἡμίβους ἐλαττομ τὸ πῶος ὅσῃ ὀρεσιμ. εἰς ἢ ἔν πῶας ἀρ λούνης, πλείους τῶν ὕ σαδῶωμ εἰσιμ. γῆτδύθην δὲ εἰς ὕκαλδετῶρας σ π. πάλιμ ἢ γῆτῶν δὲ εἰς ποπλάνιομ, σ ὅ ἐκ δὲ ποπλάνιομ εἰς ἰσῶσαν ἐγγγῆς, ὡ. οἱ δὲ χ φασὶ. πολυβίσ δ' οὐκ εἶναι οὗσ πῶντας ἀν λ λέγῃ. τὸ τῶν δὲ ἢ λῶνα, πόλις ὄσῃ, καὶ λιμῶ. καλοῦσι δ' οἱ ἐκλίωσθ σελῶνης λιμῶνα, καὶ πόλιμ. ἢ μὲν ἔν πόλις οὐ μεγάλη. ὁ δὲ λιμῆν, μέγιστος τε καὶ κάλλιστος, γὰρ αὐτῶσ ποδὶ ἐχωμ πλείους λιμῶνας, ἐγγίβαθῆς πάντας, οἷον ἀν γῆροῖσ δ' ὀρηκτῆσιον θαλασσοκρατισαὺ τῶν ἀνθρώπων, τσαύτης μὲν θαλάσσης, τῶν τῶν ἢ γῆρον, ποδὶ κλείετῃ δ' ὀλιμῶ ὀρεσιμ ἰν φλοῖς, ἀφ' ὧν τὰ πελάγη κατῶπῶν, καὶ ἢ σαροῦμ, καὶ τῶ ἠῶνος ἐνατῶρῶθην πολυ μῶρος. μετὰ λα ἢ λίβσ λδὲκᾶ τε καὶ ποι κίλου γλαυκίρονος, τσαύτ' ὄσῃ καὶ τηλικαῦτκ μονολίθους ἐκδιδόντα πλάτης καὶ σήλας,

Rexô Iuppiter Dodonæe Pelasgice.

Pleriq; & gentes Epiroticas appellauere Pelasgicas, tanquam illuc usq; extates. Heroum quoq; nominibus posteriores permultos Pelasgos nūcupātes, ab illis frequētia gentib. indidere uocabula. Nam & Lesbō appellaue re Pelasgiā. Et habitantibus Troadem Cilicibus, finitimos Pelasgos nūcupauit Homerus: Egit Hippothous sauos per tela Pelasgos, Qui Larissē habitāt letas nimis ubere glebas.

Iliad. 8

Ephoro autem author initio fuit Heliodus, gentē hāc ex Arcadia originem duxisse. Qui diuino ē Lycaone gnatos extitisse ait, quē olim Pelasgus procreauit. Aeschylus autem in *Ancillis, siue Danaidibus eorū genus ex Argis Mycenarū extitisse prodidit. Peloponnesum etiā Pelasgiā uocitatam fuisse, testis est Ephorus. Euripidesq; in Archelao Danaū illū filiarū quinquaginta genitorem Argos uenientē, Inachi urbē inhabitasse cōmemorat. Quicq; antea Pelasgi nominarentur, ut Danaī dehinc uocarent, lege Græca sanxisse. Anticlides quoq; scriptum reliquit, prius eos Lemnū, Imbrūq; condidisse, eorumq; nonnullos cum Tyrreno Atyis filio, in Italiam comite annauigasse. Rerū quoq; Atticarū scriptores de Pelasgis tradidere, Athenis fuisse Pelasgos, qui cum instar auium, quò fors uocaret, huc atq; illuc errabūdi comearāt, pro Pelasgi Pelargi, id est ciconiā uocarent ab Atheniensibus. Caterū Thuscie longitudinē maximā, à Luna usq; Ostiā, per litus stad. millibus duobus & quingentis esse dicit, latitudinē per mōtana minus dimidio. E' Luna uerò Pisas ultra stad. cccc esse hinc Volaterras stad. cclxx. Rursus hinc Populoniū stad. cclxx. ē Populoniō ad Cossam fermē dccc. alij dcc dicūt. Polybius uerò nō omnia mille cccc xxx inquit. Horū Luna quidem ciuitas & portus est. Græci autem & portū & urbem σελῶνης, id est lunæ appellant. Vrbs quidem haud sanē magna. Maximus uerò & pulcherrimus portus est, multos intra se portus amplectens magnæ profunditatis uniuersos, usq; adeò ut omniū qui maris teneāt imperiū, facile fieret receptaculū tā latē patētis pelagi multos per annos. Cel sis uerò mōtib. portus ipse circumcludit, qui prospectum lōgē pelagi præbeant. Nam & Sardinia, & magna litoris utriusq; pars cernitur. Tanta uerò candidi & uarij lapidis lucidissimi ac talis effusio est, ut unico integræ saxo tabulæ, atq; columnæ præbeantur.

καὶ ἰκίεσιμ, hoc est supplicatricib. potius. Tragedia est Aeschylī, que etiam nū hodie extat.

Vtq;

καὶ χερρόνησι ζούσις, πολιορκίαν καὶ αὐτὸ δὲ
 δεγμῶν πορὶ αὐτῶν κερρούς. τὸ μὲν οὖν
 πολίχνιον παῦ δρημάω δει, πλὴν τῶν ἰσθμῶν,
 καὶ τῶν κοιτικῶν ὀλίγων. τὸ δ' ἐπίγειον οὐ
 κἄτοι βέλτιον, πῶς τῆ ρίζῃ τῶ ὄρους λιμέ-
 νιον ἔχει, καὶ νεωσίκους. διὸ καὶ δοκεῖ μοι μᾶ-
 νη τῶν τυρρῶν ἰσθμῶν τῶν παλαιῶν αὐτῆ πό-
 λεων, ἐπ' αὐτῆ τῆ θαλάττης ἰσθμούδα. αἰτι-
 ον δ' ἴδην τὸ τ' χώρας ἀλίμνον. διότι πορ παν
 τάπασιν ἐφθύγον οἱ κτίσαι τὴν θαλάττην,
 ἢ πωθεβάλλοντο δρύματα πῶς αὐτοῖς, ὡς τε
 μι λάφυρον ἐπιμοῦν ἐκκεῖναι τοῖς ἰσθμῶν
 σασιν. ἐστὶ δὲ καὶ διωσοκοπέου ἕπο τῆ ἀ-
 κροα. καὶ τοπιδύεται δ' ἀπ' ἑλ. πόλεως πόρ-
 ρωθῶν μὲν ὁ μόλις ἢ σαροῶν, ἐγγυτῶν δ'
 ἢ λυρῶν, ἔ πως δὲ χουσα ἑλ σαροῶν ἔ πα-
 θίους. πλὴν δὲ μᾶλλον τούτων, ἢ ἀιθαλία
 πωθεχεδρία τῆ ἠπέρω δει, ὅσον τ' δὲ χου-
 σα σαθίους, ὅσους καὶ ἑλ λυρῶν δειχει. ἀρι-
 στω δ' ἀφετίειον ὅσο τὸ χωρίον δειν ἰσθ-
 τὰς τῶς τὰς λεχθίσας νήσους. εἰδμεν δὲ
 καὶ ταύτας ἡμεῖς, ἀναβάντων ἰσθμῶν ποπλώ-
 νιον, καὶ μετὰ τὰ τινὰ γν' τῆ χώρα ἐκλελειμ-
 μέλια. εἰδμεν δὲ καὶ αὐτὸν ὄργασμοῦς τῶν
 σιδιερῶν τῶν ἐκ ἑλ ἀιθαλίας κομισομένων. οὐ
 γὰρ δυνάται συλλιπώνεσθαι καμινδόμε-
 νον γν' τῆ νήσω, κομίζεται δ' ὀδύς ἐκ τῶν
 μετὰ τῶν εἰς τὴν ἠπέρω. ὅσο δὲ δὴ πα-
 ράδρῶν ἢ νήσω ἔχει, καὶ τὸ τὰ ὄργματα
 αὐαπνεοῦδα πάλιν τῶν χρόνων τὰ μετα-
 λυθίγναι, καὶ δὴ πορ αὐτὸν πλαταμῶνας φα-
 σὶ αὐτὸν γν' ῥόδω, καὶ τὴν γν' πᾶρω πῆτρον
 τὴν μαρμαρον, καὶ αὐτὸν γν' ἰνδῶν ἄλας, οὐς
 φασὶ κλέιταρχον. οὐτ' οὖν ὄρα τοδὶ γνῆς
 ὄρωδ' ὁ φήσας μὴ καθορᾶσαι μήτε τὴν λυρ-
 νον ἐκ ἑλ ἠπέρω, μήτε τὴν σαροῶν. οὐτ'
 ἀρτεμίδωρον, ὁ φήσας γν' χιλίοις εἶναι καὶ
 ὄρα τοδὶ σιδιερῶν πωλαγίας ἀμφοτόρας,
 καὶ γὰρ εἰ πσιμ, ἡμῶν γε οὐκ αὐτὸν ἰσθμῶν
 ὄρα τοδὶ αὐτὸν ποπῶτον, ἐφ' ὅσον σαφές ἐ-
 ωρθῶντο, καὶ μάλιστα ἢ λυρῶν. ἐστὶ δὲ κα-
 τὰ τὴν ἀιθαλίαν λιμῶν ἀργῶν ἔ ἀπ' ἑλ ἀρ-
 γῶν, ὡς φασὶν. ἐκείσε γὰρ πλῆθυσαι, τὴν
 ἑλ κίρκης οἰκισίμ, ζητοῦντα τὸν ἰάσωνα τῆς
 μυθίας ἐθελοῦσις ἰσθμῶν τὴν θειῶν. καὶ δὴ
 καὶ ἀπ' ἑλ ἀρῆλεγγισμάτων παγγνῶν, ἀ
 ἐπίοιω οἱ ἀργοναῦται ὄρα μῶν ἐπ, καὶ
 νῶν ὄρα ποικίλους τὰς ἰσθμῶν ἑλ ἠπέρω. ἡμέρας
 αὐ δὲ ποιῶνται μυθοποιῖαι, τεκμῆρια τῶν
 λεγομένων ὑφ' ἡμῶν εἰσιν, ὅτι οὐ πάντα ὄ-
 κησῶ αὐτὸς ἐπλατῆν ἢ ἀλλ' ἀκρῶν δρυλ-
 λομῶν τῶν τοῦ τῶν πολλῶν, αὐτὸς πῶ-
 σετῆς μήκῃ ὄρα σμῶν τῶν καὶ ἐκ τοπιδύων.

& cherronesi faciem habet. lisdem tempo-
 ribus & ipsa obsidionem accipiens, oppidu-
 lum ipsum totum, praeter sacras aedes deser-
 tum, & domos modicas. Verum nauale ip-
 sum frequentiores habet incolas, ad ipsius
 montis radicem exiguum portum habes, &
 nauigiorū domicilia. Quocirca sola haec Thu-
 scis ex urbibus, antiquitus ad mare fundata
 mihi uidetur. Cuius rei causa est, quia tractus
 regionis eius importuosus est. eam ob rem
 conditores urbium maritimas fugitabant o-
 ras, uel ante illas tuta iaciebant propugnacu-
 la, ne illi ineursantibus praedonū nauigis in
 promptu iacerent, exuuiisq; illorum fierent.
 Sub uertice quoq; Thyryo annotantiū spe-
 cula est. Ex urbe autem procul, aegre tamen
 Sardinia cernit: propius uero Corfica, quae
 a Sardinia LX stad. abest: littoribus propin-
 quior est Aethalia, quae trecētis abest stadijs,
 quantum etiam distat a Corfica. Hic autem
 comodissimus ad soluendum in mare, in tres
 iam dictas insulas, locus est. Has & ipsi uidi-
 mus, cum Populonium conscenderemus na-
 uigaturi, ubi nonnullas adhuc effossiones re-
 stare perspeximus. Ferrum quoq; laborari ui-
 dimus, quod ex ipsa deuehebatur Aethalia.
 quod si in eius insulae fornacibus concoqua-
 tur, in massam compingi non potest. Moxi-
 gitur ab effossoribus defertur in continen-
 tem. Hoc admiratione dignum habet insula,
 ut exhausta effossionibus loca, temporibus
 rursus repleta cernantur. Sicut de Rhodi Pla-
 tamonibus, & de Pari insulae marmore prodi-
 tum est. Idem apud Indos de sale Clitarchus
 asserit. Nō ergo recte dixit Eratosthenes, qui
 e continente neq; Corficam, neq; Sardiniam
 cerni posse ait. Neq; Artemidorus, qui eas lo-
 ge in pelago, utramq; mille ac ducenta abesse
 stadia inquit. Quoniam si quibus alijs, ne no-
 bis sanē spectabiles extitissent, quae tam pro-
 cul abessent, ut manifeste cernerent, & prefer-
 tim Corfica. Extat autē in Aethalia portus no-
 mine Argous, ab Argo nauī dictus, ut perhi-
 bent. Nam cū Medea Circen uisere concupis-
 set, lafonem illius domicilia quaeritasse ferūt.
 Permanere adhuc etiam quaedā minutiarum
 abrafarū uarietates, quas Argonautae fecerāt,
 & in unum compacti calculi sunt in ripa. Hu-
 iusmodi uero fabulamentorū fictiones eorū
 quae a nobis narrantur indicia sunt, ut Home-
 rus ipse non omnia per se finxerit: sed cum ta-
 lium uulgaros rumores audiret, ijs longas ad-
 debat distantias, locorum que digressiones.

* διωσοκοπέου
 εν, id est ibi
 nos pisces
 obseruantiū
 specula, de
 hoc multa
 eleganter cō-
 mentarius in
 Aristoph.
 Equites.

licus

sicut Vlyffem in Oceanum exisse fecit, similiter & Iafonem, cum huic & illi errores obuenierint, uelut & Menelao. De Aethalia quidē tantū dixerim. Corsica uerò, quā Græci Cynnum appellāt, malignē colitur, aspera, & plurimis in partibus prorsus inaccessibilis. Adeo ut qui eius montes habitant, ex latrocinijis uitam degentes, superent ipsas immanitate beluas. Cum ergo Romani imperatores in eos irruant, ipsorumq; castella irrumpant, magnumq; seruorum gregem captū aduehant, Romę cernere est simul et mirari, quā agrestis uideatur effigies, quāq; bestiarum appareat diritas, faciesq; truculentæ. Aut enim uitam tolerare non possunt, aut per focordiam, & ignauiam insensati dominos contemunt. Itaq; licet pro eis paululum exponant precij, tamen poenitentia torquentur. Habitabilia tamen nonnulla sunt eorum castella, Blesini, Carax, Eniconia, Vapanes. Locorum scriptores insulæ huius longitudinem asserunt miliaria centum, & LXX esse, latitudinem uerò LXX. Sardinia autem longitudo CC & uiginti, latitudo XCVIII. Secundum alios ambitus Corsicæ circiter tria miliaria & CC stad. Sardinia autem quatuor miliaria est. Eius pars non modica est aspera, mini meq; tranquilla. Magna quoq; pars agrū habet rebus omnibus felicem, præcipue tritico. Pleraq; etiam urbes continet, ex quibus digniores sunt Caralis & Sulchi. Locorū quoque uirtuti malignitas quædam obstat. Insula enim æstiuo tempore morbosa est in locis maximē fœcundis, & quod hæc ipsa mōtani populantur incolę, & quidem frequēter, qui Diatesbes uocantur, qui antea Iolēses nominarentur. Memoria enim proditum est, Iolum plerofq; adducentem Herculis filios huc applicuisse, & cum insulæ accolis Barbaris cohabitasse, qui natione Thuscierant. Poeni postmodum ē Carthagine delati, imperium obtinuerunt, cumq; ijs aduersum Romanos bellum gerebant. His autem deletis, rerū omnium potiti sunt Romani. Montanonū uerò quaterni sunt populi, Tarati, Sossinati, Balari, Aconites, speluncasq; inhabitāt. Neq; agri quippiā habēt seminarij: & quem habēt, tamen segniter serunt, atq; alios accuratē colentes spoliāt, partim indigenas, partim trās æquora nauibus inuadentes, præsertim Pisanos. Missi eò prætores quædam cohibent, alia fessis omittunt, cum pestilentibus in locis exercitiū assiduē nutrire minimē cōducat.

καὶ κατὰ πόρ τῶν ὀλυσσία εἰς τὴν ἄκρην αὐτῶν
 ἐξέβαλε, παραπλησίως καὶ τὸν ἰάσονα, γε
 νομίνης καὶ κύντω πλάνης τινὸς κἀκείνων κα
 θά πόρ, καὶ μελεάω. ποδι μὲν οὐδ' ἔλαθε
 λίας ποσάυτα. ἢ δὲ κύνθου ἔστω τῶν ῥωμαί
 ων καλεῖται κώρση. οἰκεῖται δὲ φαύλως
 τραχέα τὴ οὔσα, καὶ τοῖς πλείστοις μέρσι
 δύσβατα, τελείως ὥστε τοὺς κατέχοντας
 τὰ ὄρη, καὶ ἀπ' ἡμερῶν ζώντας, ἀγροτέ
 ρους εἶναι θηρίων. ὁπόταν γοῦν ὀρμησῶσι
 οἱ τῶν ῥωμαίων στρατιῶται, καὶ πρὸς αὐτῶν
 τοῖς ὄρεσσι, πολὺ πλεῖον ἔλασι τῶν αὐ
 θραπέδων, ὄρα δὲ εἰσι γὰρ τῆ ῥώμῃ, καὶ δαυμά
 ζειν ὅσσην ἐμφαίνεται τὸ θηριώδες καὶ τὸ βο
 σκηματώδες γὰρ αὐτοῖς. ἢ γὰρ οὐχ ἔστωμι
 νουσι ζῶν, ἢ ζώντων ἀπαθεία, καὶ ἀναδου
 σία τῶν ἀνησικαμίων ἀντιπίπτουσι, ὥστε καὶ
 πόρ τὸ τυχὸν καταβάλλουσι ἔστω αὐτῶν,
 ὅμως μεταμύειν. ἐστὶ δ' ὅμως οἰκίσματα τινα
 μέρη, καὶ πολίσματα τῶν βλησίων τε, καὶ
 χαρὰ καὶ γυμνασία, καὶ οὐκ ἀπανθ. μῆνη
 δὲ ἔλνθου φησὶν ὁ χωρογράφος μίλια ῥξ,
 πλεῖον δὲ ὁ σαρδόνος δὲ μῆνη ὁ κ' πλε
 τος δὲ εἴη. κατ' ἀλλοὺς δὲ κύνθου μὲν πόρ
 μετροῦ, πόρ χιλίους λέγεται καὶ ἑκα
 σίους σαδίων. ἔστι δὲ σαρδόνος καὶ τετρα
 κισίους. ἐστὶ δὲ αὐτῶν τὸ πολυμῆρος τρα
 χύ, καὶ οὐκ ἐρρωαῖον, πολὺ δὲ καὶ χύρα
 ἔχον ὀδύλαιμονα τοῖς πᾶσι, σίτω δὲ καὶ ἑκα
 φρόντως. πόλεις δ' εἰσὶ μὲν πλείους, ἀξί
 λογοὶ δὲ Καράλις, καὶ σουλχοί. τῆ δ' ἀρετῆ
 τῶν τόπων ἀντιτάσσεται τις καὶ μορθηρία,
 νοσοῦντα ἢ νῆσος τῶν ὄρων, καὶ μέλαινα γὰρ τοῖς
 ὀρεσσι πόρσι χωρίοις. τὰ δ' αὐτὰ τοῦτα, καὶ
 πορθεῖται σιωχῶς ἔστω τῶν ὄρων, οἱ κα
 λωῦ τῶν ἑκατόμβης, ἰολαεῖς πρόπορον
 μαζόμβη. λέγεται γὰρ ἰολαεῖς ἀγροπῆρας
 τῶν παιδῶν τῶν ἡρακλείους ἐλθεῖν διδύρα, καὶ
 συνοικῆσαι τοῖς τῶν νῆσων ἔχουσι βαρβάρους,
 τυφῶν δ' ἦσαν. ὄστρον δὲ φοίνικος κατα
 κράτησαν οἱ ἐκ Καρχηδόνος. καὶ μετὰ τῶν
 τῶν ῥωμαίων ἐπολέμου, καταλυθῆντων δὲ
 ἐκείνων πάντ' ἔστω ῥωμαίοις ἔστω. τῆ
 ταρα δ' ὄστω τῶν ὄρων ἐθνη, ταρατῆ, Κοσινά
 τοι, Βαλαροί, ἀκόνιτῶν, γὰρ ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν
 τῶν εἰ καὶ τινα γλῶσσαι ἀποβέβη, οὐδ' αὖ
 τῶν ἰσχυρῶν ἀπείροντες, ἀλλὰ τὰς τ' ὄρη
 ζουμῶν καθαρχεῖσάντων. ὄστω μὲν τῶν αὐτῶν
 θη, ὄστω δ' ἄθιπλίου, τοῖς γὰρ τῆ πόρῃα πει
 σάταις μέλαινα. οἱ δὲ πεμπόμβηοι στρατι
 ῶται μὲν αὐτέχουσι, πρὸς ἂν ἀπαι
 δῶσι, ἐπειδὴ μὲν λυσίτελῆν τρέφουσι
 νεχῶς γὰρ τῶν νοσοῦντων στρατιώτων.
 λέγεται

λέπεται δὴ στρατηγῶν τέχνας πινὰς, καὶ
 δὴ πηρῶσιν αὐτῶν ἔθνη τῶν βαρβαρῶν. πα
 νηγεῖσιν γὰρ ὑπὸ πλείους ἡμέρας ἀπὸ τῆς
 λεκασίας, ὑπὸ τὴν τῶν τό, τε ἡ χειρῶν τα
 πολλῶν, γίνονται δ' ἐν ταῦτα οἱ τριῖς φύ
 οντο ἀγέαι αὐτῶν ὄρεας, κροί, καλοῦ μύνοι
 δὲ μούσμονδ. ὡν ταῖς οὐραῖς θωρακίζονται.
 χρῶνται δὲ πέλται, καὶ ξιφίδια. ἀπὸ πᾶσις
 δὲ ἢ μεταξὺ ποπλωνίου καὶ πίσις, ἰκανῶς
 αἰνῶι κατῆδόνται. ὑπὸ μήκει δ' εἰσι καὶ
 παράλλοι γαστήρ, καὶ τρεῖς ὑπὸ νόρυ, καὶ
 λιβύω πτραμυθία, πολὺ μὲν τοῖς ἄλλοις
 βε λέπεται τῶν ἄλλων ἢ αἰθαλία. ἀπὸ τε
 ἢ λιβύης ἢ ἔγγυτάτω διαρμα φησὶν ὁ χω
 ρογράφος, εἰς τὴν σαρδῶν μίλια τ'. μετὰ
 δὲ ποπλωνίου κῶσαι πόλεις μικροῦ ἕπερ ἢ
 θαλάσσης, ἐστὶ δ' ἐν κόλπω βοιωτῶν ὑφ' ἡλός,
 ἀπὸ οὗ τὸ λήσιμα, ὑπόκειται δ' ἡρακλίου
 λιμῶν καὶ πησιῶν λιμνοθάλασσα, καὶ πα
 ρὰ τὴν ἄκραν τὴν ἕπερ τῶν κόλπου δυο
 σκοπεῖον. ἀκολουθεῖ γὰρ οὗ θυμῶν ὁ τῆ βα
 λῶν μόνου, ἀλλὰ ἐν τῇ πορφύρα παρὰ γλῶ,
 ἀρξάμεν ἀπὸ ἢ ἔξω θαλάσσης, μετὰ καὶ
 σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν κωσῶν εἰς ὠσίαν παρὰ
 πλείουσι πολίχαια δὲ, τραουίσκιον, ἐν πύρ
 ροι, καὶ ἀλείον, ἐν φρεγυλίας. εἰς μὲν δὴ τρα
 ουίσκους σάδιοι τ'. ἐν δὲ τὸ μεταξὺ τόπος
 δὲ καλοῦ μύνοι ἢ ἰγασούλια. ἰσορῆται δὲ
 ἡμέτερα ὄρε βασιλείου, μαλακῶ του πελασ
 γῶν, ὅν φασὶ δυασδύσαντα ἐν τοῖς τόποις
 μετὰ τῶν σιωαίω πελασγῶν, ἀπελθεῖν
 ἐνθὺν εἰς ἀθλίνας. τούτου δ' εἰσι τὸ φύ
 λου, ὅι τὴν ἄγυλαν κατεχέουσιν. ἀπὸ δὲ
 τραουίσκων εἰς πύργους, μικροῦ ἐλάτης τῶν
 ἢ π'. ἐστὶ δὲ ἐπίνοιον τῶν κωμετανῶν ἀπὸ ἢ
 σάδιοι. ἔχει δὲ εἰληθῆς ἰδρόν πελασγῶν ἢ
 δρυμα, πλούσιον ποτε γηρόμλου. ἐσὺλυσε
 δ' αὐτὸ διονύσιος ὁ τῶν σικελιωτῶν τύραννος
 ἐν τῷ πλοῦν τῶν ὑπὸ ἡέρνον, ἀπὸ δὲ τῶν πύρ
 γων εἰς ὠσίαν σ' ἢ. ἐν δὲ ἢ μεταξὺ τὸ ἀλεί
 ον καὶ ἢ φρεγυλία. πόδι μὲν ἢ παραλίας ἢ
 τυρρῶνικῆς, ταῦτα. ἐν δὲ τῇ μεθ' ἡμῶν, πό
 λεις πῶς ταῖς εἰρημύλαις, ἀρῆπτόν τε καὶ πε
 ρουσία, καὶ οὐλίνιον, καὶ σούτειον. πῶς δὲ
 ταῦταις πολίχαια συχνὰ, βληράροι καὶ φε
 ρηπνόν, καὶ φαλδρίον, καὶ φαλίσιον, καὶ
 νεπτα, καὶ σατωνία, καὶ ἄλλαι πλείους. αἰ
 μὲν ἀρχῆς σιωεσῶσαι, τινὲς δὲ τῶν ῥωμαῖ
 ων αἰκισάντων ταπεινωσάντων, κατὰ πόρ
 οὺ οἰκίους πολεμήσαντας ἢ πολλάκις, καὶ
 πᾶς ἢ ἡλίας. ἢ οἱ δ' οὐ τυρρῶνικῶν φασὶ ὅτι
 φαλδρίους, ἀλλὰ φαλίσιους ἢ ἰδρον ἔθνη π
 νες, καὶ ὅτι φαλίσιους πόλιμ ἢ δὲ γλωσσον.

Reliquum est autem illis imperatoribus, ut
 exercitum ducant artibus quibuspiā, & qui
 dem Barbarorum morē obseruantes. Nam ἢ
 post latrocinandum, dies complurimos pre
 dā nundinas celebrant, tunc incurfant, mul
 tosq; mortales in manus retrahūt. His in in
 sulis nascuntur arietes, qui pro lana pilum ca
 prinum procreant, quos Musmōnes uocā
 tant, eorum sese pellibus, thoracis modo mu
 niunt, pelta utuntur & pugione. A' media in
 ter Populoniū & Pisas regione satis cernun
 tur insulæ; oblongæ autem sunt, pariterq; à
 seipsis distantes, omnes tres in austrum Afri
 camq; conuersæ. Aethalia multo cæteris mi
 nor est. Ex Africa uerò in Sardinia, ubi pro
 prius est, distantiam milliarium CCC esse, lo
 corum descriptores prodidere. Post Populo
 niū, Cossæ paulo supra mare oppidum ex
 tat. In sinu tumulus sublimis est, in quo
 ædificatum est oppidum, sub quo Herculis
 portus iacet, & lacus ex mari falsus, propin
 quus. Ad sinusq; ipsius ultima Thynnorum
 prospectus est. Thynnus enim non modò
 glandes, uerùm etiam purpuras prosequitur
 prope terram, ab exteriori pelago, usq; in Si
 ciliam inchoans. A' Cossis Ostiam nauigan
 tibus exiguæ occurrunt urbes, Trauiscium,
 Pyrgi, Halium, Fregenia, ad Trauiscos CCC
 sunt stad. Inter hæc locus hæc est quem Re
 gis uillam uocant. Hanc Malæoti Pelasgi re
 giam fuisse, scriptis mandatum est: quæ, cum
 finitimis Pelasgis in his locis magna excel
 lentem potentia, inde digressum, Athenas
 petiisse. Ex hac natione sunt etiam ἢ qui An
 gyalam habitauere. A' Tauriscis uerò ad Pyr
 gos paulo minus Cetoctoginta stad. A' stad.
 inde XXX Cæretanorum est emporium, ha
 betq; Lucinæ templū Pelagis constructum,
 quondā opulentissimum, id quod Sicilia ty
 rannus Dionysius depeculatus est, in cursu
 ad Corsicam. A' Pyrgis Ostiā CCLX. stad. In
 medio est Halium et Fregenia. Et de Tyrre
 ni quidē maris litore hæc dicenda uisa sunt.
 Cæterum in mediterranea, præter iam dictas
 urbes extant, Arretū, Perusia, Vulsini, Sur
 triū. Ad hæc oppidula complura: Blerati, Fe
 rentenum, Falerij, Faliscū, Nepita, Statonia,
 aliaq; complura. Nonnulla ab initio quidem
 consistebant, alia uel Romanorum sunt
 colonia, uel depressa, sicut sæpius finitimi
 expugnati sunt, ut Fidenæ. Aliqui sanè Fa
 lerios in Thuscij regione minimè locandos
 esse aiunt, sed Faliscos per se gentem.

Quidam

καὶ ἰδρὰ κρινὰ τὰ γὰρ ἄλλα, καὶ ἄλλα δίνουσα
 πολιτικά. ὕδρου δὲ πολέμου συσαύτη, ἢ
 μὲν ἄλλα κατεσκάφη, πλὴν τοῦ ἰδρού. οἱ δὲ
 ἄλλανοὶ πολίται ῥωμαίων ἐκείθισαν. καὶ
 τῶν ἄλλων δὲ τῶν ποταμῶν πόλεως, αἱ μὲν
 ἀνέβησαν, αἱ δὲ ἐταπεινώθησαν ἀπειθοῦ-
 σαι, πνὲς δὲ καὶ ἠνέβησαν ἕξ τῶν ὄντων
 αὐτῶν. νῦν μὲν οὖν ἡ παραλία μέχρι πόλεως
 σινοῦσης ἀπὸ τῶν ὀσίων λατίνων καλεῖται.
 πρότορον δὲ μέχρι τοῦ κερκαίου οὐ μόνον ἐ-
 γήκε τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τὴν μεσογαίας
 δὲ πρότορον μὲν οὐ πολλῶν, ὕδρου δὲ καὶ
 μέχρι καμπανίας διέτεινε, καὶ σαννιτῶν,
 καὶ πελιγῶν, καὶ ἄλλων τῶν τὸ ἀπὸ γίνου
 κατοικησίων. ἀπασα δὲ ὄδῳ ὀσίων
 καὶ παμφόρου, πλὴν ὀλίγων χωρίων τῶν κα-
 τὰ τὴν παραλίαν, ὅσα ἐλώδη καὶ νοσφρά,
 οἷα τὰ τῶν ἀρδεατῶν, καὶ μετὰ αὐτίου,
 καὶ λαοινίου, μέχρι πωμυτιῶν. καὶ τινῶν
 φουτιῶν χωρίων, καὶ τῶν ἀπὸ τὰ ῥακίαν,
 καὶ τὸ κερκαίου, ἢ εἰ τινα ὄρενα καὶ πετρώ-
 δη, καὶ ταῦτα δὲ οὐ τελέως ἀργαῖα, οὐδὲ ἄ-
 χρυσά, ἀλλὰ νομάς παρέχει διαψιλίαις ἢ ὕ-
 λω, ἢ καρπούς τινὰς ἐλάους, ἢ πετραί-
 ούς. τὸ δὲ κερκαίου ἐλώδη ὄν, ὄσιν ο-
 τάτων ἀμπέλου τρέφει, τὴν διγυρῆτην. πό-
 λεις δὲ ὡτὶ θαλάσῃ μὲν εἰσι τῶν λατίνων,
 τὰ τε ὄσια, πόλις ἀλίμνου ἕξ τῶν πρό-
 γουσι, ἢ τὸ τῆ βίβρις παρασκάδου, πληροῦ-
 μνου ἕξ πολλῶν ποταμῶν. παρακινδύ-
 νως μὲν οὖν οὐκ εἰσὶν μετέωρα γὰρ ἕξ σά-
 λα, τὰ ναυκλήρια, τὸ μὲν γὰρ λυσιτελεῖς νι-
 κά. καὶ γὰρ ἢ τῶν ὑπερηλικῶν σκαφῶν δι-
 πεία, τῶν ἐκδεχόμενων τὰ φορτία, καὶ
 ἀνφορῶν τῶν, ταχυὴ ποιεῖ τὴν ἀπό-
 πλου, πρὶν ἢ τὸ ποταμοῦ ἀφάδα, καὶ μέ-
 ρους ἀρκουαδῶν, εἰσπλεῖ καὶ ἀνάγε-
 ται μέχρι φέρωμις, σαδίου ρε. κτίσμα δὲ
 ὅτι τὰ ὄσια ἀγίου μαρκίου, αὐτῆ μὲν ἢ πό-
 λιν τοιαύτην. ἕξ δὲ ὄδῳ ἀντομ, ἀλίμνου
 καὶ αὐτὴ πόλις. ἰδρῶν δὲ ὡτὶ πέτρας.
 διέχει δὲ τῶν ὀσίων πόρι σξ σαδίου. νῦ-
 νι μὲν οὖν ὡτὶ τῶν ἠγμῶν, εἰς χο-
 λῶν καὶ ἀνεσι τῶν πολιτικῶν, ὅτε λάβοι-
 ῖν καὶ ἕξ ἕξ κατωκροδύμωται πο-
 λυτελεῖς οἰκίσεις γὰρ τῆ πόλει συχνὰ, πῶς
 τὰς τοιαύτας ὑποδουμίας. καὶ πρότορον
 δὲ νῦν ἐκείτω, καὶ ἐκινῶν τῶν
 λαοίων τοῖς τυρῆλοῖς, καὶ πόρ ἦδη
 τοῖς ῥωμαίοις ὑπακούοντες. διότι καὶ
 ἀλεξανδρῶν πρότορον ἐγκαλῶν ἐπίσει-
 λε, καὶ δημίτων ὕδρου τοῖς ἄλλοις
 τῶν λαῶν ἀναπέμπω τοῖς ῥωμαίοις,

Nec minus tamen connubia, sacraque commu-
 nia erant, & reliqua iura ciuilia. Posteriori
 deinde tempore, conflato inter eos bello, Al-
 ba diruta est, templo duntaxat excepto. Alba
 ni uerò Ro. ciuitate donati sunt. Alię uerò cir-
 cunstantes ciuitates, partim deletę: partim cū
 rebelles essent, depressę sunt: nonnullę pro
 Romanorum amicitia in ampliorem statum
 florere. Nunc quidem maritima ipsa ad ur-
 bem usque Sinuessam, ab Ostia, Latina dicitur.
 Antea quippe usque Circeium extendebatur,
 & in mediterraneam quidem prius, non sanę
 multa. Postea uerò usque in Campaniam & Sa-
 mniũ, & Pelignos, & alios incolas Apennini
 porrecta est, tota opulentissima & fertilissi-
 ma, præter litoralia pauca, quę palustria sunt
 atque morbosa, ueluti Ardeates, & qui inter
 Antium Lauiniumque usque Pometiam, & Seti-
 nę quędam loca, & Tarracinam atque Circe-
 ium, & si qua montana & petrosa sunt, quę
 tamen ipsa neque omnino inculta, uel infru-
 ctuosa sunt, sed læta pabula præstant, uel ma-
 teriam uel palustres montanosque prouentus.
 Cęcubum quidem licet paludibus adiaceat,
 uineta tamen uini feracissima præcipuis enu-
 trit arboribus. Extant autem maritimę La-
 tinorum urbes, Ostia importuosa quidem
 propter limum, quem Tiberis multis refer-
 tus annibus aggregat. Non paruo igitur di-
 scrimine agitata salo stant in anchoris nauig-
 gia. Attamen uincit utilitas, nempe mini-
 strantium copia scapharum, quibus eximuntur
 & imponuntur onera, impigram effi-
 cit nauigandi facultatem, antequam flumen
 attingant. Sunt & ex parte leuatis oneri-
 bus, amnem intrant, & penes Romam stad-
 c & LXXXX aduersa producuntur aqua.
 Ostiam, quę tale oppidum, est Ancus Mar-
 cus condidit. Dehinc Antium est, & ip-
 sa quidem portu carens ciuitas, sita est in
 rupe, longę ab Ostia ad stadia CC & LX.
 Nunc ad otium rerumque urbanarum uacatio
 nem principibus concessa est, ubi tempus na-
 cti sunt. Quocirca frequentes & quidem
 magnificę in ea urbe ad huiuscemodi pe-
 rigrinationes, ædificatę sunt ædes. Su-
 perioribus annis naues habebant, quibus
 cum Etruscis latrocinandi societatem ini-
 bant, licet iam Romano subiecti impe-
 rio. Eas ob causas & Alexander antea,
 & Demetrius postea, missis qui prædo-
 nes in potestatem redigerent, eos Roma-
 nis reddidit, incusatione simul adiunctas

gratis quidem, inquit, eis se donare corpora, propter antiquam cum Græcis necessitudinem, indignum autem esse, ipsos viros qui regnum Italiæ uendicarent, latrocinia simul emittere. Cumq; in foro Castoris & Pollucis templū ædificatū tātis uenerent honoribus, quos uniuersi conseruatores appellant, ipsos qui Græciam illorum patriam populentur immittere. Romani deinde illos ab eius generis exercitatione represserunt. In harum urbium medio locatum est Lauinium, Latino nomini commune Veneris templum habēs. Eius curam à maioribus acceptam, Ardeates tuentur. Inde Laurentum, super hæc extat Ardea, Rutulorum colonia stad. LXX à mari distans, cui propinqua est Veneris ædes, ubi Latinorum celebritas est atq; conuentus. Populantibus uerò loca Samnitibus, uetustissimorum reliqua extant oppidorum uestigia illustria sanè propter aduentantem eodem Aeneam, & eius sacra ex illa tēpestate posteris cōmendata. Post Antium Circeium est stad. CC distans & LXXXX mōs mari & paludibus instar insulæ, quem copiosis germinare radicibus fama est, ob ea fortasse quæ Circe conuenientia fabulæ uulgant. Habet etiā Castellum, & Circes facellum, & Mineruæ aram. Monstrant autem & quandam Vlyssis pateram. In medio que Storas est fluuius, & prope illum Hyphormus, dehinc contiguum litus, portubus destitutum, uicinus tantummodo Circeio perexiguus partes adiacet. In mediterranea uerò Pometius ager imminet, huic proximi Ausonij prius incolebant, qui quidē & Campaniā tenebant. Post eos Osci, qui & ipsi Cāpaniæ partem obtinebant. Hoc autē tempore cūcta usq; Sinuessam Latini tenēt, ut diximus. Quippiā uerò Oscis & Ausoniæ gēti propriū obtigit. nam cū Oscanū gens defecerit, eorū lingua Romanis salua manet, ut more quodā patrio scripta poetica in scenicū certamen perueniant, histrionesq; pronuncient. Cæterū cum Ausonij mare Siculum ne semel quidem incoluerint, Siculum tamē pelagus Ausonium appellatur. Deinceps Circeio proxima intra stad. C Taracina est, antea Trachina, id est aspera uocata ex eo quod ei obtigit. eidēq; obiecta palus ingēs est, quā duo amnes efficiūt. ē quib. maiorem Auphidum appellant. Hoc in loco mari adiungitur Appia uia, strata à Roma usq; Brundisium, ac plurimum peragrata. ē maritimis urbibus hæc solum attingūt, Taracina,

χαρίζεται μὲν αὐτοῖς, ἔφη, τὰ σώματα δωρεάν πρὸς αὐτὸν ἑλλώας συγγήμιον. οὐκ ἔτι οὐδὲ αὐτὸν αὐτὸν ἀνδρας, στρατηγῶν τε ἀμαρτῆρας, καὶ ληστῆρας ἐκπέμπει. καὶ γὰρ μὲν τῆ ἀγορᾶ διδοσκύρων ἰδρὸν ἰδρυσμῶνους πιμαῦ, οὗς πάντες σῶπυρας ὀνομαζουσι. εἰς δὲ τὴν ἑλλάδα πέμπει οὗς τῶν ἐκείνων πατρίδα λεηλατήσοντες. ἔπεισαν δὲ αὐτὸν ῥωμαῖοι τῆ τοιαύτης ὑδρηθῆσεως. αὐτὸν μὲν δὲ τούτων τῶν πόλεων, δὲ τὸ λαουίνιον, ἔχον κοινὸν τῶν λατίνων ἰδρὸν ἀφροδίτης. ὑπὸ μελωῦται δὲ αὐτῶν ἑστὶ πηγῶν ἀρδέατος. εἶτα λαύρητον. ὑπόρκειται δὲ τούτων ἡ ἀρδέα, κατωκία ἔσονται λωμῶν ἄνω ὁ σαδίου ἀπὸ τῆ θαλάσσης. ἐστὶ δὲ καὶ ταύτης πλησίον ἀφροδίτου, ὅπου πανηγυρίζουσι λατίνοι. σαρνίτου δὲ ἐπὸρθεσαν οὗς τόπους, καὶ λέπεται μὲν ἔχον πόλεων, γῆδρα δὲ ἑστὶ τὴν αἰνίου γέροντος ὑπὸ δαμῶν, καὶ τὰς ἰδροποιίας δὲ ἐκείνων τῶν χρόνων παραδεδοταί φασί. μετὰ δὲ ἀντιοῦ τὸ κυρκαῖον δῆμον, γῆ δὲ καὶ τὸ σαδίου, ἀρθενοσιᾶζον θαλάσῃ τε, καὶ ἑλεσι. φασί δὲ καὶ πύλλυζον εἶναι, τάχα τῶν μύθων τῶν πύλλυζον κίρκης σιωοικιοῦ τῶν. ἔχει ἰ πολίχνιον καὶ κίρκης, καὶ ἰδρὸν ἀθλιῶας βωμόν. δεικνύεται δὲ καὶ Θυάλλω τινὰ φασί ὀδυσσεῖος. μετὰ ξυ δὲ ὁ, τε σύρας ποταμὸς, καὶ ἐπὶ αὐτῶν ὑφορμῶν. ἔπειτα πρὸς τῆς ἀγριαλὸς ἀλιμνῶν, πρὸς αὐτῶν μόνον τῶν κερκαῖω λιμνῶν ἔχον. ὑπόρκειται δὲ γῆ τῆ μεσογαῖα τὸ πωμῶντιον πεδίου. τὴν δὲ σιωεχὴ ταύτη πρότερον αὐσόνων ὄνομα, οἱ πύλλυ καὶ τὴν κερκαῖαν ἔχον. μετὰ δὲ τούτων ὄνομα, καὶ τούτοις δὲ μετὰ τῆ κερκαῖας, νύ δὲ ἅπαντα λατίνων δῆμι μίχρη σινοίσης, ὡς εἶπον. ἰδρὸν δὲ πρὸς τῶν ὄνομα, καὶ τὸ τῶν αὐσόνων ἔθνη συμβέβηκε. τῶν μὲν γὰρ ὄνομα ἐκλειπόμενον, ἡ δὲ ἀλιετῶν μῶν παρὰ τοῖς ῥωμαῖοις, ὡς τε καὶ ποιήματα σκλωθεταῖα, κατὰ τινὰ ἀγῶνα πάτριον, καὶ μυμολογῆσαι. τῶν δὲ αὐσόνων ἐπὶ ἅπαντες οἱ κερκαῖων ὑπὸ τῆ σικελικῆς θαλάσσης, τὸ πύλλυ τῶν ὄνομα αὐσόνιον καλεῖται. ἔστι δὲ ἐκείνων σαδίου τῶν κερκαῖω ταρακίνα δῆμι, τραχινὴ καλουμένη πρότερον ἀπὸ τῶν συμβεβηκότων. πρόκειται δὲ αὐτοῖς μέγα ἑλῶν, ὁ ποιοῦσι δύο ποταμοὶ καλεῖται δὲ ὁ μέγας αὐθιδος. γῆ ταῦτα δὲ σιωαπῆς τῆ θαλάσσης πρῶτον ἡ ἀππικία ὄνομα, ἐστὼ μὲν μὲν ἀπὸ τῆ ῥώμης μέχρι βεργηνήσιον, πλείον δὲ ὀδυσσεῖων. τῶν δὲ ὑπὸ θαλάσῃ πόλεων πύλλυ τῶν ἐφαθῶ μῶν μόνον, τῆ τε ταρακίνης, καὶ τῆ

καὶ τῶν ἐφεξῆς, φορμίων ἢ, καὶ μιντούρνης, καὶ
 σινούσιος. καὶ τῶν ἐξ ἧς τῶν, τὰ ῥάντος τε καὶ
 βρογυτῶν. πλησίον ἢ τὰ ῥάκινης βαδίζον
 τὴ ὑδὴ τῶν ῥώμης, παραβέβηται τῆ ὁδῶ τῆ
 ἀππία δῶρυξ ὑδὴ πολλὰς τόπους πληρῶν
 νη τοῖς ἐλαίοις τε καὶ τοῖς ποταμίους ὕδασι.
 πλεῖστον δὲ μάλιστ' ἐνύκτωρ, ὡς τ' ἐμβαύτας
 ἐφ' ἑσπέρης ἐκβαίνου προαίας, καὶ βαδίζου
 τὸ λοιπὸν τῆ ὁδῶ τῆ ἀππία. ἀλλὰ καὶ μετ'
 ἡμέραν ἐνυμελκεῖται δι' ἡμιόνοιν. ἐξῆς ἢ φορ
 μία λακωνικὸν κτίσμα ὄξιν, ὄρμια λεγόμε
 νου πρότερον ἴσα τὸ ὕψος, καὶ τὸν μετὰ ξυ
 ἢ κὸλπου ἐκείνοι καὶ ἀππία ὠνόμασαν. τὰ γὰρ
 κὸλα πάντα καὶ ἀππίας οἱ λακωνοὶ προσαγο
 ρεῖουσιν. γῆσι δ' ἐπ' ὠνομον τῆ ἀππίας τρο
 φῶν τὸν κὸλπου φασί. ἔχει δὲ μῆκος σαδίων
 ἢ ἀρξάμεν ὅτι τῆ τὰ ῥάκινης, μέχρι τῆ ἀ
 κρας τῆ ὁμωνύμου. ἀνέω γὰρ τ' ἐν τὸ ὕψος ἀππ
 λαία ὑπερμεγέθη, καὶ τοικίαις μεγάλας, καὶ
 πολυτελεῖς δὲ γυναικῶν. ἐν τὸ ὕψος δ' ὑδὴ τὰς
 φορμίας τε ἠεράκωντα. ταύτης δ' ἀνὰ μέσον
 εἰσὶ καὶ σινούσιος αἰ μιντούρνης, σαδίων ἐ
 κατόρας διέχουσαι πῶς π'. ἴσα ῥάκι δὲ ὄξιν
 ποταμός, κλεινὸς δ' ἐκκαλεῖτο πρότερον. φέ
 ρεται δ' ἀνωθεν ἐκ τῶν ἀππινίων ὄξιν, καὶ
 τῆ ὁδῶ τῆ ἀππίας ἀππίας κὸλμου, πρότε
 ρον δ' ἴσα πόλις γῆ δὲ ὄξιν. ἐκπῆς δ' εἰς ἀλ
 σος ἰδρὸν τιμωμένον πῶς τῆς ὑπὸ τῶν γῆ μιν
 τούρνης ὑποκείμενον τῆ πόλει. τῶν δὲ ἀππ
 λαίων γῆ ὄξιν μάλιστ' ἐπὶ κενταὶ δύο νῆοι
 πειλάγαι, πωνδραία τε καὶ πωντία, μι
 κρὰ μὲν, οἰκωμένα δὲ καλῶς, οὐ πλὴν ἀπ'
 ἀλλήλων διέχουσαι, τῆ ἡπείρου δὲ ὑπὸ σ'.
 ἔχεται δὲ τὸ καὶ ἀππίας κὸλπου τὸ κένουρον,
 τῆ τῶν δὲ φουῶν, πόλις γῆ τῆ ὁδῶ τῆ ἀπ
 πίας κειμένη. πᾶν τὸν δ' εἰσὶν οἱ τῶν ὄξιν,
 σφόδρα ὕψινοι. ὃ ἢ κένουρον ἢ ὁ φουῶν
 νός, ὃ ὁ σπινός. τῶν δὲ ὠνομασμένων εἰσὶ, κα
 δᾶπρ καὶ ὁ φάλορον, καὶ ὁ ἀλλεαν, καὶ ὁ
 σαγάν. ἢ δὲ σινούσιος γῆ σιταίοις κὸλπω
 ἰδρῶνται, ἀφ' οὗ καὶ τῶν ὠνομα. σῆν γὰρ ὁ κὸλ
 πος πλησίον. ἔστι δ' αὐτὸ ὄξιν ἀππίας κὸλ
 λιστ' ποιῶντα πῶς νόβους γῆας. αὐτὰ μὲν
 αἰ ὑδὴ θαλάττη τῶν λατίνων πόλις. γῆ δὲ τῆ
 μελογία, πρώτη μὲν ὑπερ τῶν ὠσίων ὄξιν ἢ
 ῥώμη, καὶ μόνη γὰρ ὑδὴ τῶν τῆ ὄξιν κείτου. πε
 εἰ ἢς, ὅτι πῶς ἀνάγκη οὐ πῶς αἰρεσιμ' ἐκτι
 σαι, ἐρεται. πῶς δὲ τῶν δ' ὅτι οὐδ' οἱ μετὰ
 τῶν πῶς κτίσαντες τινὰ μὲν, κῆραιοι τῶ
 βιλτίον ἴσαν, ἀλλ' ἐδύδου τοῖς πῶς ὄ
 ππικειμένοις. οἱ μὲν γὰρ πῶς τῶν κα πῶς ἴλιον
 καὶ τὸ παλάτιον, καὶ ἐν κούρην ὄξιν ἢ τῆ
 χισαν, ὅς ἴσα ὄξιν ὄξιν πῶς τῶν ὄξιν ἢ τῆ

& quæ deinceps Formij, Minturnæ, Sinues
 sa, & extrema Tarentum & Brundisium. Pe
 nes Taracinā uerò Romam iter facienti, fos
 sa ad Appiam uiam apponitur, & quidē mul
 tis in locis, quam & palustres & fluuiatiles
 implent aquæ. Per eam nocturna maximè fit
 nauigatio, ut qui primis incendant tene
 bris, oriente sole egressi, uia Appiæ reli
 quum euadāt, & interdiu trahentibus mulis
 remulco perambulēt. Subinde Formij, quos
 cōdidere Lacones, quos prius Hormias à sta
 tionis, id est hormi bonitate appellabant. In
 medio positum sinum illi Caietam nomina
 runt. curua enim omnia Caietas appellaue
 re Lacones. Pleriq; sinum ipsum ex Aeneæ
 nutrice cognomen dixisse ferunt. Stad. au
 tem centū longitudinem habet, à Taracina
 usq; in eiusdem nominis promontorium in
 choans. Ingentes hīc speluncæ panduntur,
 domicilia magna sumptuosaq; cōtinētes. Hoc
 ex loco Formios usq; stad. sunt cccccc. Inter
 hanc & Sinuessam Minturnæ sunt, utrinq; ad
 stad. LXXX distantes. Interfluit autē Eris am
 nis, quem antea Cleanin uocauere, labiturq;
 supernè de Apenninis collibus, & agro Ve
 stino, præter uicum Fregellas, clarissimam o
 lim urbem. Excurrit autem in Lucū sacrum,
 quem magnis honoribus Minturnenses ce
 lebrāt, oppido incumbentem. In ipso spelun
 carū prospectu iacent insulæ, quæ procul in
 pelago* Pandaria & Pantia, exiguæ quidē, ce
 terum habitaculis frequentes, inter se non ad
 modum disiunctæ, uerò à litore stadijs ccc
 L semotæ. Sinui Caietano contiguū est Cæ
 cubum, cui adiecit urbs Fundi in Appia uia.
 Tota hæc ora, præcipua adeò uina gene
 rat, uerum Cæcubum & Fundanum & Seti
 num, sicuti Falernum & Albanum & Sa
 taganum, inter nobilia numeratur. Sinuessæ
 in Setano sita est sinu, à quo nomen uendi
 cat. Ei proximæ calidæ sunt balneæ ad æ
 gritudines quasdam accommodatissimæ.
 Hæ quidem urbes Latinorum maritime. At
 prima supra Ostiam in mediterranea Roma
 est, & sola super Tiberim iacet, de qua iam di
 ctum est, eam non delectū, sed necessitate cō
 ditam esse. Addamus & illud, qui etiam dein
 de ædificia, quadam ex parte addiderūt, non
 sanè potiora sua in potestate habuere, uerum
 iactis antea fundamentis seruiuerunt. Prisci
 nancq; Capitolium & palatium, collem que
 Quirinale, sic munire muris, ut uenienti
 bus aliunde, exterius facilis foret ascensu.

*Pdataria
 Plin. & Sus
 ton.

Adēo

Adeò ut T. Tatius primo aduētās incurſu, lo-
 corū potitus ſit, cū raptarū uirginū ulciſcerēt
 iniuriā. Ancus etiā Marcus montē Caeliū &
 Auētīnū et iacentē inter hos campū aſſumēs,
 inuicē diſiūctos, & ab alijs antē muro cinctis
 ædificijs, urgente neceſſitate prioribus copu-
 lauit. Colles enim adeò munitoſextra muros
 permittere, qui incūbētia ſupernē caſtella cu-
 perēt, nequaquē rectē ſe habebat, totum etiā ex-
 plere circuitū, uſq; in Quirinalē minimē ualu-
 it. Quē quidē locorū defectū Seruius redar-
 guit. nā ſuppleuit ipſe, adiecto Eſquilino col-
 le, & Viminali. Ea uerò loca aduentantib. ho-
 ſtib. leuiter captari poterāt. Quocirca profun-
 diore exterius ducta foſſa, & accepto ſolo,
 ſtad. VI aggerē porrexerūt, ſuper foſſæ ſuper-
 cilio interiorē: murūq; cū turribus, ē Collina
 porta, uſq; ad Eſquilinā impoſuerūt. In agge-
 re autē medio tertiaeſt porta, eiufdē nominis
 cum colle Viminali. Urbis igit̄ ipſius muni-
 mentū alijs indigens munimētis, huius gene-
 ris eſt. Priſcos ſanē illos eandem & de ſeipſis
 & de poſteris cogitationē ſuſcepiffearbitror.
 Quoniā nō à locorū munitiōibus, ſed ab ar-
 mis, innataq; uirtute, tutelā & cæterarū rerū
 facultatē habere Romanorū erat. Nō uiris qui-
 dem moenia, ſed uiros moenib. propugnacu-
 la fore putabāt. Cum igit̄ ſolū ipſum in circui-
 tu bonū, ac permultū eſſet initio, urbis autē ſe-
 des ad hoſtiles facile patēret incurſus, nulla
 profectò ſors locorū beata futura fuit. Cūq;
 uirtute atq; labore terrā propriam uendical-
 ſent, quidā bonorum curſus affluxiſſe uiſus
 eſt, qui omnem naturę bonitatē antecelleret.
 quam ob cauſam adeò ciuitas creuit, ut cūm
 commeatu, tum lignis & lapidibus ad ædifi-
 cia perduret, quę ſine fine factitāt, cum tot ca-
 ſus, tot incendia, tot permutationes incidāt,
 nullo deficientes tēpore. Nam permutatæ æ-
 dificiorū figuræ, ſpontanei quidam caſus exi-
 ſtunt, cum alius alia ex alijs trāſponit, & ædifi-
 cium ex ædificio pro cupiditate nouat. Quas
 quidē ad res, & ipſa metallorū copia & mate-
 ria, & deuectantes amnes, mirificā quandam
 præſtant abundantiam. Primus quidem A-
 nio ex Alba decurrens, præter Latinā Mar-
 ſorum urbem, & propinquum illi campum
 quouſque Tiberim intret. inde Nar, & Te-
 nas, & alijs, qui per Umbriam labuntur fluuij,
 eidem miſcentur Tiberi. Verūm per Tuſci-
 am, agrumq; Cluſinum Cleanis. Auguſtus
 igitur Cæſar, ad urbanos eius generis defe-
 ctus, præcipuam curam adhibuit, inſtitutis ē

ως τ' ἐξ ἐφόδου τίτος τάτιος ἔλθων ἐπελθὼν,
 λώϊνα μετὰ τῆς τῶν ἀρπαγεῶν πρῶτον ὑ-
 βερν. ἀγῶς τε μαρκος πρὸς λαβῶν τὸ κέλιον
 ὄρος, καὶ τὸ ἀβντίνου ὄρος, καὶ τὸ μεταξὺ τῶν
 πεδίων, διαρτημλία, καὶ τὸ ἀπὸ ἀλλήλων καὶ
 ἀπὸ τῶν πρὸς τειχισμῶν, πρὸς ἑθικην ἀναγ-
 καίως. οὐτε γὰρ οὕτως ὄρυμνοὺς λόφους ἐξω-
 τείχους ἔασσαι τοῖς βουλομένοις ἀπὸ τειχισμῶ-
 ν, καλῶς ἔχον, οὐδ' ὅλον ἐκπληρῶσαι τὸν το-
 χον ἔχουσε τὸ μέχρι τοῦ κοίριου. ἤλεγξε δὲ σε-
 ρούθου τὴν ἐκλειψίμ' ἀνεπλήρωσε γὰρ πρὸ-
 θείας τὸν τε ἡσκυλίνο λόφον, καὶ τὸν οὐμίνα-
 λον, καὶ ταῦτα δὲ διέφοδία τοῖς ἐξωθεν ὄδοι.
 διόπερ τὰ φρον βαθείαν ὄρυξαν τὸν, εἰς τὸν γῆ-
 ῶς ἐδίδξαντο τὴν γῆν, καὶ ἐξέτειναν ὅσοι ἐφα-
 σάδιον χῶμα ὑπὲρ τῆς γῆς ὄφρ' εἰς τὸν τὰ φρον,
 καὶ ἐπέβαλον τείχος καὶ πύργους ἀπὸ τῆς κολί-
 νας πύλης, μέχρι τῆς ἡσκυλίας. ἔπειτα μέσῃ ἢ
 τῶν χῶματι, τρίτη δὲ πύλη ὀμάνυμιθ' ὅφρ'
 οὐμίναλι λόφῳ. τὸ μὲν ἐν ὄρυμα τοῖσιν ὄδοι
 τὸ εἰς πόλεως, ὄρυμα δὲ ἐπὶ τῶν δέοιθ'. καὶ
 μοι δοκῶσιν οἱ πρῶτοι τὸν αὐτὸν λαβῆναι ὄδο-
 λογισμὸν περὶ τῆς σφῶν αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν ὄδο-
 ρον. διότι ῥωμαίοις πρὸς ἡκον οὐκ ἀπὸ τῶν ὄρυ-
 μάτων, ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ὄπλων καὶ εἰς οἰκίας ἀπὸ
 ἔχον τῶν ἀσφάλων, καὶ τὴν ἀλλὰ διπλοῖαν,
 πρὸς ἡκοντα νομίζοντες ἐπὶ τὰ τέχνη πῶς ἀ-
 ὄδοι, ἀλλὰ τὸν ἀνὸς τοῖς τέχεσι. καταρ-
 χὰς μὲν ἐν ἀλφειῶς τὴν κύνων χῶρα, ὅσοι ἀ-
 γαθῆς τε καὶ πολλῆς, τὸ δὲ τὴν πόλεως ἐδίδξαν
 διέπικρατέου, τὸ μακαριδινοσύμῳ οὐδὲν ἴσως
 τοπικῶν ὀκλήματα. τῆ δὲ ἀπὸ τῆς καὶ τῶν πό-
 νων τῶν χῶρας οἰκίας γημομένης ἐφάνη σωθεῖν
 μή τις ἀγαθῶν ἀπασαν ὀφθαλμῶν. ἔπειτα
 σι δὲ ἴσως τὸν αὐτὸν αὐξήθειαν ἢ πάλιν αὐ-
 τέχῃ, ὅσοι μὴ προφῆ, ὅσοι ἢ ξύλοι, καὶ ἄλλοις
 πρὸς τὰς οἰκοδομίας, ἄς ἀσφαλῆ πῶς πῶς
 σι καὶ συμπηῶσεις καὶ ἐμπρῆσεις, καὶ μετα-
 πρῶσεις, ἀδιὰ λήθη καὶ αὐτῶν ὅσοι. ἔπειτα
 μεταπρῶσεις, ἐκ τῶν οἰκοδομῶν συμπηῶσεις εἰ-
 σὶ, κατὰ βαλόντων καὶ ἀνοικοδομῶν τῶν πρὸς
 τὰς ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν πρὸς ταῦτα
 ἐν, τὸ, τε τῶν μεταλλῶν πλῆθος, καὶ ἡ ὕλη, καὶ
 κατακομίζοντες ποταμοί, δαυμασίω πρῶτον
 σι τῶν ποταμῶν. πρῶτος μὴ αὐτῶν, ἐξ ἄλ-
 θας ῥέων εἰς πρὸς μαρσῶν λατίνης πόλεως,
 καὶ ὅσοι τὸν αὐτὸν πεδῶν μέχρι εἰς πρὸς τὸν
 τῶν ὄδοι συμβολῆς. ἐπειθ' ὄνομα, καὶ ὁ τῶν
 οἰκίας εἰς ὀμβρικῆς εἰς τὸ αὐτὸν καταφορμῶν
 ποταμῶν τὸν τῶν ὄδοι. ὅσοι τῶν τῶν ὄδοι
 κλουσίνας, ὁ κλέανις. ἐπεμελήθη μὴ αὐτὸς
 θασὸς καὶ ἄσφα, τῶν τοιούτων ἐλαττωμάτων
 τῶν πόλεως, πρὸς μὴ τὰς ἐμπρῆσεις, σωτῆρας
 στρατηγῶν

στρατιωτικῶν ἐκ τῶν ἀπελευθέρων τῶ βοηθη-
 σῶν. πῶς δὲ τὰς συμπτώσεις τὰ ὑπὲρ τῶν κω-
 νῶν οἰκωδμημάτων καθελῶν, καὶ κωλύσας
 ἐξαιρέσει ποσῶν ὅ τῶ πῶς τὰς ἐδῶς ταῖς δι-
 μοσίαις, ἀλλ' ὁμως ἐπέλιπον αὐτὴν ἐπανόρ-
 θωσις, εἰ μὴ τὰ μέταλλα καὶ ἡ ὕλη, καὶ τὸ εἶ-
 πορθεῖας διμεταχίρισον αὐτῆς. ταῦτα
 μὲν αὐτὴ φύσις εἶ χῶρας παρέχεται τὰ δι-
 τυχήματα τῆ πόλει. πρὸς ἑσῶσαν δὲ οἱ ἔρω-
 μοῖοι καὶ τὰ ἐκ εἶς πῶνοίας. τῶν γὰρ ἐλλή-
 νων πρὸς τὰς κτίσεις μάλα καὶ δύτυχῆσαι δι-
 ξῶτων, ὅτι κάλλους ἐσοχάζοντο, καὶ ἔρω-
 μόντη καὶ λιμνῶν, καὶ χῶρας διφυ-
 οῦς, ὅντοι πῶνῶσαν μολιστε ὡν ὀλιγόρη-
 σαν ἐκείνοι, ἐρώσεως ὀδῶν, καὶ ὑλάτων ἐί-
 σαγωγῆς, καὶ ἔρωπόμων τῶν διωκμένων
 ἐκλύσει τὰ λύματα εἶς τὴν πόλιν εἰς τὸν τι-
 βῆριν. ἐρώσαν δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν χῶ-
 ραν ὀδῶν, πρὸς ἑσῶσαν ἐκισπᾶς τε λόφω,
 καὶ ἐχῶσις κοιλιάδων, ὡς τε τὰς ἀρμαμά-
 ξας δέχεσθαι πορθεῖω φροτία. οἱ δὲ ἔρω-
 νομοι, σὺν νόμῳ λίθῳ κατὰ καμφῶν τῶν ὀ-
 δῶν ἀμάξαις χῶρον πορθεῖας, γῆρας ἀρ-
 λειπίσαι. τούτων δ' ὅτι τὸ εἰσαγωγίμου
 ὕδατος εἶς τῶν ὑδραγωγείων, ὡς τε ποτα-
 μῶν εἶς εἶς τὴν πόλιν καὶ τῶν ἔρωπόμων ῥεῖν,
 ἀπασιν δὲ οἰκίαν σχεδὸν ἀξαρμῶν καὶ σί-
 φωνας, καὶ κρουνοὺς ἔχειν ἀφῶνοους, ὡν πλεί-
 στω ἀδιμέλειαν ἐποίησαστο μαρῶν ἀγρίπ-
 πας, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἀναθήμασι κοσμη-
 σας τὴν πόλιν. ὡς δὲ εἶπεῖν οἱ παλαοὶ μὲν
 τῶ κάλλους τῆς ῥώμης ὀλιγόρου, πρὸς ἄλλ-
 οῖς μέγιστοι καὶ ἀναγκαιοτέροις ὄντες. οἱ
 δὲ ὑδρῶν καὶ μάλα οἱ νῦν καὶ ἡμᾶς, οὐ
 δὲ τούτου καθευδῆσαν, ἀλλ' ἀναθημα-
 των πολλῶν, καὶ καλῶν ἐπλήρωσαν τὴν πό-
 λιν. καὶ γὰρ πομπῆς, καὶ ὁ θεὸς καίσαρ,
 καὶ ὁ σεβαστὸς, καὶ οἱ τούτου παῖδοι, καὶ
 οἱ φίλοι, καὶ ἡ γυνὴ, καὶ ἡ ἀδελφὴ, πᾶσαν
 ἔρωβεβάλλοντο σπουδίῳ, καὶ διαπάνω
 εἰς τὰς κατασκυδῶς. τούτων δὲ τὰ πλεί-
 σκα, ὁ μαρῶν ἔχει κάμπ, πρὸς τῆ φύσει
 πρὸς λαβῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς πῶνοίας κοσ-
 μων. καὶ γὰρ τὸ μέγιστον τῶ πεδίου θαυ-
 μάσου ἔμα, καὶ τὰς ἀρματοδρομίας, καὶ
 τὴν ἀκλῶν ἰππασίαν, ἀκώλων παρεχῶν
 τῶν ποσῶν πλῆθει, τῶν σφαιρῶν, καὶ κί-
 κων, καὶ παλαίστρα γυμναζομένων, καὶ τὰ
 ποδὲκίμνα ὄργα, καὶ τὸ ἐλαφῶν ποά-
 ζου δὲ ἔπος, καὶ τῶν λόφω σφαῖρας
 τῶ ἔρω τῶ ποταμοῦ μέχρι τῶ ῥεῖθρον
 σκλωρορατικῶν ὄντων ὑπὸ δακνύμνα,
 διυσαπάλλακτον παρέχουσι τὴν δῶαν

Libertinorum numero militibus, qui aduer-
 sus incendia ferrent opem. Contra ruinas
 uerò nouorum altitudines edificiorū deposu-
 it: & ne quis supra pedes septuaginta sublimi-
 us ædificaret, inhibuit in publicarū uicinitate
 uiarum. Attamen nisi & metalla, & materia,
 & portorium rectè institutum obsisteret, re-
 ctè introducta præceptio defecisset. Hos qui
 dem prosperos rerum euentus ipsa regionis
 natura præbet. Adiecit ei Romanus populus
 quicquid ex prouidentia consultandum e-
 rat. Nam cum in condendis ædificijs Græci
 acuti maximè, ac solertes fuisse uideant, cum
 pulchritudinem & munimentum ingeniose
 prospicerent, portusq; & agri feracitatem, hi
 ea maximè animaduenterunt, quæ illi paruise-
 cerunt, strata uidelicet uiarum, aquæ ductus,
 cloacas, quibus ciuitatis sordes in Tiberim
 eluerentur. Cernere licet stratâs in agro ui-
 as, excisus ad hæc collibus, exaggeratis ual-
 libus, unde nauigiorum onera plaustris exci-
 perentur. Cloacæ duro cameratæ lapide, per-
 uias carris stramentorum semitas reliquerūt.
 Tanta autem per aqueductus aquarum uber-
 tas influit, ut per urbem, atq; cloacas amnes
 inundare uideantur, & uniuersæ propemo-
 dum ædes subterraneos meatus, siphones ac
 fistulas uenosas habeant. Quorum accuratissimam
 diligentiam M. Agrippa egit, qui ur-
 bem pluribus alijs monumentis adornauit.
 Ut autem sic dixerim, ueteres illi Romani
 urbis pulchritudinem contempserunt, cum ma-
 ioribus magisque necessarijs animum adiecif-
 sent. Posteriores uerò & h̄ præsertim, qui nostris
 fuere temporibus, haudquaquam illis hac in
 re celsisse uidentur. Sed innumerabilibus &
 præclarissimis urbem Romanam impleue-
 runt insignibus. Põpeius nanq; & diuus Cæ-
 sar & Octauius & eius filij & familiares & u-
 xor & soror, cunctorum studium simul & im-
 pensas ad apparanda decora superarūt. Ma-
 ximam autem horum partem Martius cāpus
 habet, præter natiuam locorum amœnitatem
 artis & solertiæ exornationes admittens. Cā-
 pi enim admirabilis magnitudo, simul & cu-
 rules pariter cursus, & alia equestria certami-
 na expedita suppeditat, nec minus tam mul-
 tis, pilam, circulum, palæstram, exercitatione
 tractantibus, aliaq; incumbentia simul ope-
 ra. Quid perennes solo herbas, coronatosq;
 usq; ad fluminis alueum colles scenicarum o-
 stentatio picturarū, eiusq; generis spectacu-
 la præstāt, ut difficulter & inuitus abscedas.

* ὁ σίβητος
 Græce legi-
 tur, id est An-
 gustus.

Huic

Huic proximus campo, & alter adiacet campus, & innumerabiles circumcirca porticus, horti nemorosi, theatra tria, simul & amphitheatrum, templa magnificentissima, inter se contigua, ut quasi aliud agentia, reliquam urbis uenustatem ostentare uideantur. Ea propter cum locum istum religiosissimum esse cogitassent, clarissimorum uirorum, ac foeminarum monumenta in eo construxerunt. Comemoratione dignissimum est, quod Mausoleum appellant, in excelsis fundatum collibus, lapide niueo & perpetuae uiriditatis arboribus coopertum in summum usque uerticem, ad fluminis ripam exaggeratum. In summo autem positum est Caesaris Augusti simulacrum, ex aere fabricatum. Sub aggere ipso sunt eius loculi & cognatorum & necessarium. A tergo uero lucus est, mirifica continens ambulacra. In medio autem campi spacio, sub busti extat ambitus, & hic ipse niueo perfectus lapide, ferreos in circuitu cancellos habens, & plantatas interius per se ferens populos. Rursus si priscum ingrediaris forum, aliud ex alio spectabis appositum. Quid regales porticus, edesque sacras? quid Capitolium? & in ipso, & in palatio opera, & in Liuia porticus? quae singula contemplans, alia facile exteriora obliuione delebis. Talis est Roma. Aliarum uero in Latina ciuitatum, quaedam alijs insignibus, quaedam nobilissimis discernuntur uisus, quae per Latinam stratae uisunt. Praclarissimae sunt uiae, Appia, Latina, Valeria. Vna quidem ad mare Latinae partes separans, usque Sinuessam protenditur. Altera in Sabina, usque ad Marfos. Inter has media Latina est, quae ad Casinum oppidum coniungitur Appia, ab Capua XX distans stad. Appiae uiae principium ex ipsa sinistrorsum est, prope Romam deflectens. dehinc per Thusculanos transiens montes, inter oppidum Thusculum & Albanos ducitur montes, ad oppidulum descendens Algidum, & Pictas, per Pandochiam. Porro in unum cadit Labicana, a porta quidem Esquilina incipiens, a qua & Praenestina. A sinistra uero, & hanc & Esquilinum omittens campum, ultra C & XX stad. pergat. Cum autem Labico, uetusto sane oppido, caeterum dilecto & in sublimi sito propinquat, & hoc & Thusculum relinquit a dextra, ad Pictas uero & Latinam finem accipit. Hic locus stadiorum CC & XX distat a Roma. Postmodum deinceps in ipsa Latina insignes sunt aedes,

πλησίον δὲ ἔστι τῶν περὶ τοῦ τούτου, ἢ ἄλλο περὶ τοῦ
 δίου, καὶ σοὶ κύνων παμπληθῆς, ἢ ἄλλοι,
 καὶ διατὰ τρία, καὶ ἀμφοτέρωθεν, ἢ ναοὶ πο
 λυτελεῖς, ἢ σωεχεῖς ἀλλήλοισι, ὡς παρὸρρου
 αὐτὸν δὲ φανερὸν ἀφραίνεω τὴν ἀλλοῦ πόλιν. διὰ
 τῆς ἰσοπεπέσαστον νομίσαντων τῶν τόπων
 ἴσῳ, ἢ τὰ τῆν ὑψηλοτέρων μνημάτα, γν
 ταῦτα κατεσκεύασαν ἀνδρῶν, καὶ γυναι
 κῶν. ἀξιολογώτατον ἢ τὸ μαυσώλειον καλού
 μενον, ὑπὲρ κρηπίδος ὑψηλῆς λειοκλίβου πρὸς
 τῷ ποταμῷ χῶμα, ἀχρι κορυφῆς τοῖς ἀεδα
 λίσσι τῆν ἰσοπέδων σωκεφεσ. ἐπ' ἀκρω μὲν
 οὐδ' ἐκὼν ἔστι χαλκῆ τῶν σεβαστῶν καίσαρ. ὅ
 ὑπὸ τῆς ἑστ' χῶματι, δῆλαι εἰσιν αὐτῶν, ὅ τῆν
 συγγνωμῶν καὶ οἰκείων. ὅτι πρὸν ἢ μίγα ἄλλοις
 ποδὲ πᾶτους θαυμαστὸς ἔχον, γν μίση ἢ ἑστ'
 περὶ δὲ τὸν καύσας αὐτῶν περὶ βόλος, ἢ ὅ
 τῶν λιβρῶν λειοκλίβου, κύνων μὲν ποδὲ κέμενον
 ἔχον σιδεροῦν περὶ φραγμα, γν τὸς δὲ αἰγεί
 ροις κατὰφυτον. πάλιν δὲ εἰ τις εἰς τὴν ἀγ
 ρῶν πρὸ λθῶν τὴν ἀρχαίαν, ἀλλοῦ δὲ ἀλλοῦ
 ἰδοὶ πρὸ βελημελίω ταύτων, ἢ βασιλικῆς
 σοῦς ἢ ναοῦς. ἰδοὶ ἢ καὶ τὸ καπιτώλιον, καὶ
 γν ταῦτα ὄργα ἢ ἑστ' γν ἑστ' παλατίου, καὶ
 τῶν τῶν λιβρῶν ποδὲ πᾶτω, φραδίως ἐκλάβοι
 αὐτὸν τῆν ἔφωθον. τοιαύτη μὲν ἢ ῥώμη. τῆν δὲ ἄλ
 λων τῶν λατίνης πόλεων, τὰς μὲν ἐπέροις γνω
 εῖσμασι, τὰς δὲ ὑπὲρ τοῖς ἀφορείσιν αὐτῆς
 τὰς γνωεμοτάτους ὅσαι εἰσὶ τῶν λατίνης
 σρωντῆ. ἢ γὰρ ὑπὲρ ταύτους, ἢ ποδὲ ταύτους, ἢ
 μεταξὺ ἰσοπέδων. γνωεμώταται τῆν ὄργων,
 ἢ τε ἀππία, ἢ ἢ λατίνη, ἢ ἢ οὐαδρία. ἢ μὲν
 τὰ περὶ δάλα ἦσαν ἀφορίζουσα μὲν τῶν λατίν
 νης, μίχρη σινοέους, ἢ ἢ τὰ πρὸς τῆν ἑστὴν
 χρι μαρσῶν. μίση δὲ αὐτῆν ἢ λατίνη ἢ συμπί
 ησεα τῆν ἀππία ἢ τῶν κάσινον πόλιν, διέχου
 σα καπίνης γννακαίδεκα σαδίως. ἀρχαῖα
 δὲ τὸ ἀππία τῶν ἀππίας γν ἀριστορῶν ἀππία
 στροπομὴν πλησίον ῥώμης, εἰτα εἰτα τουσκου
 λαίου ὄρους ὑπερβάσα, μεταξὺ πύσθλιου
 πόλεως, ἢ τῶν ἀλθανῶ ὄρους, κατὰ τὴν ὑπὲρ ἀλ
 γιστὸν πολίχνην, ἢ πικτῆς πανδουχία. εἰτα
 συμπίησιν ἢ ἢ λαεϊκανή, ἀρχομὴν μὲν ἀππ
 τῶν ἰσχυλίνης τῶν ἢ, ἀππία ἢ ἢ ἢ πρᾶνεσιν
 γν ἀριστορῶν δὲ ἀφῆσιν ἢ ταύτων, καὶ τὸ πε
 ρὶ τὸν ἰσχυλίνον, πρὸ σισιμ ὑπὲρ πλείους τῶν
 εἰτα ἢ σαδίω, ἢ πλησιάσα τῶν παλατῶν
 λαεϊκῶν, κτισματα κατὰ πᾶσα μὲν κτισματα
 δὲ ἐφ' ὑψηλοῦ. ἴσῳ μὲν ἢ τὸ τῶν σισιμ γν δὲ
 φοῖς ἀκλείπει, τελεστῆ ἢ πρὸς τὰς πικτῆς
 καὶ τὴν λατίνω. διέχει δὲ τῶν ῥώμης τὸ χω
 ελον ἴσῳ σ καὶ ἢ σαδίους. εἰτ' ἔφῳ μὲν ἐπ'
 αὐτῶν τῶν λατίνης, εἰσιν ἐπίσημοι κατὰ κτίματα,
 καὶ πῶ

καὶ πόλεις, φορβήπιον, φοροῦσιον, παρ' ἡμῶν ὁ
 ἴσως ῥεῖ ποταμὸς φαερατόρια, παρ' ἡμῶν ὁ ῥῆ
 ρος ῥεῖ. ἀκούλωνοι μεγάλη πόλις ὄσι, παρ' ἡμ
 ὁ μέλις ῥεῖ ποταμὸς μέγας ἐν τερράμιον ὄν,
 γν̄ συμβολῆ δλουῖν ποταμῶν κέμελον, λεί
 ριός τε καὶ ἐτόβου κασίονου, καὶ αὐτὴ πόλις
 ἀξιόλογος ὑσάτη τῶν λατίνων. τὸ γὰρ τέα
 νορ τὸ καλοῦμενον σιδικλων ἐφεξῆς κέμε
 νορ, ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ του δλουῦτου, διότι τῶν σιν
 δικλων ὄσι. οὔτοι δὲ ὄσχοι, καμπανδρ' ἐθ
 νος ἐκλελοιπός, ὥστε λέγοιτ' αὖτ' ἡ καμ
 πανίας καὶ αὐτὴ μέγιστη οὔσα τῶν ἰσθμῶν τῆ λα
 τίνη πόλις. καὶ ἡ ἐφεξῆς ἡ τῶν καλλωῶν,
 καὶ αὐτὴ ἀξιόλογος σιβάπῃσσε τῶν κα
 σιλινῶν. ἐφ' ἑκάτορα δὲ τῆ λατίνης, γν̄ δεξιᾶ
 μὲν εἰσι αἰ μεταξὺ αὐτῆ καὶ τῆ ἀππίας σί
 τια τε καὶ σιγνία φέρουσαι οἶνον, ἡ μὲν τῶν
 πολυτελῶν γν̄α, ἡ δὲ τῶν σαλπικώταρον κοι
 λίας, τῶν σιγνίου λεγόμενον. πῶ δὲ ταύτης
 ὄσι πρίβερου καὶ κόρα, καὶ σῦδν, σατραπόν
 πύμ τε καὶ οὐλίτρα, καὶ ἀλέτριον. ἐπὶ δὲ
 φρεγγίλαι, παρ' ἡμῶν ὁ λείρις ῥεῖ, ὁ εἰς τὰς μιν
 τούνας ἐκδιδύς. νῦ μὲν κόμη, πόλις δὲ
 ποτε γαυῖα ἀξιόλογος, καὶ τὰς πόλεις τῶν
 ἀρπ̄ λεχθεσῶν πῆροικίας πρὸ τῶν ἐρηκῆα,
 αἰ νῦ εἰς αὐτῶν σιωδρ' ἰσθμῶν, ἀγορὰς ποιού
 μενα καὶ ἰδροποιίας τινὰς. κατεσηκῆρη δ'
 ἰσθμῶν ἰσθμῶν ἀρσάσα. πλείστα δὲ εἰσι, καὶ
 τούτων τῶν γν̄ τῆ λατίνη καὶ τῶν ἐπέκεινα,
 γν̄ τῆ ὀρνίκω τε καὶ αἰκω καὶ οὔλοσχωρ ἰ
 σθμῶν. ῥωμαίων δὲ εἰσι κτίσματα, γν̄ ἀρι
 στῶν δὲ τῆ λατίνης αἰ μεταξὺ αὐτῆ, καὶ τῆ
 οὐαλδρίας, γὰρ οἱ μὲν γν̄ τῆ πραινεσίνη ὁ δὲ
 λεγόμεν λατόμιον ἔχουσα ἰσθμῶν τῆ ῥώμη
 μάλα τῶν ἄλλων, διέχουσα τὸ ἴσον τῆ ῥώμης
 τε καὶ πραινεσίνη πρὸ ἑκάτορ σαδύου. εἰβ̄
 ἡ πραινεσίνη, πρὸ ἡσ αὐτίκα ὄροῦμεν. εἰβ̄ ἡ
 γν̄ τῆ ὀρεσι τῆσ ἰσθμῶν πραινεσίνη, ἡ τε τῶν ὀρ
 νίκω πολίτην, καὶ πῆσουλων, καὶ ἀναγνία
 πόλις ἀξιόλογος, καὶ κέριαται, καὶ σῶρα,
 παρ' ἡμῶν ὁ λείρις παρ' ἐξῆς εἰς φρεγγίλας ῥεῖ
 καὶ μιντῶνας. ἐπειτα ἄλλα τινὰ, καὶ οὐε
 νάφειον. ὄσθν τὸ κάλλιστον ἔλαιον. ἡ μὲν οὐτὴ ἡ
 πόλις ἐφ' ὄψους κείται, παρ' ἡμῶν ἡ τῶν το
 λόφου ῥίξων ὁ οὐαλ τούνας, ὄσ καὶ πρὸ τῶ κα
 σιλίνου γν̄ ἐξῆς, ἐκδιδύσσι κατὰ τῶν ὀμῶν
 μου αὐτῶν πόλιμ. αἰσθρῆα ἡ, καὶ ἀλιφῆ ἡ
 δισαμντικῆ πόλις εἰσίν, ἡ μὲν ἀνημέ
 νη ἡ τῶν μαρσιῶν πόλις, ἡ δὲ ἐπὶ συμμέ
 νου. ἡ δαλδρία δὲ ἀρῆται ἡ ἀρ' ἰσθμῶν,
 ἀγρὸς δὲ ἰσθμῶν, καὶ κορῶνιον τῶν τῶν
 πωλιγῶν κητρόπολιμ. εἰσὶ δὲ γν̄ αὐτῆ λατῆ
 ναι πόλις ἰσθμῶν τε, καὶ καρσέλοισι, καὶ ἄλλα.

urbesq; Ferentium, & Frusinū, iuxta quam
 Cosas labitur flumen. Fabrateria, iuxta quam
 Trerus amnis fluit. Acuenum magna civi
 tas est, iuxta quam Melpis flumen labitur, in
 gens ad Interamnium, inter duos confluen
 tes in unum fluuios, iacentem, Lirin & alte
 rum Casinum, præclara & hæc ciuitas est La
 tinorum nouissima. Teanum enim quod Si
 dicens uocant, ordine deinde situm, ex
 imposito uocabulo, Sidicensorum esse de
 monstratur, qui quidem ex Osorum gente
 Campana restant. Adeo ut & hæc Campa
 niæ ciuitas diceretur, maxima inter Latinas
 urbes. Inde Calenum, urbs in primis eximia
 adiuncta & ipsa Casilino. Utroq; autem ex
 Latinæ latere dextrorsum inter illam & Ap
 piam, Setia & Signia sunt, uini feraces: alte
 ra quidem preciosissimi: alterius uinum est
 quod aluum sistit, quod Signinum uocitant.
 Ante hanc Priuernum est, & Cora, & Syes,
 & pusilla quædam præfectura, Velitraq;, &
 Alatrium. Sunt & Fregellæ, quas præterfluit
 Liris, qui ad Minturnas erumpit, qui hoc qui
 dem tempore uicus est, & olim urbs magni
 facienda, & quæ complures ex iam dictis cir
 cum habitationes adiacentes contineret. His
 autem annis conueniunt, ut ludos & sacrifi
 cia in ea perficiant. Ea uerò cum à Romanis
 defecisset, funditus est diruta. Plurimæ autem
 sunt & horum, & eorum qui in Latina, &
 eorum qui post illos sunt in Aequis & Her
 niscis, & Volscis, ciuitates constructæ. Sunt
 & Romanorum oppida, à sinistra Latinæ,
 inter eam & Valeriam, Gabij sanè extant in
 Prænestina uia sita, ubi latorum sunt, plus
 quàm reliquæ, lapides Romæ suppeditantes,
 distantes à Roma & Præneste ex equo ad sta
 dia centum. Inde Præneste, de quo mox uer
 ba faciemus. Dehinc supra montes Prænesti
 nos, Hernicorum oppidulum & Pitulum &
 Anagnia urbs insignis, & Cerate, & Sora. Ap
 ud quam elabens Liris Fregellas affluit at
 que Minturnas. Dehinc aliæ quædam & Ve
 nafium, unde oleum optimum. Oppidulum
 quidem ipsum in uertice situm est, præter cu
 ius radicem Vulturnus excurrit, qui iuxta Ca
 silinum delatus, in eiusdem nominis urbem
 erumpit. Aesernia porro & Allife, Samnitica
 iam sunt oppida, alterum bello Marfico dele
 tum, alterū superstes adhuc. Cæterū Valeria
 à Tiburtinis capiēs initiū & Marfos & Corfi
 nium Pelignorum metropolin ducit. In ea La
 tinæ urbes sunt, Valeria & Carseoli & Alba,

prope est Cuculū oppidulū. In Romæ uerò cōspectu sunt Tibur, Præneste & Tusculum. Tibur quidē Herculeū est & Cataracta, id est descensus est, quam facit Anio, ubi nauigabilis esse incipit, cum ē sublimi profundā in uallem præceps defertur, & per urbi ipsi uicina nemora. Hoc ex loco mira est fructuū abundantia, præter lapidis effossiones, qui Tibur tinus dicitur, & alterius Gabiorū, & eius qui Rubeus dicitur. Adeò ut eorum ex metallis exportatio, & subuectio facillima fiat, ad plurima opera Romæ conficienda. In hac planitie Anio fluit, & quas nuncupant Albulas, aquas frigidas multis ē fontibus edentes, uarios ad morbos salutare cum potu, tum infusionibus admittas. Talia sunt etiam Labana, non longè ab istis, in agro Nomētano, & circa Ereti locos. Habet Præneste Fortune templum illustre, unde certa eduntur oracula. Ista duæ urbes in montana regione sitæ sunt, distantes inuicem stad. c. ē Roma uerò bis tot Præneste, at minus Tibur abest. Græcam uerò utranq; esse commemorat. Præneste enim quondā polystephanum, id est multarum coronarum appellatam, ualida autem nūc est utraq; sed Præneste amplius. Nam super urbem quidem montem habet excelsum, à tergoq; continui montis collo disiunctum, duobus stad. arduum ascensu. Ad tam ualidā uero munitionē etiam foueis occultis quaqua uersum usq; ad plana perforata est, et aquationis gratia, & clandestinæ fugæ. In quarum uina Marius obsidione oppressus oppetit. Reliquis sanè urbibus cōmoditati sunt murorū munimina, Prænestinis autem cladī, propter Romanorum seditiones. Confugientibus enim eò seditionis, & per obsidionem deprehensis, & urbem uastari, & agrum alienari contigit, ad infontes culpa relata. Fluit autem per agrum Vereftis fluuius. Ex orientali Romæ regione dictæ urbes extant. Interiorius uerò ad montanum illarum tractum, alterum tergum est, uallem in medio relinquens ad Alginū, sublime sanè ad Albanū usq; collē, super eo quidē situm est Thusculū, ciuitas egregijs ornamenti insignis, quā uinea coronat, tectaq; magnifica, ex ea presertim regione, quæ in Romanū descendit aspectū. Isto in loco Thusculanum est iugum, irriguum & terris fertile, quieto surgens ascensu, ubi uidere licet uillas, uarijs decoratas apparatus. Cōtigua est Albano proxima mōti oraeiusdē uirtutis apparatus pulchrosq; habēs.

πλευσίον δὲ καὶ πόλις Κουκουλον. γὰρ ὅτι αἱ εἰσι ποῖς γὰρ ῥώμῃ τῆσρα τε, καὶ πραινεστος, καὶ το σκλον. τῆσρα μὲν, ἢ τὸ ἡράκλειον, καὶ ὁ καταστάσις, ὅν ποιεῖ πλωτὸς ὁ ἀνίω, ἀφ' ὧσ μὲ γάλου καταπίπτωμ εἰς φάραγγα βαθεῖαν, καὶ κατάσει πρὸς αὐτῇ τῇ πόλει. γὰρ τὸ ὄνομα δὲ ἐφείσιν ὀνομαζόμενον, πρὶ τὰ μεταλλὰ τ' ἰλίθια τ' ἰβουρτίνια, καὶ τὸ γὰρ γαβίους, καὶ τ' ὄρυθρον λεγομένης, ὡς τε τὴν ἐκ τῶν μεταλλῶν ἐξαγωγὴν καὶ τῆσ πορθεῖαν ὀνομαζόμενον τὴν ἑσ, τῶν πλείστων ὄρυθρον τ' ῥώμης γὰρ τὸ ὄνομα καὶ τὰ σκλονα ζομνίωμ. γὰρ ἡ τῶ πεδίω τῶ τῶ ἀνίωμ διεξίσι, καὶ τὰ ἀλβυλα καλοῦμενα εἰς ὕδατα ψυχρὰ, ἐκ πολλῶν πηγῶν πρὸς ποικίλας νότους, καὶ πινυσι καὶ ἐκβαθύνουσι ὑγιεινά. τῶ αὐτῶν δὲ τὰ λάβανα, ἐκ ἀπωθρον ἐστίν, γὰρ τῆσ νωμνίτῆσ καὶ καὶ τῆσ πρὶ ἡρεθου τόποισ. πραινεστος δὲ ὄνομα ὅπου τὸ τ' τῶν ἰδρῶν ἐπίσημον χριστικαζομ. ἀμφοτέρω δὲ αἱ πόλισ αὐτῆ, τῆ αὐτῆ πρὸσ ὀρυμνίωμ τυγχάνουσι ὄρυθρον. διεξίσι δὲ ἀλλήλωμ ὄνομα σαδῶσ ἐκαστῶν. τῆ ῥώμης πραινεστος μὲν καὶ διπλάσιον, τῆσρα δὲ ἐλαττωμ. φασὶ δὲ ἐλληνίδιασ ἀμφοτέρωσ. πραινεστος γοῦν πολλῶσ ἐφανομ καλεῖσθαι πρότοτρον. ὀρυμνίω μὲν ἐκαστῶσ. πολλῶ δὲ ὀρυμνοτόρα πραινεστος. ἀκρογῶσ ἐξεί τ' μὲ πόλεωσ ὑπερβυθῶσ ὄνομα ἴσλον, ὅπου τῶν δὲ ἀφ' τ' σιωχεῶσ ὄρυθρον αὐτῆσ νι διεξίσι γυμνίωμ. ἰβουρτίνωμ καὶ διουσι σαδῶσ τῶσ πρὸσ ὀρβίαν ἀνάστασιμ. πρὸσ τῆσ ὀρυμνίωμ καὶ διεξίσι κροσπῶσ ὄνομα τῆσ πρὸσ τῶσ ἰβουρτίνωμ, μὲχρι τ' πεδίου, ταῖσ μὲ ὑδρῶσ χροσπῶσ, ταῖσ δὲ ἐξ ὄδωμ λαβραῖωμ. ὡμ γὰρ μὲν μαρτυρομ πολιορκητόμ ἀπέθανε. ταῖσ μὲν ἐν ἀλλῶσ πόλεσι πλείστων τῶ ὀνομαζόμενον πρὸσ ἀγαθῶ τῆσρα. πραινεστίνοισ δὲ συμφορὰ γυμνίωμ ὄνομα τῶσ ῥωμαῖωμ εἰσῆσ. καταφύγουσι δὲ ἐκαστῶσ νεωτερίζαντες. ἐκ πολιορκηθῶσ τῆσ, πρὸσ τῆσ κακώσσι τ' πόλεωσ, καὶ τῆσ χῶρασ ἀπαλοφροσδῶσ συμβαίνῶσ τῶ αἱ τῶσ μεταφορομνῶσ, ὡδὲ αὐτῶσ. εἰ δὲ τῶ χῶρασ ὑδρῶσ ποταμῶσ. πρὸσ ἑῶ δὲ τ' ῥώμης εἰσῆσ ἀλεχθεῖσαι πόλεσ. γὰρ τῶσρα δὲ τ' κατ' αὐτῶσ ὄρυθρον, ἀλλῶ ῥάχρῆσ δὲ, μεταξὺ αὐλῶνα καταλείπῶσ τ' ἰστῶσ ἀλγινωμ ὑψηλῶ μὲχρι τῶ ἀλβανῶ ὄνομα. ὡδὲ ταῦτῶσ δὲ τὸ τ' σκλον ἰδρῶσ, πόλισ οὐ φαύλωσ κατασκευασμένη. κροσπῶσ δὲ ταῖσ κῆλοσ φυλαῖσ καὶ οἰκοδομῶσ, καὶ μάλιστα ταῖσ ὑπερβυθῶσ ὡδὲ τῶ ἰστῶ τῶ ῥώμῶμ μῶροσ. τῶ γὰρ τῶσ κλον γὰρ ταῦτα δὲ ἰσοφοσ ὄνομα καὶ ὄνομα ἰδρῶσ, πορφερόμνοσ ἡεῖμα πολλαχῶ, καὶ δεχόμενοσ βασιλείωμ κατασκευασῶσ ἐκπρῶσ πρὸσ τῶσ συνεχῆσ δὲ ὄνομα καὶ τῶ ἀλβανῶ ὄνομα ὡδὲ ὑπερβυθῶσ, τῶ αὐτῶ τῶ ἀφ' ὧσ καὶ τῶσ κλον. ἐφείσῆσ

ἐφεξῆς δὲ δὲ πειθία, τὰ μὲν πρὸς τὴν ῥώ-
 μῳ συνάπτοντα, καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν, τὰ
 δὲ πρὸς τὴν θάλασσαν. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν
 θάλασσαν, ἢ τῶν ὄσμων ὑγιεινά. τὰ δὲ ἄλλα οὐκ
 ἰσχυρὰ τε, καὶ πρὸς πλοῦτος ἕξουσιν κημύνα. μετὰ
 δὲ τὸ ἄλθανον ἀρίκια δὲ πόλις αὐτῆς τῆς ὁδοῦ
 τῆς ἀππίας, ἐπίδοι δὲ εἰσὶν ἐκ τῆς ῥώμης εἰς
 κοίλας δὲ δὲ τὸ τόπος. ἔχει δὲ ὁμοίως ὀρυμνῶ
 ἀκρῶν. ἰσχυρὰ τε αὐτῆς τὸ μὲν λαοῦνι-
 ον, πόλις ῥωμαίων γὰρ δεξιὰ τῆς ἀππίας ὁδοῦ,
 ἀφ' ἧς ἐποπτεῖται τὴν θάλασσαν δὲ καὶ τὸ ἄν-
 πον. δὲ δὲ ἀρτεμίσιον ὁ κελούσι νίμω, ἐκ τῶν
 γὰρ ἀριστοῦ μόνον τῆς ὁδοῦ τῆς ἀρίκιας ἀ-
 ναβαίνουσι εἰς τὴν δὲ ἀρεκίνω τὸ ἰδρὸν. λέ-
 γουσι δὲ εἶναι ἀφιδρύματα τῆς ταυροπόλου.
 καὶ γὰρ τὴν βαρβαρῶν κρατῆ καὶ σκυθῶν
 πρὸς τὸ ἰδρὸν ἐστὶν. καὶ βίαται γὰρ ἰδρὸν, ὁ
 γρηνηεὶς αὐτόχρη τῶν ὀρυμνῶν πρὸ τῶν ἰσρα-
 πείτης ἀνῆρ. εἰσφύρησεν ἔν δὲ τὴν ἀεὶ πρὸς σκοπῶν
 τὰς ἀπθίσεις, ἐπιμῶ ἀμύεδα. τὸ δὲ ἰε-
 ρὸν γὰρ ἄλσει. πρόκειται δὲ λίμνη πελαγίζου-
 σα. κυκλῶ δὲ ὀρενὴ συνεχῆς ὀφρῶν πρὸς
 τα, καὶ μία ὑψηλὴ, καὶ τὸ ἰδρὸν καὶ τὸ ὑδρὸν
 ἀκλαμβαίνουσα γὰρ κοίλας τῶν καὶ βαθεῖ.
 τὰς μὲν οὖν πηγὰς ὀρενὴ δὲ τῶν ἰδρῶν ἢ λίμνη
 πληροῦται. τούτων δὲ δὲ τῶν ἰδρῶν καλουμένη
 δαίμωνος τινὸς ἐπώνυμω. αἱ δὲ ἀκρῶν
 γὰρ τὰ μὲν ἀσπῆλοι εἰσὶν, ἔξω δὲ ἀεὶ κνω-
 ται πρὸς πρὸς πρὸς τὴν ἀππίας εἰσὶν ἔχουσαι.
 πλησίον δὲ δὲ τῶν χωρῶν τούτων καὶ ἄλθα-
 νον ὄρε. πολὺ ἰσχυρὸν τῶν ἀρτεμίσιον,
 καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ ὀφρῶν, καὶ πρὸς ὑψηλῶν
 οὐσῶν, καὶ ὀρθῶν ἰκανῶς. ἔχει δὲ καὶ ὄρε λί-
 μνῶν πολὺ μείζω τῆς τῶν ἀρτεμίσιον ὄρε.
 πρὸς τῶν δὲ τούτων, αἱ λεχθεῖσαι πρὸς
 ὄρε πόλις τῆς λατίνης εἰσὶ. μάλιστα δὲ γὰρ με-
 σγεία, τῶν λατίνων πόλεων, εἰσὶν ἢ ἄλθα, ὁ-
 μοιοῦσα μαρσίς, ἰδρῶνται ἐφ' ὑψηλοῦ πά-
 γου λίμνη φουσίνας πλησίον, πελαγία τὸ μέ-
 γω. χρῶνται δὲ αὐτῆς μάλιστα μὲν μαρσί
 καὶ πάντων οἱ πλησιόχωροι. φασὶ δὲ αὐτῶν
 καὶ πληροῦσαι ποτε μείζω τῆς ὀρενῆς, καὶ τὰ
 πεινυδῆς πάλιν, ὡς τ' ἀναψύχειν ὄρε λιμνω-
 θήντας τόπους, καὶ γεωργεῖν τῶν πρὸς ἔχειν, ἢ
 τοι μεταστῆσαι τῶν ἢ βαθεῖ ὑψηλῶν ἀπορῶ-
 ἰων, καὶ ἀσπῆλως γίνονται. πάλιν δὲ ἀπθῶν
 εἰσὶν, ἢ πλείως ἐκλείπουσι αἱ πηγὰς, καὶ
 πάλιν συνθλίβονται, καὶ δὲ πρὸς πρὸς τῶν ἀμε-
 νάνου συμβαίνει φασὶ, τῶν δὲ κατὰ τὴν ῥέ-
 οντ. ἐκλείπει γὰρ ὡς πολλὰ ἔπι, καὶ πάλ-
 λιν ῥεῖ. ἐκ τῆς φουσίνας εἰν τὰς πηγὰς ἰσο-
 ροῦσι τὸ μαρσίς ὑδατος, τῶν τῶν ῥώμῳ ποτί-
 ζοντος καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὀρυμνωτῶς ὑδατῶ.

Dehinc planities est, pleraque Romæ proxima,
 suburbanisque eius: pleraque mari vicina, minus
 uero salubris. Reliqua ductu facilis, paribus
 que spectabilis ornamentis. post Albanum
 montem urbs est Aricia in Appia uia, stad.
 centum & sexaginta à Roma distans. Cur-
 uis autem cum sit locus, habet tamen muni-
 tam summitatem. Cui quidem superin-
 det Lanuuium, Romanorum ciuitas in Ap-
 pia uia dextera, à qua prospectus est maris
 & Antij. Est & Dianæ lucus, id est Artemisi-
 um (sic enim uocant) è sinistra uia regione,
 ex Aricia ad Arcinam, uiam conscendentibus,
 quod templum nominant, ædificiū Tau-
 rice. Nam Barbaricus quidam, Scytharumque
 circa templum mos obtinet. qui enim uicti-
 mæ mactator prius extiterit, sacerdos institui-
 tur, fugitiuus quidam uir gladium tenens ad
 insultus semper circumspectans, ad tutan-
 dum strenuè est paratus. Templum autem
 sylua circumdat, cui lacus instar pelagi fluctu-
 ans adiacet. Circumcirca montanum im-
 minet supercilium continenter, unumque præ-
 altum. caua inde regio templum, aquamque
 excipit. Fontes spectare licet, è quibus lacus
 expletur. Horum sacra sub cuiusdam dæmo-
 nis appellatione habentur. Scaturigines autē
 hoc in loco obscure sunt, longius uero exteri-
 us ad superficiē eminētes ostenduntur. Hisce
 locis proximus est mos Albanus multū ultra
 Artemisiū porrectus & illius supercilia, licet
 in rectū sufficiēter ardua. Continet autē hic la-
 cum longe ampliorē alio, qui ad Artemisium
 montē iacet. Ultra hæc dictæ prius urbes La-
 tinæ uia sunt, è quibus in mediterranea maxi-
 mē Latinas inter urbes, sita est Alba Mar-
 sitima, in excelsio locata saxo. Propè Fuci-
 nus est lacus, lōgitudine par pelago; is Mar-
 sitis & uicinis maximè omnib. usui fit. Memoria
 prōditum est, illum nonnunquā usque ad mon-
 tana crescere, interdum autem rursus decre-
 scere, ut mersa prius lacu loca desiccantur, &
 agricolationē rusticis exhibeant, quæ subter-
 ranei humoris transitione occulta quadam
 ratione, sparsim efficiuntur. Denuò autem
 in unum fontes confluent, aut omnino defi-
 ciunt, aut rursus confluunt, quemadmo-
 dum de Amenano per Catanam defluēte tra-
 ditur. Qui quidem annos complures euane-
 scens, iterum excurrit. Cæterum de Fucino la-
 cu Martiæ aque fontes emanare scriptis man-
 datum est, quæ rigationes Romæ propinant,
 quæque reliquas super aquas probentur.

Alba uerò multòties ad noxiorū custodiam usi sunt Romani, cum excubias tempus postulat, quòd ager ipse in profundo locatus sit, & quasi uallo circumseptus, in ea carcerādos includentes. Quandoquidem à uicinis Alpium, & Apennini gentib. exordium sumpsimus, & inde transgressi, omnem intra mare Tyrrhenū, & Apenninos montes, regionem peruagati sumus, ad Adriaticum sinum declinatam, usq; ad Samnites atq; Cāpanos. Nūc regredientes, mōtanos aperiamus incolas, ad radices habitātes, et qui exterius ad litus usq; Adriaticū, & qui interius immorātur. A Gallicis autem inchoandū est rursus montibus. Picenū igitur post Umbriā ciuitates, quę inter Ariminū Anconemiq; iacent extenditur. Profecti sunt autē Piceni à Sabinorū terra, qui ductu & auspicio Pici, iter ineuntibus autoribus proficiscerent, nomen deinde nacti fuerē ab aue quā Marti dicatā, uetus opinio est. E' montibus autem usq; in plana, & pelagus, eorum incipiūt domicilia: quorū ager in longum magis quā in latum excrescit, bonus ad omnia. Ceterū lignarijs quā frumentarijs fructibus longē pręstantior. Eius latitudo ex montibus ad mare patet, spacijs in equalibus. Longitudo autem ab Aesi fluuio navigabilis usq; ad Leastrum stad. DCCC. Vibes uerò habet, ex quibus Ancon Gręca ciuitas est, à Syracusanis condita, Dionysij tyrannidem fugitantibus. Sitaq; est in promontorio, inclusum complectente portum, dum ad Septentriones circumflectitur. Vini autē ac frugum uberrima. Prope illam uerò paululū supra mare Auxumū est, inde Septempeda, & Pneuētia, & Potētia, et Firmū Piceni: eius emporium Catellū est. Porro uerò Cypræ templum sitū est, Tuscorū ædificium. Nam illi lunonem Cyprā nominant. Deinceps Druentū flumen, & eiusdem nominis oppidū. Dehinc Trunoum & Matrinus fluuius, ab Adriano, rum urbe fluens, emporium Adrię eiusdem appellationis habens. In mediterranea uerò et ipsa est, et Aesculum Picenū. Locus munimine pręualidus, cui & murus et circumstanteis montes supereminet, nullis penetrabiles exercitibus. Ultra Picenum autem Vestini sunt, & Marfi, & Peligni, & Marrhucini, & Feretani, Samnites populi, regionem montanam possidentes, & mari non admodum proximi. Hęc autem natio exigua est quidem, cęterū fortitudine conspicua, ostentata Romanis eorum sapissimē uirtute,

τῆ δὲ ἄλβας, ἔστι τὸ γιν' βάβει φιλώρας ἰσθμίου, καὶ ἔστι τὸ δύαρκτες, ἀντὶ φρουραῖς ἐχρήσαντο πολλὰ κίς ῥωμαῖοι, εὖ φυλακῆς δεομένους γιν' ταῦτα καθεύροντων. ἐπεὶ δ' ἀπὸ τῶν πελοποννησίων ἐθνῶν ἀρξάμενοι καὶ τῶν πρὸς αὐτοῖς ὄρων τῶν ἀπηνίνων, ἐπειδ' ἔπαρσαν τὰ ταῦτα, τὴν γιν' ἐπέπληθον πᾶσαν ὅση μεταξὺ κείτου τοῦ τυρρηνικοῦ πελάγους, καὶ τῶν ἀπηνίνων ὄρων τῶν κελυμένων πρὸς τὸν ἀδριακὸν μέχρι σαυνιτῶν καμπύλων νηῶν ἐπακλιόντων, διηλώσομεν τὰ γιν' τοῖς ὄρεσι τούτοις οἰκωῦντα καὶ ταῖς ἰσθμιαῖς φιλώρας, καὶ φιλώρας. ἀρχαῖον δὲ πάλιν ἀπὸ τῶν κελυμένων ὄρων. ἐστὶ δ' ἡ πικνητίνη μετὰ τῆς τῶν ὀμβρικών πόλεως τῆς μεταξὺ ἀρμίνου καὶ ἀγκῶν. ὠρμηλωται δὲ ἐκ φιλώρας οἱ πικνητῖνοι, δρυσοκλάτῃου τὴν ὄρεα ἡγεσμενοῦ τοῖς ἀρχαῖοις, ἀπὸ οὗ καὶ τὸ νόμα. πᾶν γὰρ τὸν ὄρειν ἴδρον ὀνομάζουσι, τὸ νομίζουσι ἀπὸ ἰδρῶν. οἰκοῦσι δ' ἀπὸ τῶν ὄρων ἀρξάμενοι, μέχρι τῶν πεδίων τῆς φιλώρας, ἡδὲ μῆκος ἔχοντες ἀρξάμενοι μάλιστ', ἢ πλάτος τὴν χώραν, ἀγαθῶν πρὸς ἅπαντα, βελτίων δὲ τοῖς φυλίνοις καρπῶσι, ἢ σιτητοῖς. ἐστὶ δ' ὄρεα μὲν τὸ ἀπὸ τῶν ὄρων ἡδὲ θαλάσσης, μάλιστ' οἱ τῆς φιλώρας, μῆκος δ' ἀπὸ αἰσίου ποταμοῦ μέχρι λεάστρου, πρὸς ἀπλοῦ ἐχρῶν ἰδρῶν. πόλις δ' ἀγκῶν μὲν ἐλλωσις, συρακοσίω κτίσμα, τῶν φυγόντων τὴν διουσιον τυραννίδα. κείτου δ' ἐπὶ ἀκρας μάλιστ' ἐμπεδωλαμβανούσης, τῆς πρὸς τῆς ἀρξάμενης ἰσθμιαῖς, σφόδρα δ' ἕνοιός ἐστι, καὶ ὀρυζοφόρος. πλησίον δ' αὐτῆς, αἰξουμοῦ πόλις μικρὸν ἴσως φιλώρας. εἶτα σιτητοῖς καὶ πνδρῶν, ἡ ποταμῶν, καὶ ἑρμῶν πικλητῶν ἐπίνοιον ἢ τῶν τῆς, καὶ τῆς. ἰσθμιαῖς δὲ τὸ φιλώρας ἰσθμῶν, τυρρηνικῶν ἰσθμῶν κτίσμα. τὴν δ' ἡραν ἐκείνοι κῆρας καλοῦσιν. εἶτα τρουζηνῶν ποταμὸς καὶ πόλις ἐπὶ ὠνῶν. εἶτα καὶ τρουμοῦ, καὶ ὁ ματῆν ποταμὸς, ῥέων ἀπὸ φιλώρας ἀδριακῶν πόλεως, ἐχρῶν ἐπίνοιον φιλώρας ἐπὶ ὠνῶν. ἐστὶ δ' ἡ τῆς μελογαίας καὶ αὐτῆς, τὸ ἀσκληρὸν τὸ πικλητῶν, δρυμνότατον χωρίον, καὶ ἐφ' ὃ κείτου τὸ τῆς, τὰ πρὸς κείνου ὄρεσιν στρατοπέδους οὐ βάσιμα. ἴσως ἢ φιλώρας τῆς οὐσίαι τε καὶ μαρῶν, καὶ πῆλιγοι, καὶ μαρουκῖνοι, καὶ φρετανοί, σαυνιτικῶν ἔθνος, τὴν ὄρεων κατέχουσι, ἐφρασημένοι μικρὰ φιλώρας. ἐστὶ δὲ τὰ ἔθνη ταῦτα μικρὰ μὲν, ἀδριακώτατα δὲ, καὶ πολλὰ κίς τὴν ἀπὸ τῶν ταῦτων ἡδὲ φιλώρας ῥωμαῖοις. πρῶτον

πρώτου μὲν, ὡς ἴκα ἐπολέμου· δίδυτον
 δὲ, ὅτε σιωπεύσασθαι· τρίτον δ' ὅτε δέ-
 μνοι τυχεῖν ἐλθούσας καὶ πολιτείας μὴ
 τυγχάνοντες, ἀπέστησαν. καὶ τὸν μαρσι-
 κὸν καλούμενον ἐξῆψαν πόλεμον, κορ-
 νινίον τὴν τῶν πελιγνῶν μητρόπολιν κορινθί-
 ῶν ἀπασιν τοῖς ἰταλιώταις ἀπεδείξαντες πό-
 λιν, ἀντὶ τῆς φώμης, ὁρμητήριον τοῦ πολέ-
 μου, μετρομαδίεσαν ἰταλικῶν καὶ γνῶσ-
 θαι δὲ αὐτὸν σιωπευμένους ἀποδείξαντες, καὶ
 χειροτονήσαντες ἑσπέρους καὶ στρατηγούς.
 οὗτο δ' ἐτι σιωπέμεναι γνῶσθαι πολέμου, με-
 χρὶ διεπράξαντο τὴν κοινονίαν ποδὶ ἧς ἐπο-
 λέμου. μαρσικῶν δὲ ἀνόμασαν αὐτὸν πό-
 λεμον, ἀπὸ τῆν ἀρχαίων τῶν ἐλ ἀρσάσεως, καὶ
 μάστιγι ἀπὸ πομπιδίου. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
 κορινθίου ζώσιν. ἔχουσι δὲ καὶ πόλεις ἑσπέρ-
 μιν ἐλ θαλάττης τότε κορβινίον, καὶ σούλ-
 μου, καὶ μαρσίου, καὶ τεγατίων τῶν μαρ-
 ρουκίνων μητρόπολιν. ἐπ' αὐτῆ δὲ τῆ θα-
 λάτῃ τό, τε αὐτόνομον, ἑσπέρου τῆ πονη-
 τίνης, ὁμώνυμον δὲ τῶν ποταμῶν τῶν διορίζον-
 τι τὴν τε ἰουσίην, καὶ τὴν μαρρुकίνην.
 εἰ γὰρ ἐκ ἐλ ἀμπερρίνης, εἰ δὲ ἰουσίην
 παραλίπων γνῶσθαι αὐτὸν μαρρुकίνους ἑσπέρ-
 τῶν πελιγνῶν κειμένους ζώσιν, πε-
 ρατῶν. τὸ δὲ πόλισμα τὸ ἐπώνυμον αὐτὸ
 οὐσίην μὲν ὄσι, κοινῶν δ' ὑπὸ νέω χρω-
 νται, καὶ οἱ πελιγνοὶ, καὶ οἱ μαρρुकίνοι. διε-
 χει δὲ τὸ ζώσιν τεσσαρας καὶ εἰκοσι πεδί-
 ους ἀπὸ κορβινίου. μετὰ δὲ αὐτόνομον ὄντων ἐ-
 πίνοιου φρετῶν καὶ βοῦνης, καὶ αὐτὸ φρετ-
 τῶν, ὁμορὸς τε ἀνω τῶν ἀπούλων, ὁρτίον
 εἶναι γνῶσθαι φρετῶν πῶς τῶν, ληστρῶν
 ἀνθρώπων, οἱ αἱ οἰκίσεις ἀπὸ τῶν ναυαγί-
 ων πῶν γινώσκονται, καὶ τ' ἄλλα θηρώσεις εἶ-
 ναι. μετὰ δὲ ὁρτῶν καὶ αὐτόνομον ὁ σέ-
 ρχῶν ποταμὸς διορίζων αὐτὸν φρετῶν ἀπὸ τῶν
 πελιγνῶν. ὁ δὲ παρὰ πλοῦς ἀπὸ τῶν πονη-
 τίνης ὑπὸ αὐτὸν, οὗς οἱ ἐλλῶν δὲ δαυ-
 νίους καλοῦσι πεδίον εἶναι ὄσον ὑπ'. εἰς δὲ
 μετὰ τὴν λατίνην εἶναι, ἢ τε καμπανία πα-
 ρήκουσα τῆ θαλάτῃ, καὶ ἑσπέρ τῶν τῶν ἑ-
 σαμνίτις παρήκουσα γνῶσθαι μετὰ γαίᾳ μέχρι φρετ-
 τῶν καὶ τῶν δαυνίων. εἰτ' αὐτοὶ δαυ-
 νιοὶ, καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη τὰ μέχρι τοῦ σινελικῶ
 πορθμοῦ. πρώτον δὲ πορὶ τῆς καμπανίας
 ἑσπέρου. εἰσι δὲ ἀπὸ τῆς σινουέσης, ὑπὸ μὲν
 τὴν εἰς παραλίαν, κόλπῶν δὲ μεγέ-
 θης, μέχρι μισλωῦ. καὶ ἐπὶ ἄλλῶν κόλπῶν
 πολὺ μείζων τοῦ πορθμοῦ, καλοῦσι δ' αὐ-
 τὸν κρατήρα, ἀπὸ τῶν μισλωῦ, μέχρι τοῦ ἀ-
 θηναίου, διουίῃ ἀκρωτηρίων κολλήτου μῶν.

Primū quidem, cum aduersus eos bellū ge-
 rebant: secundò uerò, cum ipsorum militiæ so-
 cietatem inibant: tertio: cum & libertatem, &
 ciuitatis communionem assequi uolentes, re-
 pulsam passim descuerunt, unde Marsicū exar-
 sit bellum, Corfinium Pelignorum metropo-
 lim, communem uniuersis Italis ciuitatem
 demonstrantes, eamq; translato nomine I-
 talicam appellantes, contra populum Roma-
 num receptaculum, propugnaculumq; con-
 stituerunt. Adunatisq; complicibus, Impe-
 ratores & consules creauere. Biennio igitur
 bellum protraxere, donec perfectum est, ut
 in ciuitatem communiter uocarentur, cuius
 rei gratia tantum belli conflatum fuerat in-
 cendium. Marsicum autem ideo nomina-
 tum est bellum, quoniam à Marsis rebellandi
 fuscitatum fuerat initium, præsertim à Pom-
 pedio. Cum autem alioqui per uicos æta-
 tem degant, habent tamen urbes supra ma-
 re Corfinium, atque Sulmonem, & Maru-
 uium & Tegeatem, Marrhucinorum me-
 tropolim. Ad ipsum autem mare & Auter-
 num Piceno conterminum, quo nomine &
 fluuius est Vestinos Marrhucinosq; distermi-
 nans. Per Amiterninum enim fluens agrum
 Vestinosq;, à dextera relinquens Marrhuci-
 nos, supra Pelignos iacentes ponte traicitur.
 Oppidulum uerò pari uocatum nomine, Ve-
 stinorum est. cæterum & Peligni & Marhu-
 cini eo communi emporio pariter utuntur.
 Abest pòs ipse à Corfinio, stad. ijs IIII & XX.
 Post Amiternum quod & Ferentanorum em-
 porium est, Buca & Ferentanum ipsum Thea-
 no Apulo propinquum manet. Ortium est
 in Ferentanis, petra piratarum, qui domici-
 lia sua ex naufragijs construunt, & in reliqua
 uita immanitate beluas imitari feruntur. In-
 Ortium autem & Amiternum, medius Sa-
 grus excurrit amnis, Ferentanos à Pelignis se-
 parans. Ex Piceno in Apuliam, quam Græci
 Dauniam uocant, maritimus cursus est stad.
 cccc & L. Deinceps post Latinam Campa-
 nia est, ad mare pertinens. Supra quam in me-
 diterranea Samnium est, usq; ad Ferentanos
 & Apulos. Deinde & ipsi Apuli, & gentes et
 aliæ usq; ad fretum Siculum. Primū autem
 de Campania dicendum est. E' Sinuessæ qui-
 dem reliquū deinceps litus usq; Misenu qui-
 dam non exiguæ magnitudinis sinus est. Al-
 terq; ab eo, multo q; prior ille maior est, quem
 Cratera uocāt, à Miseno usq; ad Athenæum,
 cum duob. coeuntib. promontorijs sinuatur.

Super has ripas tota est sita Campania cam-
pus, omnes felicitate superans. In eius circui-
tu uerò iacēt tumuli mirifica fructuū ubertate
cōspicui, montesq; Samnitū pariter & Osco-
rum. Antiochus sanè reliquit scriptū, hanc o-
lim ab Opicis regionē habitatā fuisse, istos au-
tem Aufonios appellatos. Cæterū Polybius
duos hos fuisse populos ostēdit, falsa ductus
opinione. Nam Opicos & Aufonios agrum
circa Cratera incoluisse, memoriæ prodidit.
Alij uerò asserunt Opicos prius, & Aufones
habitasse. Quidā gentem Oscam illo s poste-
riore tempore subiugasse, hāc ipsam à Cumā-
nis eiectam, illos ab Tuscis expulsos. Campe-
stria enim illa, propter loci uirtutē bella conci-
tasse, nempe cum urbes duodecim populose
forent, Capuam, perinde ac illarum caput,
nominarunt. Cum autem per uoluptatem ad
lautitiam emolliti sese conuertissent, sicut ex
circumpadana fugati demigrarant, sic & ex
hoc agro cessere Samnitibus, quos ipsos eie-
cere Romani. Quodq; magnæ ubertatis do-
cumentū est, far omni oryza præstantius, par-
uo in tempore triticeam superat alimoniam.
Scriptis sanè mandatum est, in nonnullis eo-
rum aruis, bis anno zeam feri, & tertio pani-
cum. Aliquo semine uerò quartò oleribus se-
minari. Atqui uina optima hinc Romam ad-
uehuntur, Falerna, Setina, atq; Calena, cum
quibus Surrentina contendunt, factio nuper
eorum periculo, quoniam longam accipiunt
uetustatem. Pari modo laudem habet olei,
totus maximè Venafranus ager, planis finiti-
mis aruis. Prope mare post Sinuessam Liter-
num est oppidum, ubi prioris Scipionis co-
gnomento Africani sepulchrū iacet. Ibi enim
extremam consumpsit ætatem, omisisis (pro-
pter aliquorū simultatē) reipublicæ negotijs.
Præterfluit autem eodem quo ciuitas nomine
flumen. Sic & Vulturnus, pari cum urbe dein-
ceps sita appellatione. Labiturq; iste per Ve-
nafrum, mediamq; Campaniam. Dehinc or-
dine post has Cumæ sunt, uetustissimū Chal-
cidenſium, & Cumæorum ædificiū. Antiqui-
tate enim cunctas, & Siciliæ & Italiæ urbes
antecellit. Ipsius autem classis ductores Hip-
pocles Cumæus, & Megasthenes Chalciden-
ſis, inter se pepigere, ut horū quidem colonia
fieret, horum autem appellatione nominaretur,
qua ex re hac sanè ætate Cumæi nun-
cupantur: à Chalcidensibus tamen condi-
tum putatur oppidum. Superioribus annis
fortunatus erat & cāpus nomine Phlegreus,

ὑπὲρ δὲ τούτων τῶν ἰσθμῶν καὶ περὶ τῆς
Ἰσθμοῦ, περὶ τοῦ διδραμονέως τοῦ τῶν ἀπαι-
των, περὶ κενταύρων δὲ αὐτῶν γαλοῦ θάλασσαν τε δι-
καρποι, καὶ ὅρα τὰ τε τῶν σαυνιτῶν καὶ τὰ τῶν
ὄσκων, ἀντίοχος μὲν ἐν φησὶ τὴν χώραν ταύ-
την ὀπικούς οἰκῆσαι, τούτους δὲ καὶ αὐθῆνας
καλεῖται. πολὺ β. ὁ δὲ ἐμφαίνει, διὸ ἐθνῶν
νομίζω ταῦτα. ὀπικούς γὰρ φησὶ καὶ αὐθῆ-
νας οἰκῆν τὴν χώραν ταύτην περὶ τὸν Ἰερα-
πίαν. ἄλλοι δὲ λέγουσι, οἰκῶντων ὀπικῶν
πρότερον, καὶ αὐθῆνων, οἱ δὲ ἐκείνους κατε-
χῆν ὑσθρον ὄσκων τὴν ἐθνῶν, τούτους δὲ ὑπὸ
λυμαίων, ἐκείνους δὲ ὑπὸ τυρρῶν ἐκπε-
σεῖν. Ἰσ. γὰρ τὴν ἀρετὴν πρὸς μάχην γρη-
δαὶ τὸ πεδίον. δῶδεκα δὲ πόλεις ἐγκατοικί-
σαντες, τὴν οἶον λιβαλίω, ὀνομάσαι καπύ-
λω. Ἰσ. δὲ τὴν τρυφὴν εἰς μαλακίαν τραπο-
μῶνους, κατὰ τὸν φησὶ περὶ τὸν πᾶνδον χώρας
ἐξέστησαν, οὕτω δὲ ταύτης πρῶτον ἰσθμῶν
νίτας, τούτους δὲ ὑπὸ ῥωμαίων ἐκπεσεῖν. φη-
σὶ δὲ ὀσκαρίας ὄσκασιμῶν, τὸ σίτην γίνεσθαι
γίνεσθαι τὸν κάλλιτον. λέγω δὲ τὸν ἰσθμῶν,
ἐξ οὗ καὶ ὁ χόνδρος ὀσκαρίων ὡν πᾶσις ὀ-
ρῆσις καὶ γὰρ ὀλίγω σιλκῆς τροφῆς, ἰσθμῶν
δὲ γῆρας τῶν πεδίων ἀπέρεσθαι διέκτους, δις
μὲν τῆς ἰσθμῶν, τὸ δὲ τρίτον ἐλύμω, πᾶς δὲ καὶ
λαχων δύνεσθαι τῶν τετάρτων ἀφῶν. καὶ μὲν
τὸν οἶνον τὸν ἰεραπίαν γίνεσθαι ἐχουσι ῥο-
μαῖοι τὸν φάλορον, καὶ τὸν σάτανον, καὶ ἰ-
λανον. ἡδὲ καὶ ὁ Ἰσθμῶν τῶν γῆρας ὀ-
καθίσταται τούτους, νεώσι περαθῆς ὀπ-
λαίωσιν δέχεται. ὡς δὲ αὐτῶν δύνεσθαι ὄσκα-
καὶ πᾶσις ἢ περὶ τὸ οὐ γὰρ ἀφῶν ὀμορον τῆς
πεδίων ὄσκασιμῶν. πόλεις δὲ ὡς μὲν τῆς θαλάσσης
μετὰ τὴν σινούεσαν, λίττονον, ὅπου τὸ μῆ-
μα σκηπίων ὀσκασιμῶν πρῶτον περαθῆς ὀ-
καθίσταται. διέτριψε γὰρ γῆρας τὰ
τελευταῖον, ἀφῆς τῆς πολιτείας κατὰ ὀ-
πέχθειαν τὴν πρὸς τῆς. παραρῆς δὲ ὀμῶν-
νυμῶν τῆς πόλεως ποταμῶς. ὡς δὲ αὐτῶν καὶ
ὀσκασιμῶν ὀμῶννυμῶς ὄσκασιμῶν τῆς παρὰ τὸν πᾶ-
λει ἐφεξῆς λιβαλίω. ῥῆς δὲ οὗτῶν ὀσκασιμῶν
φῆσιν καὶ φησὶ καμπαρίας μῆσις. ταύτας δὲ
ἐφεξῆς ὄσκασιμῶν, χαλκιδίων καὶ λυμαίων
παλαιότατον ἰσθμῶν. πασῶν γὰρ ὄσκασιμῶν
σθεντάτη τῶν τε σικελικῶν, καὶ τῶν ἰταλικῶν
τίσων. οἱ δὲ τὸν σόλων ἀγοντες, ἰσθμῶν ὄ-
κασιμῶν, καὶ μεγαδῶν ὄσκασιμῶν, δι-
μολογῆσαν τὸ περὶ σφῆς αὐτῶν, τῶν μὲν ὀσκα-
κίαν εἶναι, τῶν δὲ τὴν ἐπὶ πωνυμῶν, ὅθεν νῦν
μὲν περαθῆς ὄσκασιμῶν, λιβαλίω δὲ αὐτῶν
χαλκιδεῖς δύνουσι. πρότερον μὲν αὐτῶν
τύχαι καὶ τὸ φλέγραιον καλοῦμεν πεδίον,
γῆ φ

ἢ ὡς τὰ πόρτι αὐτῶν γίγαντες μυθόουσι, οὐκ
 ἄλλοθεν, ὡς εἶδος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ποσειδάχου
 τῶν γῶν εἶναι δι' ἀρετῶν. ὕδατος δὲ οἱ καμ-
 πανοὶ λυγροὶ κατὰ τὸν ποταμὸν τῆς Πύλου, ὕβρι-
 σαν εἰς αὐτῶν ἀνθρώπους πολλὰ, καὶ διὰ τὰς
 γυναιξὶν αὐτῶν συνώκησαν αὐτοῖς. ὁμοίως δ'
 αὐτῶν ἐπι σώζεται πολλὰ ἔχνη τοῦ ἑλληνικοῦ
 κόσμου, καὶ τῶν ἰδίων, καὶ τῶν νομίμων. ὠνο-
 μάδαι δ' ἐστὶν ἡμίμων ἀπὸ τῶν λυμάτων φα-
 σί. ῥαχιδίης γὰρ καὶ πεσοχίης ὁ πλησίον
 ἀγιάλος. εἰσὶ δὲ καὶ κισθίαι παρ' αὐτοῖς ἄ-
 ριστοι. γῆ δὲ τῶν κόλπων τούτων καὶ ὕλη τις
 ὕδατιανώδης, ὑπὲρ πολλοὺς ἐκτεινομένη πε-
 δίους, ἀνδρῶν καὶ ἀμύδης, ἡ γαλλωα-
 ρίαν ὕλην καλεῖσιν. γῆταῦτα τὰ λυσίαια
 συνέκτισαν τοὶ πομπηίου σέξτου ναύαρχοι,
 καὶ ὅν κερῶν σικελίαν ἀπέσπασεν ἐκείνῳ.
 πλησίον δὲ τῆς λυμῆς, τὸ μισλῶν ἀκρωτηρι-
 ον, καὶ γῆ τῶν μεταξὺ ἀχρόουσία λίμνη, τῆς
 θαλάσσης ἀνάχουσις τις τετραγώνης. κέμ-
 φαντι δὲ τὸ μισλῶν, λίμνη δὲ ὕβρις ὑπὸ τῆς ἄ-
 κρας, καὶ μετὰ ὄρεσιν ἐγκολπίουσα ἡ ἡμῶν εἰς
 βάθῳ ἀγνίαν, γῆ ἡ αἰ Βαίαι καὶ τὰ θέρμα
 ὕδατα, καὶ τὰ πῶς τρυφῶν καὶ πῶς θέρμα
 πῆσαν νόσων ὑπὲρ τῆς δεικ. ταῖς δὲ Βαίαις συ-
 νεχίς ὁ, τε λοκρῖνῳ κόλπῳ, καὶ γῆ τῶν φύ-
 του ὁ ἄρονῳ, χερῶν ὄρησιν ποιῶν τῶν ἀρλαμ
 βανομῶν μετὰ μισλῶν γῶν, ἀπὸ τῆς πελα-
 γίας τῆς μεταξὺ λυμῆς καὶ αὐτῶν. λοιπὸς γὰρ
 ὕδατος ὀλίγων σκεδῶν ὄρεσιν τῆς δῶρυγῳ ἰσθμῶς
 ἐπὶ αὐτῶν λυμῶν καὶ τῶν πῶς αὐτῶν δά-
 λατῶν. ἐμύθουσι δ' οἱ πῶς ἡμῶν γῆ τῶν ἀόρ-
 να, τὰ ποτὶ τῶν νεκρῶν τῶν ὁμοεικῶν. καὶ
 διὰ καὶ νεκρομαντῶν ἰσοροῦσιν γῆταῦτα γε-
 νῆσαι, καὶ ὁδουσία εἰς τὸ τ' ἀδικέδαι. ἐστὶ
 δ' ὁ μὲν ἄρονῳ, κόλπῳ ἀγχιβαθῶς, καὶ ἀρ-
 τίσουῳ, λιμνῆῳ καὶ μετὰ γῆ καὶ φύσιν ἔ-
 χου, χρεῖαν δ' οὐ πρὸς χόμην ἡ λιμνῆῳ, ὄρεσιν
 τὸ πῶς εἶδαι τῶν λοκρῖνον κόλπῳ πῶς βραχὺ
 καὶ πολὺν. ποτὶ κλίετα δ' ἄρονῳ ὁ φρῶσιν
 ὄρθιαις, ὑπὲρ κερῶν τῶν ταχόθην πῶν
 τῶν εἰσπῶν, νῦν μὲν ἡμῶν ἐκπεποννημέ-
 νας, πρότερον δὲ συνκρεφέσιν ἀγρία ὕλη με-
 γαλοδένδρον καὶ ἀβάτω, ἀ κατὰ δασιδαι-
 μονίαν κατὰ σκιὸν ἐπίσῳ τῶν κόλπῳ. πῶ-
 σεμύθουσι δ' οἱ ὑπὲρ κερῶν καὶ αὐτῶν ὄρνεις αὐτῶν
 ὑπὲρ πετῆς γινομῶν, κατὰ πίπην εἰς τὸ
 ὕδατος, φθερομῶν ἀπὸ τῶν ἀναφορομῶν
 ἀδρῶν, κατὰ πῶν γῆ τοῖς πλουτωνίοις, καὶ
 τῶν χωρίων πλουτωνίου τῶν ἐπελάμβαν-
 νον, καὶ αὐτῶν κίμμορῶν γῆταῦτα λέγεσθαι.
 καὶ εἰσὲ πῶν γε οἱ πῶν δασιδαιμονίαν καὶ ἰ-
 λαοσῶν τοῦς κατὰ χθονίους δασιδαιμονίαν,

in quo res à Gigantibus gestas fabulæ diuul-
 gant, nullā aliam ob causam (ut credi fas est)
 quā quod terra ipsa suapte uirtute præliorū
 concitatrix esset. Posterius uerò potiti urbis
 Campani, multis per contumeliam homines
 iniurijs afficientes, etiam eorū sese uxoribus
 commiscebāt. Tamen adhuc multa Græci-
 tus, & ornamentī uestigia seruant, tum legū,
 tum sacrorū. Nonnulli Cumas ob κύματα, id
 est fluctus nomen duxisse memorant. Litus
 enim proximū frequentibus abūdat tergori-
 bus, quibus illæsa ferunt undæ. Præstantissi-
 ma uerò sunt & ipsis ostrea. Hocq; in sinu fru-
 ticosis uirgultis frequens & arboribus sylua
 est, multis porrecta stadijs aquarū indiga, cæ-
 terū fabulosa, quam Gallinariā uocant syl-
 uam. Hic Sex. Pōpeij classis præfecti, piratica
 struxere uauigia, qua tempestate Siciliam ab
 Romano desciscere fecit Imperio. Proximum
 Cumis est Misenu promontoriū, in medioq;
 palus Acherusia, quædā à mari refugio alto cœ-
 no referta. Vbi Misenum circumflectenti, sta-
 tim sub rupelacus obuīat. Deinde reductum
 profundū litus in sinum Baias aperit, aquasq;
 calidas & ad uoluptatē, & ad sanandos mor-
 bos accommodissimas. Contiguus Baijs Lu-
 crinus adest sinus, intra quē Auernus est, qui
 comprehensam usq; Misenum tellurē* Cher-
 rhonesum, à maris spacio, inter ipsum atq; Cu-
 mas. Exiguus enim est reliquus* isthmus, pau-
 corum sanè stadiorum solum, per fossiam quæ
 Cumas itur, & ad mare ipsum. In Auerno autē
 maiores nostri Homerica defunctorum uati-
 cinia fuisse, fabulis edidere. Ibiq; cum oraculū
 extitisse traditum sit, Vlyssēm eò nauigasse.
 Est autem Auernus, & fundo & ostio sinus
 commodus, & magnitudine & natura por-
 tum continens, & usum tamen portus ne-
 quaquam præbens, quod ante illum Lucri-
 nus portus iaceat. Supercilia quædam ardua
 Auernum undique circumcludunt, præter o-
 stium. Hoc quidem in tempore, amœnis
 culta modis, olim autem agrestibus referta ne-
 moribus, & proceris arboribus in uia, quæ
 superstitione quadam umbris obscurum si-
 num reddebant. Rumor erat indigenarum,
 superuolantes aues, quas teter exhalans o-
 dor exanimaret, in ipsas aquas decidere, si-
 cut in locis ad Plutonem deferentibus.
 Hanc autem locorum partem, Plutoni dica-
 tam opinabantur. Hic etiam Cimærios
 dici, placatisq; prius per sacrificia dijs Ma-
 nibus, illuc intrabatur. Aderant enim,

*χερρῶν ἡ χερῶν
 id est penin-
 sula.
 *ισθμῶν, id
 est, collū, uel
 terra inter
 duo maria.

qui talibus exponendis ductores essent sacer-
dotes, locorum fructus percipiētes. Fons ue-
rò ibi fluuiialibus scarēs aquis excurrit in ma-
re. ab eius usu abstinebant omnes, Stygias o-
pinantes esse aquas. Eodem in loco constru-
ctum est oraculum, ex aquarumq̄ feruore ui-
cinarum Phlegethontem esse, coniecturam
facitabant, & ex Acherusia. Ephorus autem
quidam uicinus Cimmerijs habitans, in sub-
terraneis eos habitare domicilijs, quas Argil-
las appellāt, commemorauit, eosq̄ per fossas
quasdam inter sese commeare, & aduenas in-
tra oraculum uenientes excipere, quod maxi-
ma ex parte sub terra erat conditum. Victum
uerò ex metallorum effossione quæritare, &
ex diuinationum mercede, atq̄ prouentibus
ab rege designatis, patrium esse latrocinanti-
bus morem, ut nemo solem aspiciat, noctu au-
tem extra telluris hiatus egredi. Quocirca de
ipsis dixisse poetam,

Odyf. a Eos sol Phaeton nullo intuetur in tempore.
Homines ipsos postea quodam a rege dele-
tos, cum illi nequaquam successerit oraculi fi-
des. Nūc autem ædes ipsa diuina in aliū trāsla-
ta locū permanet. Huius generis apud maio-
res nostros extitere fabulamēta. Atqui hīscē
annis, cum Auerni lucū succiderit Agrippa,
locis perpulchra adornatis ædificia, cōsciffaq̄
deinde usq̄ Cumas subterranea fossa, omnia
illa fabulæ apparuerūt. Cocceiū eam quidem
condidisse fossam, memoriæ proditum est, &
eam quæ ex Dicæarchia, id est Puteolis extat
Neapolin ad Baias, quodammodo eum secu-
tus sermonem, qui proximè de Cimmerijs ex-
plicatus est. Forsan & huic loco morem patri-
um esse cogitauit, uias fieri per fossas. Lucri-
nus uerò sinus usq̄ Baias latitudinem pādīt,
qui ex exteriori pelago, per aggerem longitu-
dinis stad. viiij. latitudinis autē unius orbitæ
arctetur. Illum autem ab Hercule, traducenda-
rum Geryone boum causa, aggeratum fuisse
perhibent. Qui cum pedibus perābulari, pro-
pter fluctus ingruentes per hyemes supernè
uix posset, Agrippa exornatū melius constru-
xit. Leuiorib. enim lembis præstat ingressum,
stantib. in anchora rursus incōmodus, captan-
dis uerò ostreis uberrimus. Quidam hunc A-
cherusia stagnum esse asserunt, at Artemido-
rus ipsum Auernum. Baias autem ab Vlysis
socio, Baia nomine, uocabulum traxisse fe-
runt atq̄ Misenorū. Deinceps Puteolanum
litus extat, & oppidum ipsum, quod antea
quidem Cumanorum fuerat emporium,

ὄντων τῶν ὑφαιγουμνίων τὰ φιάδεῖς ἰδρίων, ὅτι
γολαθνηκότων τὸν τόπον. ἐστὶ δὲ παρῆς αὐ-
τῶν ποταμίου ὕδατος ὡδὶ τῆς θαλάσσης. ἐν
τοῦ δ' ἀπέχοντο πάντων, ἢ τῆς στυγίας ὑ-
δατος νομίσαντες. καὶ τὸ μαντεῖον γνῶσθαι
ποῦ ἴδρυσται, τὸν τε περιφλεγέθοντα ἐκ
τῶν ὀρυμῶν ὕδατων ἐτεκμαίροντο τῶν πλησί-
ον καὶ τῆς ἀχέρουσας. ἐφορῶ δὲ τις κίμμε-
ρείοις πελοιδῶν τὸ τόπον, φασὶν αὐτῶν ὅτι καὶ
παγείοις οἰκίας οἰκῆν, ἃς καλεῖσιν ἀργίλλας,
καὶ διὰ τινῶν ὀρυμμάτων παρ' ἀλλήλους τε
φοιτῶν, καὶ τῶν ξηρίους εἰς τὸ μαντεῖον δέχε-
σθαι, πολλὴ ὑπὸ γῆς ἰδρυμνίου. ζῶν δὲ ἀρ-
μεταλλείας καὶ τῶν μαντιδομνίων, ἃ τὸ βασι-
λέως ἀρδείξαντες αὐτοῖς σωτάξεις. εἶνα
δὲ τῆς πῶδι τὸ λευκίον ἐστὶ πάτριον, μηδέ-
να τῶν ἡλίου ὄραῦν, ἀλλὰ τὸ νυκτὸς ἕξω πορδύ-
σθαι τῶν χαρμάτων, καὶ ἴσα ἴσως τῶν ποιητῶν
περὶ αὐτῶν εἰπεῖν·
οὐδέ ποτ' αὐτῶν
ἠέλιος φαίεθαι ὑπὸ δόρυκετοι.

Ἰσθμὸν δὲ διαφραγῶσαι τῶν ἀνθρώπων
ὑπὸ βασιλέως τινός, οὐκ ἀρεβάντες αὐτῶν
τὸ χρῆσθαι. τὸ δὲ μαντεῖον ἐπι συμβῶναι με-
θεστικὸς εἰς ἑτέρου τόπου. τοιαῦτα μὲν οἱ
πρὸ ἡμῶν ἐμυθολόγουν. νυνὶ δὲ τῆς μὲν ὑ-
πὸ τῆς περὶ τὸ ἄστρον κοπέσις ὑπὸ ἀρχί-
παι, τῶν δὲ χωρίων κατηνοδομηθέντων, ὑπὸ
δὲ τοῦ ἄστρον διώρυγος ὑπονόμου τμηθεί-
σιν μέχρι κύμης, ἅπαντ' ἐκείνα ἐφαίνε μύ-
θῳ τὸ κοκκίον τὸ ποιήσαντες τῶν διώ-
ρυγὰς ἐκένω τε, καὶ ἀπίνεαν πόλιν ἐκ δι-
κασαρχίας ὡδὶ ταῖς βαίαις, ἐπακολουθήσαν-
τος πῶς τῶν περὶ τῶν κίμμερείων ἀρτίως λε-
χθέντων λόγῳ, τυχόν ἴσως καὶ πάτριον νομί-
σαντες τῶν τόπων τούτων δι' ὀρυμμάτων εἶ-
ναι τὰς ὀδύς. ὁ δὲ λοκρῖν ἄλλο πῶς πλατύ-
νετου μέχρι βαίω, χωμάτι ἐργόμνος ἀρτῆ
ἕξω θαλάσσης ὀκτασκαδίῳ τὸ μήκος, πλάτος
δὲ ἅμα φησὶ τὸ πλατείαις, ὅ φησιν ἡρακλῆα δια-
χωῶσαι τὰς βουῖς ἐλάυνοντα τὰς γυρῶνον. δὲ
χόμνον δὲ ὡδὶ πολλῆς τὸ κύμα τοῖς χειμῶ-
σι, ὥστε μὴ περὶ δὲ δαδὸς ἐραδῶς. ἀρτίπαις
δὲ ἐπεσκύδασεν. εἰσπλοῦν δὲ ἔχει πλοῖς
ἐλαφροῖς, γυρμίσαδὰ μὲν ἀρτίπαις, τῶν ὀ-
σπίων δὲ δάρα ἔχων ἀφθονοτάτῳ. φησὶ
δὲ τῶν αὐτῶν, τῶν λίμνων εἶναι τῶν ἀχ-
ρουσίαν φασίη. ἀρτεμίδωρος δὲ αὐτῶν τῶν
ἄστρον. ταῖς δὲ βαίαις ἐπωνύμους εἶναι
λέγουσι, βαία τῶν ὀλυσιῶς ἑτέρου π-
νός καὶ τῶν μισλων. ἐξῆς δὲ εἰσὶν αἱ πε-
εὶ δικασαρχίαν ἀκτῶν, καὶ αὐτὴ ἡ πόλις.
ὡ δὲ πρότορον μὲν ἐπίνεον κυμῶν,
ἔσ

ἐπὶ δ' ἄρ' ἴδρου μάλιστ' ἔστιν ἀντίθετον
 στρατῶν, σιωπῆσιν ἑσπέραισι, καὶ μετὰ
 μάσασιν ποπόλους, ἀπ' ἴν' φρεάτων. οἳ δ' ἄρ'
 Ἰουσαδίας ἴν' ὑδάτων, ἅπαν τὸ χωρίον
 ἐκεί μὲν βαίων, καὶ Ἰκυμαίας, ὅτι θεῶν
 πληροὺς ἔστι καὶ πυρός, καὶ θορυβῶν ὑδάτων.
 τινὲς δὲ καὶ φλέγραν εἶπε ἴδρου τῶν κυμαίων
 νομίζουσι κληθῆναι, καὶ τῶν πεπρωμένων
 γιγάντων τὰ κροαίνια τραύματα, ἀναφέ-
 ρειν τὰς τοιαύτας προχῆρας τὸ πυρὸς καὶ τὸ
 ὑδατῶν. ἢ δὲ πόλις ἐμπορείου γιγνύται
 μέγιστον, χειροποιήτους ἔχουσα ὄρους εἶπε
 τῶν ὑφ' ἴν' Ἰάμου. σύμμετρον γὰρ ἐ-
 σι τῆ πταύω, καὶ κώλησιν ἰχυράν καὶ πῆ-
 ξιμ λαμβάνει. διόπερ τῆ χάλικι καταμίξαν-
 τος τῶν ἀμμοκονίων, προβάλλουσι χώματα
 εἰς τῶν θάλατταν, καὶ κολποῦσι τὰς ἀνα-
 πεπρωμένας ἰόντας, ὡς τ' ἀσφαλῶς γυρομί-
 ζεταί τὰς μεγίστας ἰλιχάδας. ἔσθ' ἔστι
 δὲ Ἰ πόλιος ὀβύς, ἢ τὸ ἠφαίσου ἀγορῆ,
 πεδίου πόδικε κληθῆναι, εἰσπύροισι ὄφρ' ἴ-
 σι καμινώσεις ἐχούσας ἀναπλοῆς πολλα-
 χῶν, καὶ βρομώσεις ἰκανῶς. τὸ δὲ πεδίου
 θεῶν πληροὺς ἔστι συρτῶν. μετὰ δὲ διημαρ-
 χίαν ἔστι νεάπολις κυμαίων, ὑσδρον δὲ καὶ
 χαλκιδεῖς ἐπέκτισαν, καὶ πύθης υσσάων τι-
 νες, καὶ ἀβλωαίων, ὡς τε καὶ νεάπολις ἐκλή-
 θη εἶπε ἴδρου, ὅπου δέκνυται μνήμα τῶν σει-
 ρλώων μίαις παρεθρόπης, καὶ ἀγῶν σιωτε-
 λῆται γυμνῆος κατὰ μαντείαν, ὑσδρον δὲ
 καμπαῶν τινὸν εἰδέξαντο σιωοίχους διχο-
 στατήσαντες, καὶ λωαγκάδην τοῖς ἐχθί-
 σοις, ὡς οἰκιστῶν χησάδα, ἐπειδ' ἢ τοῖς
 οἰκίους ἀλλοτρίους ἔχου. μινύει δὲ τὰ τῶν
 διαμάρχων ὀνόματα, τὰ μὲν πρῶτα ἑλλωι-
 κα ὄντα, τὰ δ' ὑσδρα, τοῖς ἑλλωικῶσι ἀνα-
 μίξ τὰ καμπαϊκά. πλείστα δ' ἔχου Ἰ ἑλλ-
 ωικῆς ἀγωγῆς γυμνασίου τῶν ἀγῶν, γυμνα-
 σίω τε καὶ ἐφ' ἑβιακά, φρατρία καὶ ὀνόμα-
 τα ἑλλωικὰ καὶ πρῶτα ῥωμαίων. νυνὶ
 δὲ πωπετικῶς ἰσδρὸς ἀγῶν σιωτελῆ-
 ται παρ' αὐτοῖς, μουσικῶς τε καὶ γυμν-
 κῶς ὑπὸ πλείους ἡμέρας, γυμνασίου τοῖς ἐ-
 πιφανεστάτοις τῶν κατὰ τῶν ἑλλωια. ἐ-
 σι δὲ καὶ γυμνασίου διώρυξ ἑρυνή τὸ μετα-
 ξύσδρου, τῆς τε διημαρχίας καὶ τῆς νεα-
 πόλεως, ἔσθ' ἔστι ὁμοίως, ὡς πρὸ ἐ-
 πί τῶν ἑλλωιῶν, ὅθεν τὸ ἀνοικθείσης γυμ-
 νῶσις ἰσδρῶσι πορδύτης ὑπὸ πολλοὺς σαδύ-
 ους, τὰ δὲ φῶτα ἐκ τῆς ὑπ' ἐφανείας τῶν ὄ-
 ρου, πολλαχῶς ἐγνωπεισῶν θυελλῶν,
 εἶπε βιάδου πολλοῦ κατὰ γυμνασίου. ἔχει δὲ
 καὶ ἢ νεάπολις θορυβῶν ὑδάτων ἐκβολῆς,

quodam in supercilio constructum. bello au-
 tem quod ductu & auspicio gerebatur An-
 nibalis, Romani frequentibus accolis habita-
 tum reddiderunt, & nomine ē Dicæarchiaper-
 mutato, à puteorum frequentia Puteolos ap-
 pellauere, Sunt etiam qui ab aquarum puteo-
 re, qui per totum illum & Baifarum & Cuma-
 rum tractum existit, ubi & sulphuris & ignis,
 aquarum calidarum plena sunt omnia. Qui-
 dam autem Phlegram ob eam causam Cuma-
 num agrum uocatum opinantur, talibusq; i-
 gnis & aquæ profluuijs, Gigantum uulnera,
 fulminibus deiectorū attribuit. Vrbs autem
 amplissimum factum est emporium, manufa-
 ctos cōtones & stationes habēs. Quas ad res
 commodū conducit arenarum ingenium, quæ
 calcis quàm simillimæ cōpactæ ualidissimum
 conglutinantur in modum. Vnde commixta
 sabulo glareæ, aggeres proiectantur in pēla-
 gus, ripasq; patentes sinuosos in recessus re-
 digunt, sic ingentes onerariæ naues iactis ibi
 conquiescūt anchoris. Super urbem uerò sta-
 tim Vulcanium forum imminet, cāpus arden-
 tibus inclusus supercilij, quæ uelut à fornaci-
 bus exhalationes, magno cū fremitu passim
 habent. Campus autem tracto plenus est sul-
 phure. Post Dicæarchiam quidem Neapolis
 est Cumanorū, postea uerò & Chalcidenses
 incoluerūt, & ex Pithecusis Athenisq; ueni-
 entes, unde & noua ciuitas, id est Neapolis
 appellata fuit, ubi Parthenopes unius ē Sire-
 nibus sepulchrum ostēditur, & gymnicū ago-
 nem, iubeat oraculo celebrāt. Orta deinde se-
 ditione, quosdā inquilinos admiserē Campa-
 nos, & inimicissimis perinde ac coniunctissi-
 mis uti coacti sunt, quandoquidē cōiunctos
 alienatos haberēt. Res quidā Campanorū i-
 nitio Græcas fuisse, deinde Græcis permixtas,
 documēto sunt præfectorū urbis nomina. Ri-
 tus & educationis Græcorū hoc in loco pluri-
 maseruāt adhuc uestigia, gymnasia scilicet, pu-
 berū cœtus, & Græca uocabula, tametsi Ro-
 mana ibidē adsit multitudo. Apud eos uerò
 nūc quinquēnalis facer ille musicus, et gymnī-
 cus cōplures per dies celebrat agō, illorum ἑ-
 mulus, qui per Græciā clarissima celebritate
 gerūtur. Extat et his in locis intra montē effo-
 sa spelūca, in Dicæarchiæ Neapolisq; medio,
 sicut altera Cumas tendēs facta, in qua uia ob-
 uijis curribus peruia, multis panditur stadijs,
 ē superna autē mōtis parte excisis multifariā
 fenestris, lumē in profunditatē infundit. Ha-
 bet & Neapolis calidarū aquarum scatebras,
 & ap-

& apparatusissima balnea, nulla ex parte Baianis inferiora, numero autē & multitudine ceditia. Alia enim ibi urbs condita est, imperatore alio super alium magnificentius quam Puteolis ædificante. Plurimum uerò ē Roma Neapolin secessum facientes, uictum Græcánico ritu perducunt, aut quietis atq; otij gratia, præsertim qui eruditioni dant operā, aut remissioris uitæ desiderio, et quos senectus affligit, uel aduersa ualetudo. Pleriq; etiā Romani eodē uiuēdi genere delectati, cum tantam mortaliū multitudinē in simili degentē instituto, ipsa in ciuitate uersari contemplant, studiosè ac libenter urbem incolunt, ibi ducentes etatem. Proximū est oppidū Heraclium, incumbēs mari. promontoriū habēs, mirum in modū uētō afflatū Africo, adeò ut saluberrima ipsa addat habitatio. Hanc quoq; tenuerunt Osci, & deinceps Pompæam, quam Sarnus amnis alluit, postmodum Tusci & Pelasgi, deinde Samnites, qui etiā his ē locis eiecti fuere. Nolæ uero & Nuceriæ & Ancherarū emporiū est, eiusdē nominis coloniæ, quæ circa Creonē est, quod ad Sarnū flumen est onera excipientē et emittentē. Hisce locis incubit mōs Vesuuius, amœnissimis habitatus agris, excepto cacumine. Id magna ex parte planitiem habet, fructum nullū omnino ferentē, & cineres in prospectu habēs, cauernosaq; mōstrat antra, combustis ex petris, ut color indicat, utpote quas ignis abroserit, quare coniecturis assequare plagam istam priorib. annis ardere solitam, et ignis habere crateras: restinctam autem esse, cessante materia. Fortē hanc fertilitatis, quæ circa locum est, causam dixeris: sicut de Catana proditum est, eiectum ab Aetnæis ignibus cinerem ea ex parte latā uineis tellurē effecisse. Excoctas enim igne glebas, pingue aliquid habere, qd uberiores fructus afferat. Vapore nāq; ipso magis uliginis abundante, commodiores fieri, quemadmodum & sulphureæ omnes. Humectata deinde, & exustis cineribus restincta, ad frugum procreationem, permutationem induerunt. Pōpeijs contiguū est Campanorū Syracum, unde Athenē, id est Mineruiū imminet, quod quidā Prenussum nomināt promontorium. Extat autem in extremo eius Mineruæ facellum, quod Vlysses ædificauit. Hinc ad Capreas insulā cursus est undis breuissimus, circumflectenti uerò promontorium, exiguæ quædam occurrunt insulæ, saxosæ quidem atque desertæ, quas Sirenas appellant.

καὶ κατασκευὰς λουτρῶν οὐ χείρους τῶν γῆν βαϊῶν, πολὺ δὲ τῶν πληθὺν λειπομνίας. ἐκείνη γὰρ ἄλλη πόλις γίνεταί σωμαικοδομουμνίων βασιλείων ἄλλων ἐπὶ ἄλλοις οὐκ ἐλάττωμα ἐλ διουμαρχίας. ὑπὸ τείνουσι δὲ τὴν γῆν νεαπόλει ἑξαγωγῆ τὴν ἐλλωικῶν, οἱ ἐκ τῆ ῥωμαϊκῆς ἀναχωροῦν τὸν δόξω, ἡσυχίας χείρων τῶν ἀπὸ παιδείας ὀργασαμένων, ἢ καὶ ἄλλως, ὅτι γῆρας, ἢ ἀδωγίαν ποθοῦντων γῆν αὐτοὶ ζῶν. καὶ τῶν ῥωμαίων δὲ γῆνοι χείρων τῶν τῶν βίω τούτων, θεωροῦν τὸ πλῆθος τῶν ἀπὸ τῆ αὐτῆς ἀγωγῆς ὑπὸ δημοσίων ἀνδρῶν, ἀσμενοὶ φιλοχωροῦσι καὶ ζῶσιν αὐτόθι. ἐχόμενον δὲ φρονέουσι ὄξω ἡρόκλειον, ἐκκεμνίω εἰς τὴν θάλασσαν ἀκρωτήριον, καταπνεομνίω λιβὶ θαυμαστῶς, ὡς ἂν ὕγιεν τὴν ποιῆν τὴν κατοικίαν. ὅσοι δὲ εἶχον καὶ ταύτην, καὶ τὴν ἐφεξῆς πομπάων, ἢ παραρρῆεὶ ὁ σάρην ποταμῶς. εἴτα τυρρῶλοι καὶ πελασγοὶ μεταταῦτα δὲ σωννίται, καὶ οὗτοι δὲ ἄξιπεσομεν τῶν τόπων. νόλης δὲ καὶ νοουκρίας καὶ ἀχρόων, ἀμυνίμου κατοικίας τῆ πόρι κρείων, ἐπίπεδον ὄξω, ἢ ποιῆν παραρρῆεὶ σάρην ποταμῶ καὶ δεχόμενον τὰ φορτία καὶ ἐκπέμποντι, ὑπὸρ κειται δὲ τῶν τόπων τούτων ὄξω τὸ οὐσσόνιον, ἀγροῖς ποδλοικοῦμένου παγκράσις, πλῆθω τῆ κορυφῆς. αὐτῆ δὲ ἐπίπεδο μὴ πολὺ μὲρ ὄξω, ἀκαρπῶ δὲ ὄξω. ἐκ δὲ τῆ ὄψεως τε φρώσις, καὶ κοιλιάσις φαίνει σιραγγώσις πετρῶν ἀδριακῶν κατὰ τὴν χόαν, ὡς αὐτὴ ἐκβερωμνίω ὑπὸ πυρός, ὡς τεκμαίροντ' αὐτῆς τὸ χωρίον ὄξω, καὶ οὐκ ἀπὸ πρότερον, καὶ ἔχειν κρατήρας πυρός, σβεδίωαι δὲ ὑπὸ λιπύσις τῆς ὕλης. τάχα δὲ καὶ τῆ δὴ καρπίας τῆ κύκλω, τὸτ' αὐτῶν, ὡς πόρ τῆ κατὰ τὴν φασί τὸ καταπεφωδῆ μῆρ ἔκ τῆ σποδῆ τῆ ἀδωγεθῆσις, ὑπὸ τὸ ἀιτναίου πυρός, δόλωμελου τὴν γῆν ἐποίησιν. ἔχει μὲν γὰρ τὸ λιπῆνον καὶ τὴν ἐκπνεομνίω βῶλον, καὶ τὴν ἐκφρόνσαν τὴν καρπύς. πλεονάζουσα μὲν οὐ τῶν λίπης πῆς ἐκπύρωσι ὑπὸ τῆς ἑα, καὶ θάπορ ἢ θειώσις πῆσα. ὄξω μαδῆσα δὲ καὶ λαβοῦσα σβῆσιμ καὶ ἐκτέφρωσι, εἰς καρπογονίαν μετέβαλε. σιωχῆς δὲ ὄξω τῆ πομπάων τὸ σύραιον τῶν κατωπαίων, ὄξω προκείται τὸ ἀθλωαίον, ὄξω πρῶτον σὸν ἀκρωτήριον καλοῦσιμ. ἐστὶ δὲ ἐπὶ ἀκρω μὲν ἀθλωαῖς ὄξω, ὄξωμα ὄξωσις. διὰ πλους δὲ γῆν δὲ βραχὺς εἰς καπρίας νῆσιμ. κάμψαντι δὲ τὴν ἀκρω νησιδῶν εἰσὶν ὄξωσιμ πετρώσις, ὡς καλοῦσι σειρήνας.

ἐκ δὲ τῶν πρὸς σῦραμον μούρας, ἰδρὸν τι δαί-
 κνυταί, καὶ ἀναθήματα παλαιὰ τιμῶντων
 τῶν πλείσιον τόπων, μέχρι μὲν Διδύρο. ἔχει τέ-
 λος ὁ κόλπος ὁ ἱερατὴρ πρῶτα γορδύου αὐτοῦ,
 ἀφορὰ ζῶντος Δυσίου ἀκρωτηρίοις, βλέπου-
 σι πρὸς μεσημβρίαν, ἔξ τε μισλωῶ καὶ ἔξ
 ἀθλωαῶ. ἀπὸ δ' ἔστι κατασκευασμῶν,
 ἄλλο μὲν ταῖς πόλεσιν ἄς ἐφάμεν, ἄλλο δὲ ταῖς
 οἰκηθῆναις ἐφ' οὐτάς, ἀλλ' ἐπιπέδου σιωπῆς
 οὐσαι μᾶς πόλεως ὄψιν παρέχονται. Ἐμὲ
 οὐ μισλωῶν πρόκειται νῆσος ἢ πρὸ χύτης, πρὸ
 θηκουσῶν δ' ἐστὶν ἀπόπασμα. πρὸ θηκουσῶν
 δὲ ὄρεταις ὄρεσιν, καὶ χελκιδεῖς, ὄντυ-
 χήσαντες δὲ ὀνηρπίαν, καὶ ἔξ τὰ χρυσία,
 ἐξελίπου τὴν νῆσον ἡλίαν. ἔξ ὄρου δὲ καὶ
 ἔξ ὄρου μῶν ἐξελθόντων καὶ ἀναφυσιμῶ-
 των πρὸς καὶ θαλάσσης καὶ ὄρου ὄρου
 τῶν. ἔχει γὰρ τοιαύτας ἔξ ὄρου ἢ νῆσος,
 ἔξ ὄρου ὅσι περιθῆναι πρὸ ἰδρῶν τῶν
 τυραννῶν τῶν συρακουσῶν ἐξελίπου τὸ κατα-
 σκευασμῶν ἔξ ἑαυτῶν τῆρος καὶ τὴν νῆσον.
 ἐπελθόντων δὲ νεαπολίται κατέλαβον, γὰρ δὲ
 βην καὶ ὁ μὲν ὅτι φασὶ τῶν τυφῶνα ἔξ ὄρου
 κῆδαι τῶν νῆσῶν ταύτη. σφραγισμῶν δὲ τὰς
 φλόγας ἀναφυσῆσαι καὶ τὰ ὄρου. ἔξ δὲ ὅ-
 τε καὶ νησιδίας ἐχούσας ζῶν ὄρου. πρὸ ὄρου
 ὄρου δὲ τὴν νῆσον ἐξ ὄρου τῶν φαινομένων ὄρου
 μῆδεις, ὅτι πρὸ ὄρου οὐτῶν, ἀλλ' ὄρου
 αἰς ἀξίαν μῆδεις καὶ σικελίας, ἔξ ὄρου
 ὄρου, καὶ ἡλίαν βῆθους ἐχέει κελίας πνῆς, εἰς γὰρ
 σφραγισμῶν πρὸς τὴν ἑλλῶνα καὶ πρὸς τὴν
 ἡπειρον. διόπερ ἢ τε αὐτῶν τοιαύτως ἔχει
 δαίκνυται φῶσιν, οἷον ἰσορροπῶν ἀπαντῶν, καὶ
 αὐτῶν λιπαρῶν νῆσῶν, καὶ τὰ πρὸ τῶν διου-
 αρχίαν καὶ νεάπολιν, καὶ βαίαν χωρία, καὶ αὐ-
 πρὸ θηκουσῶν ταῦτ' ἐν διανοηθείς, ἔξ ὄρου
 τῶν τῶν τῶν φησὶν ἔξ ὄρου τῶν τυφῶνα.
 καὶ γὰρ μαντοῦν πρὸ κῆδαι ἀλιόρ κῆδαι ὄρου,
 Σικελία τ' αὐτῶν πρὸ ὄρου λαχνηνῶντα.
 Καὶ τίμαται δὲ πρὸ τῶν πρὸ θηκουσῶν φη-
 σὶν, ἔξ ὄρου τῶν παλαιῶν πολλὰ παραδοξολο-
 γῆσαι, μικρὸν δὲ πρὸ ἑαυτῶν, τῶν ἐπιπέδου λό-
 φου γὰρ μέση τῶν νῆσῶν πρὸ ὄρου ἔξ ὄρου
 σμῶν ἀναβαλεῖν πρὸ, καὶ τὸ μετὰ αὐτῶν
 καὶ ἔξ θαλάσσης, ἐξ ὄρου πάλιν ἔξ ὄρου τῶν
 λαγῶν. τὸ δὲ ἐκτεφρωθῆναι ἔξ ὄρου, μετῶρι-
 σμῶν λαβῶν, κατασκευῆσαι πάλιν τυφῶνοι-
 δας εἰς τὴν νῆσον, καὶ ἔξ ὄρου ἔξ θαλάσσης
 ἀναχωρήσαι σάδους. ἀναχωρήσασαν δὲ οὐ
 πάλιν ἔξ ὄρου, καὶ τῶν παλιγγῶν κατα-
 κλῦσαι τὴν νῆσον, καὶ γὰρ ἔξ ὄρου σέβειν τῶν
 αὐτῶν πρὸς ἀλλ' ὄρου τῶν τῶν ἡπείρω
 φυγῆναι ἐκ τῶν παραλίας εἰς τὴν καμπανίαν.

Ex ea quæ Surrentum aspicit, regione quæ-
 dam sacra mōstratur ædes, uetustissima osten-
 dens munera, quæ accolæ loci ueneratione,
 frequentes obtulerant. Hac tenus terminatur
 finus, quem Craterem appellant, duobus di-
 uisus promontorijs, meridiem spectantibus,
 Miseno uidelicet & Athenæo. Totus uerò or-
 namentis insignitur, tum iam dictis urbibus,
 tum edificijs arbutisq; conspicuus, quæ cum
 intermedia continenter porrigantur, unius
 ciuitatis aspectum offerunt. Ante Misenum
 Prochyta iacet insula, à Pithecusis quandoq;
 diuisa. Eretrienfes autem simul & Chalci-
 denses Pithecusas habitarunt, qui cum terræ
 frugibus & auri fossionibus beatissimi forēt,
 coorta seditione insulam reliquere. Postre-
 moq; terræ motibus expulsi, & exhalantibus
 ignibus & inualecente mari & aquarum fer-
 uoribus, excessere. Huius enim generis eru-
 ctiones habet insula, ob quas missi ab Hie-
 rone tyranno Syracusanorum, paratum iam
 à semurum deferere coacti sunt, simul & in-
 sulam accedentes, postea Neapolitani locum
 occupauere. Quam ob causam nata est fabu-
 la, quæ Typhonem ea in insula sepultum asse-
 rat, cumq; his latus uertat, euaporare flammās
 & aquas, quandoq; autē contingit, ut mino-
 res insulæ efferuescentem aquā habeant. Ve-
 risimiliora quidem sunt, quæ Pindarus dixit,
 ex ijs quæ cernuntur commotus, quod omnis
 iste tractus, si à Cumis incipias, usq; in Sicili-
 am ignitus est, & profundas quasdam in unum
 coeuntes habet cauernas, in Græciam & con-
 tinentes terras exporrectas. Ideoq; Aetna &
 & Liparenfes insulæ, & Puteolanus ager, &
 Neapolitanus & Baianus, & Pithecusæ talem
 habent, qualem cuncti scriptum reliquere na-
 turam. Quæ cum intelligeret Pindarus, cun-
 ctis sub his locis sepultum iacere Typhonem
 cecinit. Timæus quoq; priscos illos, multas
 de Pithecusis fabulas edidisse, ait. Paulo ante
 illum collem Epomeum in insule medio sitū,
 per quosdam terremotus incendia euomuisse,
 tradit, & terram intermediam in pelagus i-
 gnes non paucos eiecisse. Quodq; telluris
 redactum est in cinerem, cum sublimius exha-
 let Typhonis, id est ardoris in morem, rursus
 ut fulmen recidit in insulam. Quæ cum in pe-
 lagus ad tria excurrisset stadia, nō multo post
 regressa est, inde recursum maris insulam im-
 merfisse, & ita insulæ ignem restinctum esse.
 Quo ex fragore, qui continentē habitat, reli-
 cto litore in superiorē effugisse Campaniam.

Hic nō sunt
 redditi Pin-
 dari uersus.

Calidæ

Calidæ locorum istorum aquæ, laborantes lapide sanare creduntur. Caprearum duo antiquitus fuerant oppidula, nunc uerò unum, quod Neapolitani occupauerunt. Ii amissas bello Pithecusas receperunt, denuo Augusto Cæsare illis donante. Capreas uerò magnificentissimis ibi structis edificijs, peculiare sibi fecit receptaculum. Hæ quidem sunt maritime Campanorum ciuitates, & adiacentes huiusmodi insulæ. Intra mediterraneam autem urbium mater, id est metropolis, & pro uocabulo etymologia, uerè caput est Capua. Reliquas enim si ei compares, castella quædam censeas, præter Teanum & Sidicinum. hæc enim dignitate præstans, in Appia uia iacet, & quæ ab ea Brundisiū ducunt, Callateria et Calydium & Beneuentum. Romam uersus autem Casilinū situm est ad flumen Vulturinum, in quo Prænestini milites XL & quingenti aduersus Annibalem, uarijs instructum copijs, tandiu obsidionem pertulere, ut inualecente fame, modius drachmis CC uenundaretur, & uenditor quidem mortem oppetierit, emptor autem incolumis euaserit. Cum autem Annibal eos rapas prope murum seminasse conspiceret, tantam animorum tolerantiam admiratione profecutus est, quòd homines tandiu obsistere posse sperarent, quoad rapæ maturescerent. Itaque paucis exceptis, mortales illi uictores extitere omnes, nisi quos aut fames confecit, aut prelia. Ultra iam dictas, sunt hæc quoque Campaniæ ciuitates, quarum mentionem superius fecimus, Calce & Teanum, Sidicinum, quas duæ Fortune ædes separant, utroque ex latere constructæ Latinæ uia. Item Sueffula, & Atella, & Nola, & Nuceria, & Acerræ, & Auella, & aliæ his minores habitatae, è quibus aliquas Samniticas esse aiunt. Siquidem prioribus annis Samnites usque ad Latinam & Ardeam excursiones facientes, postmodum & Campaniā populantes, late imperium obtinebant. Alioquin etenim imperiose dominantibus, parere discerent, statim edictis obtemperabant. Nunc autem cum ab alijs, tum uerò à Sylla dominatu Romanos obtinere, peracta res est. Qui postquam Italorum rebelliones multis dissipauit prelijs, hos ferme solos consistentes, & in unum aduersus Romam cōspirantes cōspicatus, ante illorum moenia castris locatis, partim in pugna obtruncauit, nullis uitam impartiens captis, partim uerò qui arma proiecerant, ad millia tria,

δουκῆ ἢ τὰ βόρμα ὑδρατὰ γῆτου ὅσα βόρα πθῆ-
 εμ σὺ λιθιῶντας. αἱ δὲ κἀπρῆαι δύο πολί-
 χνας ἔχου τὸ παλαιόν, ὑδρὸν δὲ μίαν. νεα-
 πολίτου ἢ καὶ ταύτῃ κατέχου. πολέμου δὲ
 ἀφβαλόντων τὰς πιθηκούσας, ἀπέλαβον πέ-
 λιμ, δύντ' αὐτοῖς καισαρ' τὸ σεβαστῶν,
 τὰς δὲ καπρῆας ἴδιον ποιμισαμῆνον κτίσμα,
 καὶ κατοικοδομήσαντ'. αἱ μὲν οὖν παρά-
 λιοι πόλεις τῶν καμπανῶν καὶ αἱ περικείμε-
 ναι νῆσοι τοιαῦται. γῆ δὲ τῆ μετὰ γαῖα καπύη
 μὲν ὄρει ἢ μητρόπολις, κεφαλὴ τῶν τε καὶ
 τὰ πλὴν ἐτοιμόπιτα τὸ ὄνομα τ'. τὰ γὰρ ἄλ-
 λα πολίχνια νομίζουτ' αὐτὰ κατὰ τὴν σύγκρι-
 σιν, πλὴν τεάνου, σιδικλωῦ καὶ γὰρ αὐτὸ
 ἀξίολογος. κῆτου δὲ ὕδι τῆ ὄδῳ τῆ ἀπεία
 αὐτῆ τε καὶ αἱ τῶν ἄλλων ὕδι βρογνέσιον ἀ-
 γουσαι ἀπ' αὐτῆ λαματορία, ἐκαλύδιον,
 καὶ βρογούγντου. ὕδι δὲ ῥώμης κασίλων ἐ-
 στουται ὕδι τῶ οὐδὲν ῥύρνω ποταμῶν, γῆ ἢ πο-
 λιορκούμνοι πραινέσιων αὐστῶν μὲ καὶ φ-
 πῶς ἀκμάζοντα ἀνίθειν ὕδι τοῦτο κρῆν-
 γου, ὡς ἔτι ἀπὸ λιμοῦ Ἰλακισία δραχμῶν πρῆ-
 βγνέου μεδίμων, ὁ μὲν πωλήσας ἀπέθανε,
 ἐσώθη δὲ ὁ πριάμνος. ἰδίων δὲ αὐτῶν πλησι-
 ον τὸ τεῖχος ἀπέροντας γογγύλων, ἐβόμα-
 ζου ὡς εἰσὶν ὁ ἀνίθειν τὸ μακροθύμιας, εἰς ἂν
 πίζουσι τῶς ἀνίθειν, ὡς τελεσφορῆσαι πλὴν
 γογγύλων. καὶ δὴ πῶς γηῆδαι τῶν αὐτῶν φη-
 σὶ, πλὴν αὐστῶν ὀλίγων τῶν ἢ λιμῶν Ἰλα-
 βγνέου, ἢ γῆ τῶς μάχης. πῶς δὲ τῶς ῥώμης
 σαις ἐπὶ καὶ αὐτὰ καμπανῆαι, πόλεις εἰσὶν
 ὡν ἐμνήδη πρότορον, κέλικη τε καὶ τεάνου
 σιδικλωῦ, ἃς διορίζουσι αἱ δύο τῶν ἐφ'
 ἐκάτορα ἰδουμῆαι τὸ τε λατίνης ὄδου, καὶ
 ἐπὶ Γουέσουλα, καὶ ἀτέλα, καὶ νῶλα, καὶ νου-
 κούρια, καὶ ἀχόραι, καὶ ἀβέλλα, καὶ ἄλλαι ἐπὶ
 ἐλατῆους ῥύτων κατοικίαι, ὡν γῆρας σάντι-
 πιδίας φασὶν εἶν. σάντιτου δὲ πρότορον μὲν
 καὶ μέχρι τὸ λατίνης τὸ πῶς ἰσθμῶν ἐξ ὄδου
 ἀς πεινούμνοι. μετὰ δὲ ταῦτα αὐτῶν πλὴν
 καμπανίαν περὶ τοῦτο, πολλὰ ἐκείτων
 τῶν δὴ αὐτῶν. καὶ γὰρ ἄλλως δεσποτικῶς ἀρ-
 χεῖσθαι μεμαθηκότες, τεχὺ ὑδούργου πῶς
 πῶς ἀγασσι, νωὶ δὲ ἐκπεπὸνται τελείως
 ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἢ το τελευταῖον ὑπὸ σὺμα
 τῶν μοναρχήσαντων ῥωμαίων. ὅς ἐπεὶ δὴ πλ-
 λαῖς μάχης καταλίπας πλὴν τῶν ἰταλιῶν
 ἐπανάστασι, τούτους χρεῖσθαι μόνου συμμ-
 νοντας ἑώρα ἢ ὁμοίως ὁμοροῦντας, ὡς τε καὶ
 ἐπ' αὐτῶν πλὴν ῥώμῃ ἐλθεῖν, σωῖσθαι πῶς
 τῶν τεῖχος αὐτῶν. καὶ σὺ μὲν γῆ τῆ μάχης
 κατέκοτε, κελύσας μὲν ζωγρεῖν σὺ δὲ εἶν
 ψαντας τὰ ὄπλα πῶς τριχίλιους αὐστῶν,
 ἢ τε τρα

ἢ περὶ κικιλίους φασίν, εἰς τὴν δημοσίαν
 ἔπαυλιν τὴν γὰρ τῶν μαρτύρων κάμπω κατα-
 γαγῶν ἤρξε. τρισὶ δὲ ὑσόρου ἡμόροις ἀπὸ πέμ-
 ψας στρατώτας, ἀπαντὰς ἀπέσφαξε, πλο-
 γραφὰς τε ποιούμενος, οὐκ ἐπάυσα τὸ πρῶτον,
 ἢ πάντας αὐτῶν ὄνομα πσαννιτῶν διέφθει-
 ρεν, ἢ ἐκ Φιλικίας ἐξέβαλε. πῶς δὲ αὐτῶν αἰ-
 τιωμένων τὴν ἑδί τοσούτου ὄργῳ, ἔφη κα-
 ταμαθεῖν ἐκ Φιλίππας, ὡς οὐδέ ποτ' αὐτὸν εἰ-
 ρηλίως ἀγάγοι ῥωμαίων οὐδέ εἰς, ἕως αὐτὸν συμ-
 μιλῶσι καὶ αὐτῶν σταννίτου. καὶ γὰρ τοὶ νῦν
 κῶμαι γηγόνασιν αἱ πόλεις, γῆναι δ' ἐκλε-
 λείπασιν τελείως, Βοιάνου, ἐσδρνίνα, παύνα,
 κελισία, σιωχίης οὐκράφου, καὶ ἄλλαι τοι-
 αῦτα, ὧν οὐδεμίαν ἄξιον ἠγέσθαι πόλιν. ἡ-
 μῶς δ' ἐπέφικεν μέχρι τοῦ μετρίου δὲ τὴν
 Φιλικίας δέξαν καὶ δωάμμυ. βυνοῦ γνητον
 δ' ὅμως σιωχίησιν δ', καὶ οὐκνοσία. πῶς δ'
 δὲ σταννιτῶν καὶ ροιούτῶν τοὶ λόγοι ἐκφῶρε-
 ται, διότι πολεμοῦντες σαβίνοι πολὺν χρό-
 νον πῶς αὐτῶν ἀμεινοῦς, εὐξάντο κατὰ πόρ-
 τῶν ἑλλωίων πνῆς, τὰ γηρόμυλα τῶν ἔτεσι τῶν
 ταυθεδρῶσαι. νικῆσαντες δὲ τῶν γηρομῆ-
 νων, τὰ μὲν κατέθυσαν, τὰ δὲ κατεβρῶσαν.
 ἀφορέας δὲ γηρηνθείσιν, εἶπε τις, ὡς ἐχρῶν κα-
 θεδρῶσαι καὶ τὰ τέκνα. οἱ δ' ἐπίσταν τῶν
 το, καὶ αὐτῶν γηρομῶν τότε πᾶσι δὲ ἀφ' ἑως
 ἐπιδυφίμισαν. αὐτῶν γηρομῶν δ' ἐσελθόντες εἰς
 ἀρκίαν, ἠγέσθαι δὲ ταῦτα. ὅτι δὲ τῶν ὀ-
 πικῶν κατὰ δύνασιν ἔδον, ἐτύχαιον δὲ λω-
 μηδου ζῶντες, ἐκαλόντες ἐκείνους ἰδρύ-
 θησαν αὐτοῖσι, καὶ τῶν ταῦτον ἐσφαγίασαν
 τῶν ἀφ' ἑ τῶν δόντων αὐτῶν ἠγεμόνα κατὰ τὴν
 τῶν μούτων ἀπίφασιν. εἰκός δὲ δὲ αὐτῶν καὶ
 σαβέλλους αὐτῶν ἑσπορευσιτικῶς ἀπὸ τῶν γη-
 νῶν προσαγορευθῆναι, σταννίτας δ' ἀπὸ ἄλ-
 λης αἰτίας, οὗς οἱ ἑλλωῶν σαμνίτας λέγου-
 σι. πνῆς δὲ καὶ λέκωνας σιωχίησιν αὐτοῖς
 γηρομῶν φασίν, καὶ δὲ αὐτῶν καὶ Φιλιππίας
 ἑσφαγίαι, πνῆς δὲ καὶ πτανάτας λαλεῖ-
 ναι. δεκῆ δὲ καὶ ταραντίνων πλάσμα τῶν
 εἶναι, κολακιδόντων δ' ὁμόρους, καὶ μέγα
 δωάμμους ἀνθρώπους, καὶ ἀμαδζοικειου-
 μῶν, οἱ γὰρ καὶ οὐκ ἄλλως ἐσελθόντες πο-
 τε τῶν περὶ στρατείας, ἰππέας δ' οὐκ ἄλ-
 κικιλίους. φασίν δὲ νόμον εἶναι τοῖς σταννί-
 τας, λαλόν καὶ πλοτρεπῆκόν πῶς ἀρετῶν.
 οὐ γὰρ ἐξεστὶ δίδουαι τὰς θυγατέρας οἷς
 αὐτῶν ἐδελώσιν, ἀλλὰ κελνέσθαι κατὰ ἔτ',
 δέκα μὲν παρθένους, δέκα δὲ τῶν νέων
 πῶς αἰετοῦς, καὶ τὰς ἀρίστας τούτων τῶν
 πρώτων τῶν πρώτων δίδουαι, τῶν δὲ
 πῶς τῶν δίδουαι, καὶ ἐξῆς οὕτως.

uel ut alij, quatuor, in campo Martio ad Oui-
 lia coactos, immisis militibus, triduo iugula-
 uit. Factis inde proscriptionibus, nō antea de-
 stitit, quā Samnitum nomen deleuerit, aut
 ex Italia finibus omnes eiecerit. Cum autem
 de tanta incusaretur iracundia, respōdebat,
 magistra sese experientia didicisse, ne unum
 quidem Romanum pacem producturū, quo-
 ad per se Samnites ipsi consisterent. Itaq; per
 uices factae fuere ciuitates, aliqua uerò radici-
 tus extinctae. Boianum, Efernina, Pauna, Te-
 lesia, Venafro coniuncta, & aliae tales, quarū
 ne unam quidem pro dignitate censueris ciui-
 tatem. Nos autem pro Italia potentia & clari-
 tate, quantum satis est percurrimus, tamē Be-
 neuentum & Venusia probē ac foeliciter con-
 sistebant. De Samnitibus huiusmodi uulga-
 tus est sermo, Sabinos quidem aduersus Um-
 bros diutino certantes bello, quorundā mo-
 re Graecorum uotum fecisse, ut eo anno nata
 immolarent. Re igitur bene gesta reuersi, na-
 ta partim sacrificarunt, partim consecrarunt.
 Caterum facta sterilitate, uulgatum est à qui-
 busdam, oportere & liberos cōsecrari, quod
 & patrauerunt. Siquidem editos in lucē pue-
 ros Marti consecratos acclamauerunt, eos ta-
 men uirilem ingressos etatem, in coloniā emi-
 serunt, quibus dux factus est Taurus. In Opi-
 corum autem agro cubantes, qui uicatim ui-
 tam agebant, eos eiciunt: eiectisq; illis, sedes
 ibi locarunt, & de augurum sententia, Marti
 taurum maclauerunt, qui ducem illis Taurū
 exhibuerat. Quā ob rem eos diminuti uo uo-
 cabulo à parentibus, Sabellōs appellatos fu-
 isse crediderim: Sabinos autem ob aliam cau-
 sam, quos Graeci Samnitas nuncupant. Ali-
 qui uerò Laconas, eos sibi socios habitandi
 fecisse, memoria tradidere. Ea propter il-
 los Graecos + beneuolentia complexos fuif-
 se, plerique illos Pitantitas appellant. Exi-
 stimant autem ex Tarentinis eos originem
 ducere, qui finitimos & homines potētia pre-
 ualidos, blandimentis alliciant, & charitate
 deuinciant. Quippe qui pedestris exercitus
 L X X millia, & equites octo millia ali-
 quando domo emisserunt. Legem honestam
 quidem, & quae ad uirtutem uehementer ex-
 citet, Samnitibus extare ferunt. Haud enim
 filias suas, quibus collibuerit, nuptum da-
 refas est. Verum quotannis decem praes-
 tantes decerni uirgines, ac optimos toti-
 dem adolescentes, ex ijs primam primo lo-
 cari, secundam secundo, & ita deinceps.

Φιλίππας
 ἰππέας.
 Pitantes scilicet
 τε ἀπὸ τῶν πε-
 τάνων αἰετοῦς,
 author Steph
 ph.

Hoc pacto, quod si is qui primā accepit, honestam institutionem mutauerit in deterius, habitus contemptui per ignominia est, & ei locata adimitur. Ordine dehinc sunt Hirpini, & ipsi Samniticæ gentis. Qui quidē ex Lu- po nomē adepti fuerūt, qui eis in deducenda colonia dux oblatuſ est. Samnites enim lupū uocāt Hirpū. Cōfines ij autē Lucanis adiūgun- tur, qui in mediterraneis habitāt. De Samniti- bus quidem hec. at Campanis, ob loci uberta- tem, idem bonorū ac malorū usus euenit. Eō enim deliciarū prouecti sunt, ut ad gladiato- rum paria depugnatororū, cōuiuas inuitarēt ad cœnā, numerū quidem eorū pro cœnarū dignitate definientes. Cū uerō Annibali sese dedidissent, exercitū eius ad hyberna suscipiē- tes, ad eō uoluptatū illecebris homines demo- litos effœminarūt, ut Annibal ipse dixerit, Vi- ctor ipse periclitor, ne hostilis præda fiā: quip- quippe qui milites uiros dederim, fœminas recipiā. Illis autē potiti nouissimē Romani, per multis eos calamitauit. castigatos reddidere, ad extremūq; agrum eorū sorte diuiserūt. Ve- runtamen hoc tempore fœlicem ducūt ata- tem, cū finitimis concordia habētes, priscāq; seruantes dignitatem, & ciuitatis amplitudi- ne, & flore uirorū. Post Cāpaniā uerō, & ter- ram Samnitū usq; ad Ferētanos, ad mare Tyr- rhenum, Picentiorū natio colit, pars modī ca eorū Picentiorum qui Adriam habitant. quos quidem Romani Posidoniatem in sinū colonos traduxere. Hoc uerō tempore sinus ipse Pæstanus nuncupat. Verū urbs ipsa Posi- donia, Pæstus uocatur, medio in sinu locata. Porrō Sybaritę ad mare urbem posuere: quip- pe qui ante se habitantes alios extruserunt, quos uicissim posteriori tempore Lucani e- icerūt. Lucanis inde Romani oppidū inter- cepere, quod insalubre facit amnis, diffusus in paludes, uicinus oppido. Inter Sirenuſſas uerō & Pæstū Marcinna est, Tuscorū ædifici- um, cæterū ab Samnitibus habitatū. Hinc ad Pōpeios per Nuceriā isthmus iacet, nō ultra stadia centū & uiginti. Picentes autē usq; Syl- rin perueniūt flumē, qui ab hoc agro ueterem separat Campaniā. Cui quidē fluuiio propriū illud inesse traditur, Iut in eius aquas demissa uirgultat saxificent, forma tamē coloreq; ser- uato. Picentū uerō metropolis erat quondā Picentia, nunc uerō per uicos uitam agūt, ab Romanis expulsi, propter inītam cum Anni- bale societate. Quo quidem in tempore, pro- militari officio, ut uiatoris publici aut tabel-

καλλιδο-
δα. id est in
lapidem ri-
gentur.

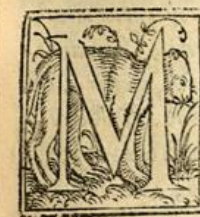
ιαυ δ' ο λαβών το γόρας μεταβαλλόμε-
θ' ἄρ' ἔτι πονηρός, ἀτιμάζουσι καὶ ἀφαιρου-
ντο τὴν δόξασαν. ἔξῃς δ' εἰσὶν ἱερπλοὶ,
καὶ τοὶ σαρνίτοι. τὸ ὄνομα δ' ἔχει ἀπὸ τοῦ
γυσαμλίου λυίου ἢ ἀρκυρίας ἱερπυ γὰρ κα-
λοῦσιν οἱ σαρνίτοι τὸν λυίου. σωαίητος
δὲ λυκανοῖς τοῖς μεσσηγαίοις. περὶ μὲν σα-
ρνιτῶν ταῦτα. καμπανοῖς δὲ σωαίηθ' ἔτι τὴν
ἢ χώρας διδραμονίαν, ἐπ' ἴσον ἀγαθῶν
ἀκρᾶσαι καὶ κακῶν. ἠδὲ ποσῦτον γὰρ δι-
τρήφισαν, ὡς τ' ἠδὲ λείπνομ' ἐκείνου πῶς
ζέγγυ μονομάχων, δείζοντο ἀριθμὸν κα-
τὰ τὴν τῶν λείπνων ἀξίαν. ἀνίβα δ' ἐξ
γίδόσεως λαβόντ' αὐτοῦς, δεξάμενοι χει-
μαδίους τὴν στρατείαν, οὕτως ἐξ ἐβήλων
ταῖς ἰδοναῖς, ὡς θ' ὁ ἀνίβας ἔφη, νικῶν κιν-
διωδνεῖν ἠδὲ τοῖς ἔχθροῖς γηέδτα, γυναι-
κας αὐτ' ἀνδρῶν τοὺς στρατιώτας ἀρλα-
βῶν. ῥωμαῖοι δὲ κρατήσαντο, πολλοὶ κα-
κοῖς ἐσωφρόνησαν αὐτῶν. ἕστατα δὲ καὶ κα-
τεκληρούχησαν τὴν γλῶ. νυνὶ μὲν ταῖς με-
θύπραγίας διάγουσι τοῖς ἐπείκοις ἐμοσι-
σαντο, καὶ τὸ ἀξίωμα φυλάττουσι τὸ ἀγ-
χάλου, καὶ τὸ μέγεθ' ἢ τῆς πόλεως, καὶ
κατ' ἀνδρῶν. μετὰ δὲ τὴν καμπα-
ν καὶ τὴν σαρνίτην μέχρι τῶν φεργητανῶν,
ἠδὲ μὲν τῆ τυρρῆλικῆ θαλάττῃ, τὸ τῶν πι-
κηντίνων ἔθνη οἰκῆ, μικρὸν ἀπέσπασμα
τῶν γῆ τῆς ἀδριατικῆς πικηντίνων ὑπὸ ῥωμαί-
ων μετωκισμένων εἰς τὴν ποσειδωνιάτην
κόλπον, ὃς νυνὶ πικεαῖθ' καλεῖται. καὶ ἡ
πόλις ἢ ποσειδωνία, πῶς θ' γῆ μίση τῆς
κόλπου λιμενῆ. συβαρίτοι μὲν οὐκ ἠδὲ θα-
λάττῃ τέχθ' ἔθνητο, οἱ δ' οἰκιστῆρας ἀνω-
τόρω μετίστησαν. ὑσῆρον δὲ λυκανοῖς μὲν
ἐκείνοισ, ῥωμαῖοι δὲ λυκανοῦς ἀφείλοντο
τὴν πόλιν. ποιεῖ δὲ αὐτῶν ἐπίνοσον, ποτα-
μὸς πικησίον εἰς ἔλη ἀναχεόμεθ'. μετα-
ξὺ δὲ τῶν σερβλωουσῶν καὶ τῆ ποσειδωνί-
ας, μάρκινα τυρρῆλων λιπίμα, οἰκισμῶν
ὑπὸ σαρνιτῶν. γῆ τὸ ὑσῆρον εἰς πομπηίαν ἔλα-
νουκρίας οὐ πλείονων ἐκατῶν καὶ εἰκοσι-
δίω ὅσιν ὁ ἰδμός. δίκουσι δ' οἱ πικητῆρας
μέχρι τοῦ σιλαείδους ποταμοῦ, τὸ δείζοντ'
ἀπ' ταύτης τῆ χώρας τὴν ἀρχαίαν καμπα-
νίαν. ἐφ' οὗ τῶν ἰδίων ἰσοροσίμ ἠδὲ τῶν ἰδίων
τ' ὄντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ' ὅντ'
μεν εἰς αὐτὸ φυτόν ἀκρῆλυθῶντα, φυλάτ-
του τὴν χροῶν καὶ τὴν μορφῶν. τῶν δὲ πι-
κηντῶν ὑπὸ ἡγε μνηρόπολις πικηντία. νυ-
νὶ δὲ ἡωμῆλου ζῶσι ἀπωδηνίτου ὑπὸ ῥω-
μαίων ἔλα τὴν πῶς ἀνίβαν κωνοῖαν.
αὐτὴ δὲ στρατείας ἡμόροδομοῖν καὶ γοαί-
μα τῶν φεργῶν

μαποφορεῖν ἀπεδείχθησαν γν' ὅτι τότε δι-
μοσίω, καὶ δὲ πρὸς καὶ λυκανοὶ ἢ βρέπιοι κα-
τὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. ἐπετέχισαν δ' αὐ-
τοῖς σέλδρονον βρωμαῖοι φρεσῶς χέλιμ, μικρὸν
ὑπερ φλ θαλάσσης. εἰσι δ' ἀπ' σειρωουσῶν
ἠδὲ σιλαουμ σάδιοι ὀσκόσιοι. μετὰ δὲ τὸ
σῶμα τὸ σιλαριδῶ, λυκανία, καὶ τὸ φλ ἡ-
ρας ἰδρὸν φλ ἀργονίας, ἰάσον, ἰδρῶμα.

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚῶΝ
Βιβλίον ἕκτον.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τῷ ἐν τῷ τὰ ἰφ' ἕξῃς τῆς ἰταλίας καὶ τὰ οὐ-
τὸν οὐ ἀδελφῶν, μέχει μακεδονίας. οὐ οἷς ἀπου-
λία, καλαβρία, καὶ ὅσα κατὰ τὸν ἰόνιον κέλευρον ἄ-
μα τὰς παρακειμενάς νήσους ἀπὸ σιελίας, ἕως
τῶν υδραυνῶν καὶ τοῦ ἄλλου μέρους ἕως παρχη-
δόνος καὶ τῶν αὐτῆ παρακειμενῶν νησιδίων.

ΕΤΑ ΔΕ Τὸ σῶμα τὸ σι-
λαριδῶ, λυκανία, καὶ
τὸ φλ ἡρας ἰδρὸν φλ ἀργ-
ονίας, ἰάσονος ἰδρῶμα, ἡ
πλησίον γν' πρυτῆιον τὰ
σαδίοις ἢ ποσειδωνία.

γν' τὸν ἕκτον ἐκπλέοντι τὸν πόντον, νῆδὸς λυκα-
σία, μικρὸν ἔχει πρὸς τὴν ἡπείρου διάπλου, ἡ
ἰπώνυμος μίαις τ' σειρωῶν, ἐκπελούσης δὲ
ρομετὰ τῶν μυθολογῶν γν' ἰμ αὐτῶν, εἰς
τὸν βοθρῶ. φλ δὲ νήσου προκεταί τὸ ἀκρω-
τήριον ταῖς σειρωουσῶν, καὶ ποιοῦν τὸν πο-
σειδωνιάτων κέλευρον. κάμψαντι δ' ἄλλῃ
σωχῆς κέλευρον, γν' ὡ πόλις ἡ οἱ μ' κτίσαν
τὸν φωνικῆς ὑέλιω, οἱ δὲ ἐλλῶ ἀπ' κρῶνης
πινος, οἱ δὲ νηῦ ἐλεῶν ὀνομάζουσι, ὅθ' ἡς παρ
μυθολογίας καὶ ἰλιῶν ἐγέρθησαν ἀνδρῶν αὐθι-
γῶνοι. δοκεῖ δὲ μοι ἢ δι' ἐκείνου ἢ ἐπὶ πρό-
τῶν ὀνομασθῆναι, διὸ καὶ πρὸς λυκανοῦς
αὐτῶν, καὶ πρὸς ποσειδωνιάτας, ἢ κρείτ-
τους ἀπῆσαν, καὶ πρὸ γν' δέξοροι καὶ χῶρα,
καὶ πλήθ' ὀνομασθῆναι ὄντων. ἀναγκάζονται γοῦν
ὄσα τῶν λυπρότητα τ' γῆς, τὰ πολλὰ θαλάσ-
τουργεῖν, καὶ ταρχείας στωίσαθαι, ἢ ἄλλας
ποιῶντας ὀργασίας. φησὶ δ' ἀντίοχος φωνικῆ-
αὶ ἀλουσίης, ὑφ' ἀρπάγου τὸ κῆρου στρατη-
γῶν, τὸς δωκαμβλῶν ἐμβαίνοντας εἰς τὰ σκά-
φη πανοικίους, πλοῦσαι πρῶτον εἰς κυρῶνον
καὶ μακσαλίαν μετὰ ἡρεοντιάδου, ἀκροου-
δῆντας δὲ τῶν ἐλεῶν ἕτισαι. γῆνοι δὲ τῶν ὀνο-
μασθῆναι ποταμοῦ ἐλέντι. διεχῆς δὲ φλ ποσει-
δωνίας ὅσοι σάδιοις ἢ πόλις, μετὰ δὲ ταύ-
των ἀκρωτήριον παλίνουρον. πρὸ δὲ φλ ἐ-
λατῶν αἰ οἰνωτρίδες νῆδὸς διὰ ὑφόρους
ἐχουσαι. μετὰ δὲ παλίνουρον πηγῶν ἀκρῶν,

larij operam explerent, assignati sunt, quem-
admodum & Lucanij & Brutij easdem ob
causas. Paulum autem supra mare, Romani
Salernum custodia gratia in eos munierunt.
Cæterum è Sirenußsis ad Silarin, stad. ducen-
ta & sexaginta intersunt.

STRABONIS GEOGRAPHI-
corum liber Sextus.
ARGUMENTVM.

Sexto libro reliqua Italia pars, ab Adriatico ad Mace-
doniam usque describitur, in quibus sunt Apulia, Calabria,
& quæcunque ad Ionium sinum unà cum adiacentibus in-
sulis usque ad Ceraunios montes sita sunt: & rursum quæ
ex alia parte, quæ usq; ad Carthaginem, atque interiacen-
teis illic insulas, referuntur.

ΠΟΣΤ Σιλαρίσ αὐτὸν ὀστίῳ Λυ-
κανία ἐστὶ, & ἰονοῦν Ἀργίου
τέμπλου, quod ab Iafone cō-
structū fuit, proximaq; ad sta-
dia quinquaginta Posidonia.
Hinc cū enauigaueris, Leu-
cōsia occurrat ἰνσῦλα, paruum ad continentem
habens cursum, nomen ἔστι Sirenum una forti-
ta, quæ hoc loco iniecta perijt, cum in profun-
dum (ut fabulæ tradūt) sese abiecissent. E re-
gione Sirenußsarū promontoriū adiacet, Po-
sidoniatem sinū efficiens. Alius item flecten-
ti contiguus sinus offertur, ubi urbs ab ædifi-
catoribus Phocenibus Hyela nominata est,
cum eam quidem Helā à fonte quodā nomi-
narint, nostra uerò ætas Eleā dicit, è qua Par-
menides atq; Zeno ducūt originem, Pytha-
goricæ sectæ uirī. Eam per illos priorib. etiā
annis, legibus & institutis bene fortunatam
extitisse arbitror. Quocirca & aduersum Lu-
canos obstitere, contraq; Posidoniatas uali-
diores euasere, licet & agro et hominum mul-
titudine cederent. Igñ ob steriliß terræ tenui-
tatem, magnam rebus marinis operam dare
coguntur, & piscium cōdimenta conficere, et
operationes eiusmodi reliquas. Antiochus
scriptū edidit, capta Phocidæ ab ductore Cy-
ri Harpago, qui naues cum familia ipsorum
tota conscendere potuere, primū eos ad Cyro-
nē cursum tenuisse, atq; Malsiliā Creōtiada
duce, inde reiectos Eleā cōdidisse. Quidā ab
Eleete fluuio nomē inditū esse tradunt. Ciuī-
tas autē à Posidonia stadia ad ducenta distat,
post illāq; promontoriū extat Palinurus. An-
te agrum uerò Eleæ duæ cum statione iacent
insulæ, Oenotriæ diciæ. Dehinc post Pali-
norum Pyxuntis promontorium prominet,